

KHÁNH LY

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 1

Nói về cái vụ sao hạn, tôi cũng loáng thoáng nghe. Nào là La Hầu, Kế Đô, nào là con bà Hắc Đế, nào là tướng tinh con cọp, con heo, con gà, con khỉ... vv... và vv... Rồi cúng sao giải hạn. Nghe thôi chứ tôi thường nghĩ nếu quả là số, có sợ thì chạy đâu khỏi. Người Trung Hoa có cái câu hay lắm... Khi xui, uống miếng nước cũng sặc. Hoặc là... Càng nói, càng sai... Hay. Và vì là người Công Giáo tôi không có cái màn cúng giải hạn.

Ngày cuối cùng của năm, tôi lên đường qua Hawaii hát đêm Giao Thừa nhưng tôi phải rời Hawaii bằng chuyến bay đêm cất cánh lúc 11 giờ 55. Dạ vũ tổ chức ngay tại hotel tôi ở nhưng xui cho bầu, cho bà con và cả cho tôi là cùng lúc đó cũng có một cái party của Mỹ. Thế là bà con ta dù đã mua vé nhưng không có chỗ đậu xe, dẫu đã chạy vòng vòng cả 2 tiếng đồng hồ. Nhoáng một cái nhìn đồng hồ đã thấy 11 giờ kém. Tôi phóng lên lầu thay quần áo. Bầu chưa kịp đi lấy tiền, tay đang cầm mấy trăm bạc, tôi giựt luôn... Chị không chờ được, em gửi tiền cho chị sau nhé... 11 giờ 20 tôi chụp được một chiếc taxi... Bằng bất cứ giá nào, mày đưa tao ra phi trường cho kịp chuyến tàu... Tay lái xe lắc đầu... Tao không nghĩ mày có thể bắt kịp, tao

chỉ hứa là sẽ có mặt ở phi trường lúc 11 giờ 40... Tôi thấy ngàn phần trăm là ở lại Hawaii đêm nay nhưng lỡ rồi, cứ đi biết đâu chừng tàu cất cánh trễ năm mươi phút.

Phi trường vắng đúng như... đêm 30, chỉ có 3 mạng ngồi nói chuyện gẫu, chỉ gate xong họ lại tiếp tục câu chuyện để mặc tôi với hai cái valise, một bọc áo thun. Tôi bắt đầu cảm thấy tuyệt vọng đến muốn khóc. Khi chất hai valise lên xe đẩy thì Lạ Chúa Tôi lòng lạnh vô cùng, tôi thấy một anh chàng đi đến gần chỗ tôi và trên tay anh ta là cái boarding pass. Như vậy có nghĩa là anh ta đã check-in và máy bay không thể bỏ anh ta lại. May cho tôi làm sao. Quả đúng tôi là hành khách cuối cùng bước vào máy bay. Tàu bốc lên khỏi phi đạo. Vừa qua giờ Giao Thừa. Năm mới đã đến. Cái con sao Kế Đô thổ tả không biết nó đã... xéo... đi chưa mà sao nước mắt tôi cứ chảy xuống như mưa. Là một trong 12 con giáp bỏ mẹ, tôi thấy năm nào, con nào cũng xui. Không chủ quan nhưng tôi ít khi nói sai. Cái ý là nếu sai, tôi không nói. Ở tuổi tôi, giờ còn nói sai nữa, e không... thọ, dẫu vẫn biết rằng sống cũng chẳng có gì vui, chết chả phải là điều đáng buồn. Ấy thế mà còn sống được là còn thấy những điều cười ra nước mắt. Tấn kịch đời... khô hài bi thảm. Khóc đã rồi hắt hơi, hắt hơi liên tục không biết ngưng trong suốt 5 tiếng đồng hồ. Đoàn đón tôi ngay cửa máy bay, đưa áo lạnh. Anh ái ngại nhìn tôi hắt hơi nữa... Đi rồi không em, nếu không thì về đi... Về sao được anh, đầu năm đầu hôm của người ta, lại trần xì chỉ có 2 mỏng, em không tới làm sao Lê Tâm gồng một mình lại còn mang tiếng nữa... Mới 7 giờ sáng. Còn sớm chán, vợ chồng thùng thỉnh kéo nhau đổi qua cổng số 1 tới USAir. Đoàn lì xì cho tôi phong bao đỏ, tôi lì xì cho Đoàn một bọc áo thun có in toàn là RỒNG. Con nằm ngang, con nằm ngửa, con vĩnh râu, con lộn đầu... Em đi nhé... Lên tàu rồi tôi lại hắt hơi tiếp. Ý cha mẹ ơi, năm nay coi bộ lạ đây, ai nhắc MÌNH mà hắt hơi dữ vậy. Cứ như thế cho tới khi tàu đáp xuống phi trường

Charlotte, North Carolina. Lê Tâm chưa tới. Tôi vội vã lấy đồ nghề làm mặt ngay tại chỗ... Mẹ kiếp, đã xấu sẵn rồi, làm gì cũng không thể đẹp hơn, cứ quẹt quẹt tí xanh xanh đỏ đỏ cho bà con... đỡ sợ là được rồi. Chẳng có chỗ thay áo dài, tôi chơi luôn quần jean, áo lạnh lên sân khấu. 10 tiếng chấp chờn hắt hơi sổ mũi vậy mà Chúa Mẹ thương, tôi cứ hát được như thường. Cái này sức người không thể.

Buổi tối là Dạ Vũ, tôi có được 2 tiếng đồng hồ để tắm gội sửa soạn mặt mày quần áo cho đúng lễ nghi quan cách. Biết tôi bệnh, Lê Tâm rán gồng dùm tôi bằng những bài hát hot nhất. Bà con, nhất là giới trẻ khoái chí vỗ tay như sấm nổ, tất cả cứ đứng tại piste chờ đợi, chẳng ai chịu vào chỗ ngồi. Riêng tôi được một bà mẹ của em chơi keyboard cho uống thuốc, cạo gió và ăn Donut. Cũng có thể vì ăn chay lại dai-ét, cơ thể tôi yếu quá chẳng. Nhưng sao vẫn hát được. Ấy, đã nói có Chúa Mẹ đỡ mà.

6 giờ sáng, lại ra phi trường bay về Houston. Cái màn hắt hơi đỡ rồi nhưng phải thú nhận là tôi đã thấm mệt. Thuốc ngủ cứ uống nhồi mãi mà ngủ không đủ do đó tôi cứ như người mộng du. 11 giờ vào đến cái sân vận động khổng lồ, là nơi tổ chức Hội Chợ Tết Con Rồng, chưa có một mống ca sĩ nào cả. Ngay bên cạnh sân khấu là cái... lều quây bằng vải đen dùng làm chỗ thay quần áo cho các đấng ca sĩ từ giọng hát hàng đầu đến hạng chót... same same. Tôi chấp 3 cái ghế lại làm được một giấc. Ôi, gấm còn hơn hạnh phúc của giấc ngủ thiên thu.

Thế là xong 3 ngày Tết lênh đênh trên trời, mấy chục tiếng đồng hồ bay chạy giạng chân từ phi trường này tới phi trường kia, từ cổng này đến cổng nọ. Cầm đồng tiền, nước mắt lại chảy ra, nghĩ đến khán thính giả đã chia sẻ cho mình mồ hôi nước mắt của những ngày giờ làm việc bầm thê. Cứ nghĩ thê mà cho rằng mình còn may mắn hơn rất nhiều người trong đời sống, trong nghề nghiệp có những oan trái đắng cay lại phải nuốt sâu vào lòng,

đêm đến thì mượn thuốc ngủ làm... người tình trăm năm. Liều lượng ngày một tăng, tháng nào cũng phải cúng cho nó cả trăm bạc. Vậy nên nếu lúc nào tôi về... hưởng nhan Thánh Chúa... thì đó là lỗi tại tôi. Xin cả làng nước đừng bảo rằng chồng tôi... thuốc tôi để lấy bảo hiểm. Gì chứ nói oan cho người khác, tội nghiệt không phải nhẹ đâu nhé, đừng tưởng lời nói gió bay. Tôi cảm cúm đã 4 tháng kể từ đêm quỳn tiền cứu lụt miền Trung tại San Jose. Bà con ngồi cả dưới đất, trời đêm đó lạnh như cắt ruột. Ôm thùng tiền đi xin, thấy chỗ này vậy, chỗ kia tay cầm tiền ngoắc, làm sao len vào với đôi giày vừa to vừa cao như cái chiến hạm, thế là tôi chơi cái chân đất đặng chạy cho lẹ. Đi 2 tiếng đồng hồ cho đến khi bàn chân tôi tê cứng vì lạnh. Thăng Kenny, con tôi đi theo ôm áo, ôm giày xót mẹ kéo tôi vào quên cả bé Dung, vợ nó, cũng đang ôm một thùng đi xin tiền. Gần 80 ngàn đô đã được Đỗ Văn Trọn tự tay cầm về.

Vancouver kêu. Seattle kêu. Toronto kêu... Lụt đây... lụt đây... Nhiều khi nghĩ cũng lạ. Chỗ nào ẩm áp, ăn uống nhậu nhẹt nhảy đầm thả giàn, cờ bạc chí chạp ít có mình. Có lẽ tại thấy tôi đai-ét triền miên, nhảy đầm lại dốt, cờ bạc thì... rét nên thỉnh thoảng tôi mới góp mặt. Sao thế nhỉ? Cái này tôi phải chờ thầy Nhật Thanh coi dùm xem tôi được sinh ra dưới ngôi sao nào. Tuy nhiên cũng tốt thôi... Mình ăn thì hết, người ta ăn thì còn... Ngày xưa ở VN được đóng góp trong những công việc từ thiện, xã hội cũng là nghề của nàng. Giờ đòi đòi, ai đòi thì đòi chứ với tôi đó vẫn là niềm vui như anh Trịnh Công Sơn thường dặn... sống phải có tấm lòng. Sống phải tử tế với nhau...

Trước khi đi, Đoan bắt tôi phải chích thuốc khỏe cộng thuốc trụ sinh vì tôi đã uống quá nhiều trụ sinh trong mấy tháng qua và xông cả chục nồi thuốc xông tổ bố. Anh soạn áo lạnh kín cổ cao tường và xếp cho tôi 5 cái khăn quàng cổ đủ màu. Vợ chồng vui vẻ chở nhau ra phi trường, lấy boarding

pass xong cả hai còn kéo nhau ra lề... ăn điều thuốc rồi mới chia tay. Không có ôm ấp hôn hít gì cả chỉ có hai cái mũi quẹt vào nhau, coi như xong. Đoan lên xe, tôi quay vào, không cả cái màn... đứng sững nhìn theo... như chú Mai Thảo đã viết... " Đứng sững mới hay lìa cách đã. Sơn cùng thủy tận giữa đôi ta" ... Chi dữ vậy. 2 ngày bay, một ngày hát là lại... phải nhìn thấy nhau rồi. Toronto lạnh quá. Tuyết trắng cả một khung trời. Chỉ mong ra khỏi phi trường cho mau đừng ăn điều thuốc giữa một thảm tuyết trắng cũng đáng gọi là một điều thống khoái. Khiếp, nghe tôi nói cứ như một gã đàn ông dọc ngang nào biết trên đầu có ai. Thủ tục đóng thuế cũng nhanh nhờ tôi có đem theo giấy đóng thuế tuần rồi ở Vancouver. Ba cái valise nhỏ xếp gọn trên xe, tôi đi như một người du thì giờ đi dạo chơi. Mít gặp nhau là nhận ra ngay. Một người đàn ông trung niên tóc muối tiêu đáng mảnh khảnh, mắt hiền lành phúc hậu với nụ cười vui vẻ rộng hết cỡ chạy tới... Sao, cô có một không, vào đây làm ly café đã, chờ cháu nó lấy xe. Tôi là Doanh, Hội Người Việt ở đây... Dạ chào bác, cảm ơn bác nhưng bác cho phép em ra ngoài... ăn điều thuốc đã... Ừ được nhưng mà lạnh lắm đấy, cô phải cẩn thận nhé... Trên đường đi, bác Doanh, Du - con bác Doanh - nói cười vui như Tết, như đã quen nhau từ... muôn kiếp trước. Giờ có ly café thì ấm bụng bác nhi... Ấy có đây, để cháu nó đưa cô đến, chỉ sợ giờ này nó đóng cửa... Một tiệm café có karaoke, trên màn ảnh đang chiếu cuốn... " Mẹ" của Thúy Nga. Vui đáo để và café thật ngon. Du uống được còn bác Doanh thì thật là... phí tiền vì bác chỉ cần có mấy giọt mà thôi... Tôi vừa nhâm nhi café, thuốc lá vừa hỏi thăm bác Doanh chương trình, bởi vì tôi biết là tôi sẽ được hát chung với Giao Linh như ông Kha Xe nói, mà tôi thì lại rất quý và muốn gặp Giao Linh... Bác Doanh ạ, chương trình gà nhà của Toronto ra sao chứ chỉ có 2 móng gông, có nước... hộc máu... Bác Doanh cười... Cô đừng lo, cây nhà lá vườn ở đây cũng nhiều, có cả Tuấn Tài nữa cơ mà... Vậy mà em có biết đâu

bác, ông Kha Xe chỉ nói tới Giao Linh thôi...

Chợt có người đập vào vai tôi đánh bộp một cái... À lại gặp rồi, trả nợ đi chứ, hứa gửi bài mà chả thấy gì, hèn chi bị lão Phan Ni Tấn làm thơ mắng khéo đầu năm... Ồi giời ơi, bố Nguyên Nghĩa đi đâu đây - Rõ là vô duyên, đi vào tiệm café là để uống café chứ chẳng lẽ vào đây mua cá mua thịt -

Nguyên Nghĩa đi với một anh được giới thiệu là Khải kéo ghế ngồi bên cạnh... Này, thế ngày mai ông có đi không. Nguyên Nghĩa cười lắc đầu... Tôi không đi, gặp mặt nhau mất vui ... Tại sao... Chị không biết à, ngày mai có Nguyệt Ánh, có Hưng Ca hát mà... Bác Doanh cười nói... không có Nguyễn Hữu Nghĩa, chỉ có Nguyệt Ánh và Nguyễn Xuân Nghĩa mà thôi... Ồ vậy sao, tôi có đi hát chung với Nguyệt Ánh và Nguyễn Xuân Nghĩa rồi mà sao tôi không nghe nói gì cả, tưởng chỉ có Giao Linh thôi. Vậy Nguyên Nghĩa chuyển lời mình thăm anh chị Nguyễn Ngọc Ngạn và anh chị Phan Ni Tấn nhé vì ngày mai tôi phải gặp con gái, sợ không có thì giờ. Hẹn gặp ở Paris. Bác Doanh và Du chở tôi lại nhà của nhà sĩ Từ Chấn Phong, người em kết nghĩa " vườn cải" có một cái nhà tổ bố lại ở một mình, rất mê hát karaoke, rất quý mến ca nhạc sĩ. Tuấn Ngọc và tôi từng được gửi ở đây - ban tổ chức đỡ tốn tiền hotel và có lẽ sẽ có thêm đề tài về ông nhà sĩ trẻ và bà ca sĩ già. Có hề chi... Phong, thằng cu Hiền cháu Phong và tôi ngồi trên thăm hát karaoke mà lại hát tiếng Tây mới chiến chứ... 2 giờ sáng tôi xin phép hai chú cháu đi ngủ nhưng đầu đã uống thuốc ngủ, tôi cứ trần trọc mãi vì sự... thiếu sót của ban tổ chức. Đêm mai, tôi sẽ đổi đầu với một người đã dùng tờ báo của mình làm phương tiện đánh phá tôi trong suốt hơn 10 năm qua, mà hình như cho đến bây giờ vẫn chưa thôi.

Kế Đô vừa qua, còn cái gì nữa thì tới luôn cho tiện việc sổ sách. Mà nói cho cùng tôi cũng chẳng còn nhớ mặt mũi cái người chửi tôi ra sao. Vài chục năm trước, chỉ nghe, thấy loáng thoáng từ xa khi Nguyễn Hữu Nghĩa đi theo

sư phụ là Nguyễn Đức Quang... Thôi đọc kinh rồi ngủ. Cái mặt tôi đây, ai muốn chửi, thích chửi thì xin mời. Chỉ biết một điều là bao giờ tôi cũng đứng thẳng, nhìn thẳng và đi ngay. Nếu có một điều gì cần phải chứng minh thì tôi chỉ chứng minh với chính tôi mà thôi. Hơn thế nữa điều mọi người muốn ở tôi là hát. Vâng, tôi sẽ hát, hát đến có phải bật máu ra mà chết tôi cũng sẽ hát bởi đó mới là điều quan trọng, đó mới là niềm hạnh phúc mơ ước của tôi. Xin kính chúc tất cả sức khỏe và sự bình an. Bình an trong đời sống. Bình an trong tâm hồn./.

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 2

“Hôm nay thức dậy không còn thấy mọi người, không còn thấy mặt người. Vây phủ quanh đời nói tiếng yêu thương” (TCS).

Hôm nay thức dậy. Một mình. Bao nhiêu mệt mỏi của một cuối tuần như ngựa. Rong như trâu. Bây giờ mới thấm. Tôi như người mộng du. Ở San José, mở mắt dậy, tưởng ở nhà. Về đây rồi. Còn tưởng sáng San José. 6,7 giờ sáng khi mọi người thức dậy, các con đi học thì tôi ...ngủ. 3 giờ chiều mới mở mắt. Ngày hay đêm. Ở đâu đây. Chẳng biết. Chẳng cần biết. Mấy chục năm như thế rồi. Giờ đã gần cuối đời. Có cần thiết phải thay đổi một ...thói quen. Một thói quen mọi người cho là ...xấu. Khó chịu. Nhưng đáng yêu với tôi. Thói quen nào cũng đáng yêu. *Yêu người, thương áo quen hơi*

ngọt ngào. Yêu đêm tối có nỗi cô lẻ mênh mông. Hơi áo người yêu. Tôi không chia cho ai. Đêm tối bao la kia. Không ai chia cho tôi. “Một người điên trong thành phố” (TCS)

Đi. Về. Rồi lại đi, về. Cứ như thế. Chẳng cần biết nơi mình đến trời có xanh? Nơi mình về trời có vui? Những thành phố giống nhau đến nhàm chán. Những khuôn mặt da trắng, tóc vàng, mắt xanh ..nhìn hoài thương không vô. Tôi đi ngơ ngác, chán chường với một điểm hy vọng nhỏ nhoi. Đến với người mình còn yêu. Và còn yêu mình.

Trời đã vào thu. Con mưa bất chợt phủ trùm thành phố. Vẫn tìm đến như đã tìm đến nhau. Mưa ngoài trời. Mưa trong lòng, trong mắt trong cả môi cười. Đến với nhau. Lòng như đại dương. Tình như non cao. Giữa đời xuôi khe. Mưa nữa đi. Lạnh thêm chút nữa. Cho lòng thêm chút ấm. Vẫn chưa đủ, vẫn còn xa quá. Bao nhiêu cho đủ. Bao nhiêu cho vừa. Xuân. Không thấy xuân vui. Hạ không thấy lòng bớt nhớ những chiều qua phố xưa. Thu. Nỗi nhớ nhiều hơn. Nhớ nhiều quá. Yêu nhiều quá những cơn mưa phùn Đà Lạt, những cơn dốc nhấp nhô, mái nhà ngói đỏ phơ mình giữa màu xanh của lá. Chưa lạnh lắm nhưng đủ để thu mình ở một góc nhỏ café Tùng. Hơi nóng từ ly café chuyển qua ấm dần hai tay giá lạnh. Thú vị lắm. Ngồi ở nhà Thủy Tạ, một mình nhìn mưa bay trên Hồ Xuân Hương. Mưa bay dịu dàng. Nỗi buồn cũng dịu dàng. Trong cơn diên dịu dàng. Mướn Taxi chạy xuống phi trường Liên Khương. Không đón đưa a . Đến để nhìn mọi người đưa đón nhau. Xem xem vui buồn đến đâu. Chạy lên phi trường Cam Ly, cũng chẳng đến đưa ai. Phi trường vắng lặng. Phi đạo nằm soải im lìm chờ đợi. Như một người chờ một người. Người không đến thì ta đi. Phi đạo nằm lại. Tiếp tục chờ đợi. Nắng. Mưa. Ngày. Đêm. Phi đạo Cam Ly vẫn còn đó. Bốn mùa buồn. Bốn mùa chờ đợi. Một chờ đợi cũng dịu dàng. Nhớ Saigon. Chạy ra chợ Hòa Bình rinh một sọt chuối Laba. Nhảy lên xe đồ Minh Trung.

Đi ghé Đình Quán ăn cơm thịt heo quay. Xe ghé Đình Quán cũng lại cơm. Tới Saigon chỉ ở lại một ngày. Làm một vòng Saigon-Chợ Lớn. Phân phát hết sọt chuối. Lại nhảy lên Minh Trung về lại Hồ Than Thở. Nhưng không thở than.

Một thời 20 rất bụi đời, rất via hè. Đến như gió. Đi như gió. Từ đâu tới. Đi về đâu. Không biết. Không cần biết. Đáng yêu biết bao những ngày tháng mây trời, biển khơi. Phà khói thuốc vào sương mù Đà Lạt. Buổi sáng thức dậy, ngửi mùi thơm của thông. Nghe thông hát reo nhẹ nhẹ. Mặc áo len cổ tròn, quần cổ, quần jean, thế là ...xuống phố. Có lúc đi giữa mưa vẫn nghe tiếng chân mình rộn rã reo vui trên mặt đường loang nước. Từ ngã tư. Xe đồ, xe lam từ hướng Chi Lăng chạy ra. Bước lên xe ngồi xuống. Bao giờ tôi cũng nhìn ngoái lại trường tiểu học Phan Chu Trinh nằm bên kia đường. Tôi đã học ở đây năm 1956. Xe qua nhà vắng lai dành cho các sĩ quan Không Quân nghỉ mát. Qua ga xe lửa. Tiệm phở ở ga ăn cũng khá. Đổ một con dốc. Rồi một con dốc nhỏ nữa, qua nhà thương Soyer. Trường Yersin. Xe cứ chạy. Tay trái là sân vận động, sân tennis. Khách sạn Palace. Đường rẽ lên nhà thờ chánh tòa Đà Lạt. Bên phải là Hồ Xuân Hương. Vòng theo một bùng binh. Ngang qua quân Vụ Thị Trấn, xe đồ lên dốc. Vào bến đậu ngay cạnh café Tùng. Vào làm một ly đã. Mọi chuyện tính sau. Ngày nào cũng thế năm năm như thế. Không thay đổi.

Không ai có thể “bẫy” tôi ra khỏi Đà Lạt lúc đó, dù là ông Cương khềnh, dù là ông Trịnh Công Sơn, dõi theo từng bước chân tôi những chiều đến giáo đường một mình. “Sợi tóc em bông trôi nhanh. Trôi nhanh”. Những cùng sống mỗi người một đời nhỏ nhoi, mỗi người một góc trời nhỏ nhoi. Sơn không biết gì về tôi. Tôi không biết gì về Sơn. Không cần thiết. Sơn không bao giờ hỏi. Tôi không bao giờ hỏi. Một người hát nhạc một người. Anh Sơn và Mai. 20 năm trước như thế và 20 năm sau cũng vẫn như thế. Một người

hát nhạc một người. Anh Sơn và Mai.

Tôi chỉ thực sự là tôi. Thực sự hạnh phúc khi hát nhạc anh Sơn. Ngoài ra chỉ là một thứ hạnh phúc mong manh. May ra rực rỡ hơn cho cái hạnh phúc thật sự của mình. Đó là sự thật. Tôi chỉ thuần phục một người. Đó là Trịnh Công Sơn. Không bao giờ hối tiếc. Sau này có ông Trần Tử Thiêng. Tôi không bao giờ hối tiếc. Trong đời, tôi cũng đã gây nên nhiều lầm lỡ. Ân hận hối tiếc đã nhiều. Những vấp ngã ít người tránh khỏi. Nhiều hay ít mà thôi. Song trời đưa đẩy tôi gặp Sơn. Trời cho tôi những ngày đẹp để đáng yêu nhất. Tôi không bao giờ hối tiếc. Nếu có kiếp sau. Tôi cũng xin gặp lại Sơn, như đã gặp. Ở Đà Lạt. Ở Việt Nam.

Mùa đông cũng đã gần kề. Mùa đông Đà Lạt như mùa thu kéo dài. Thêm chút lửa ấm từ lò sưởi ngọt ngào mùi gỗ thông. Đêm Đà Lạt bao giờ cũng lạnh. Hơn, kém một tí cũng không cho ta thấy rõ mùa đang chuyển. Bốn mùa xoay quanh những thói quen đáng yêu. Hương café thơm ngát qua bao nhiêu suối khe đồi núi. Đốc tháp, đốc. Mái nhà ngói đỏ và mùi thơm của gỗ thông. Tôi yêu Đà Lạt vô chừng. Như một người tình. Hơn một người tình. Tôi rời Đà Lạt không ngờ, như khi đến. Rời xa mà vẫn yêu. Yêu nhiều hơn vì trong cái yêu có cái tiếc nuối mặc dù sự việc rời bỏ Đà Lạt năm 1967 đã đưa tôi đến một đổi thay, đến một hạnh phúc may mắn không bao giờ tôi dám nghĩ đến. Năm 1964 khi Trịnh Công Sơn rủ tôi về Saigon đi hát với anh. Tôi từ chối. Không phải vì không yêu nhạc Sơn. Nhưng lúc đó tôi yêu Đà Lạt hơn. Cái lối sống xô bồ, ồn ào mánh mung của Saigon không hợp với tôi. Trong khi đó Đà Lạt là thiên đường. Êm ả, trong sáng. Saigon đó có một chỗ đứng nào cho tôi. Là một người không hề có một chút tham vọng. Thích an phận, bằng lòng với những điều mình có. Một đứa con gái tầm thường như tôi. Những ngày tháng ở Đà Lạt đã là một an ủi quá đủ rồi. Với làm vui chỉ những điều quá xa vời. Cũng không hề mơ ước một đổi thay. Hơn thế

nữa con người tôi, tâm hồn tôi hợp với Đà Lạt hơn. Thế mà rồi tôi đã rời xa nơi chốn đã cho tôi biết bao ngày tháng đẹp đẽ trong sáng.

Một ngày của năm 1967. Tôi đến Nha Trang. Vùng biển xanh, cát trắng.

Không một chuẩn bị nào cho nơi chốn mới. Thì cũng đến hát là cùng. Vẫn còn cơ hội để không trở lại Saigon. Một vài tháng phù du đủ làm đời tôi nổi sóng. Nha Trang không có gì quyến rũ. Nha Trang tầm thường quá so với Đà Lạt. Nhưng tôi không muốn trở về Đà Lạt. Nơi đã tặng tôi một bất hạnh. Một người đã cho tôi sự sợ hãi, ê chề không tưởng. Trên một chuyến xe đò. Tôi và các con tôi đành phải trở lại Saigon. Một nơi chốn cũng đã làm tôi sợ hãi. Cùng với hạnh phúc tuyệt vời. Tôi cru mang cho đến cuối đời.

Mùa thu nhẹ nhàng cho những tâm hồn đa sầu đa cảm, đa tình, lãng mạn.

Gọi biết bao nhiêu cảm hứng cho thi, văn, nhạc sĩ. Mùa thu là mùa đẹp nhất trong bốn mùa Đông đến. Mùa đông ở xứ Mỹ bàng bạc khắp nơi màu trắng của tuyết. Cái lạnh lẽo bao trùm cả trời đất. Cả lòng người. Nhất là những người xa quê hương lưu lạc trôi nổi. Giáng sinh đã gần kề. Gần lắm rồi. Ở đây Giáng Sinh được đón chờ nhiều hơn Tết Nguyên Đán. Bà con gửi thiệp cho nhau. Quà cáp tặng nhau. Người lớn, trẻ con. Ai có phần nấy. Rộn ràng nhộn nhịp trong tiếng nhạc đón mừng con một Đức Chúa Cha xuống trần gánh chịu tội lỗi của loài người. Và tội lỗi đó vẫn tiếp tục một cách thần nhiên. Chắc Chúa cũng phải hối hận khi đặt loài người trên tất cả mọi loài. Nhưng dù gì, mọi người, mọi nơi đều rộn ràng chờ đón Giáng Sinh. Giàu có thì huy hoàng. Nghèo khó cũng ráng cho được một cây thông nhấp nhánh những ngọn đèn xanh đỏ, tím vàng. Gọi là có với gia đình. Ấy, đôi khi nghèo mà vui. Bạn bè vài ba người quay quần bên mâm cơm. Ôn lại kỷ niệm cũ. Bạn bè cũ. Đứa nào còn, đứa nào đã về với Chúa. Hạnh phúc, niềm vui, không tìm được ở nơi chốn ồn ào náo nhiệt. Ở những nơi đó thường thiếu sự thật thà, sự tử tế. Bởi có những người đến với nhau không có lòng thật thà,

không có lòng tử tế . Cả hai điều này ngày càng ít đi ./.

Khánh Ly

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 3

Chúng tôi từ giã nhau . Hai cái mũi đụng nhau . Đó là cách từ giã của chúng tôi . Đúng một giờ trưa . Tới phi trường tôi nói Thanh Tâm cứ để tôi ở đó một mình . Về đi có nhiều việc để làm. Chờ đợi ở phi trường đã quá quen. Đưa cũng thế . Mà không đưa cũng thế . Gửi hành lý xong tôi phone về cho Doan. Anh cần nhần sao không giữ Tâm ngồi lại . Thế là không ai ..bye em hết à . Có anh thôi, không có anh thì có ai cũng vậy thôi . Tôi lững thững đẩy xe vào Gate . Còn sớm nên tôi đi rất từ từ . Trông có vẻ nhàn hạ lắm. 3 giờ 20 bắt đầu boarding. Tôi kêu về cho Doan. Bye nghe . Đi bình an nghe em. Thành công nghe em.

12 tiếng đồng hồ lặn lội, ngồi nằm đủ kiểu, rồi cũng tới . Khiêng hai cái valise 50 kilos, nặng tất thở . Phải lấy thế ngồi xuống rồi mới tà tà đứng lên bằng hai chân. Kinh nghiệm bản thân mà . Mỹ, Đức lỗ mắt nhìn con nít chút xíu mà xách 2 cái valise tổ chẳng . Trong valise có giò bì, giò lụa, có rau thom đủ loại, có cả rau đay, rau dền. Diều dễ sợ . Đi hát có 5 show . Mang theo cả chục cái áo dài . Chắc mặc 2 cái một lần chẳng .

Về đến nhà, cách phi trường một tiếng . Vừa bước lên cầu thang đã nghe

giọng Kiều Nga rộn rang như chuông đồng vọng xuống .

Đến rồi, vào đây làm việc ngay . Bước vào phòng, Kiều Nga đang ngồi trên sàn gỗ ngang bằng nhạc . Nàng đang dán label và đây là công việc của nàng . Kiều Nga không cho ai làm. Sau khi chào hỏi, đưa quà cho cả nhà, tôi xuống bếp bỏ thịt ra, lật rau, nấu cơm chiều . Canh rau đay nấu tôm khô, thịt heo kho khô, và đậu que xào . Ăn xong cả nhà quay quần coi video cải lương, coi Ngọc Giàu, Út Bạch Lan, Phượng Liên, Minh Phụng. Hay hết xảy . 1 giờ khuya, bầu và ca sĩ chào nhau “gút-tờ-nắc” nghĩa là good night .

Đang ngủ ngon, bỗng mắc ..tè, lò mò ngồi dậy, chưa ra đến cửa, Kiều Nga gọi giật giọng làm tôi hết hồn . Chị Mai em ngủ hông được, cho em viên thuốc đi . Và lần đầu tiên trong đời tôi ngủ một giấc ...khủng khiếp . Mở mắt dậy, xuống bếp tìm café, nhìn đồng hồ . Chúa Mẹ ơi, 8 giờ tối . Đúng là ngủ ...sau bao nhiêu ngày đêm ngủ không đủ giấc . Kiều Nga cũng đánh một giấc đến 3 giờ và đã đi phở rồi . Tôi lại lo cơm tối . Canh bầu nấu thịt heo nạt, tim heo luộc ăn với rau sống. 10 giờ cơm nước xong. Lại ngồi tán dóc, Kiều Nga dán label tiếp. Dững lo liên lạc với Trung Hành và được biết Trung Hành không qua vì giấy tờ sao đó . Dững liền kêu cứu Anh Sơn ở Pháp. Thiếu Trung Hành thì cũng không sao miễn là chị, Kiều Nga, Sơn Tuyền đã đến là được rồi . Chỉ tiếc là cái vụ liên tình khúc do Kiều Nga và Trung Hành không có trong chương trình. Thôi thì đành xin lỗi bà con và liệu cơm gắp mắm. Trung Hành hát với Kiều Nga là nhất nhưng Anh Sơn có nét lắm, hát hay, duyên dáng, đẹp trai và cũng gồng chương trình dữ lắm. Không có gì đáng lo ngại nữa đâu . Thế là qua một đêm xa nhà . Mới là đêm đầu tiên, còn 3 tuần nữa cơ .

Ôi xin thời gian qua mau

Đêm qua 2 giờ sáng tui tôi mới đi ngủ, 6 giờ sáng mợ Kiều Nga đã la bãi bãi dựng tôi dậy . Em không ngủ được . Tội nghiệp cho tôi, dù đã uống thuốc

ngủ, nhưng lỡ thức rồi ngủ lại không được . Hai đứa bèn rủ nhau xuống bếp chiên cơm ăn. Ăn xong, ngủ lại không được, hai đứa lấy video ra coi cho tới trưa . 11 giờ trưa Sơn Tuyền đến, tụi tôi rủ nhau đi phố mua áo quần giày vớ . Mua gần hết cả tiệm luôn. Thế là tiền hát chưa có đồng nào, coi như bay hết một show rồi . Đúng là đàn bà. Chán ơi là chán .

Sáng thứ sáu thức dậy, tôi kho một nồi thịt với trứng và củ cải . Ăn uống no say xong, các mợ nai khăn phủ lên đường ...ra biên cương. Đụng đấy. Tụi tôi hát ở Lucerne, cách đó 200 cây số là Laussane, có Linda Trang Đài, Tuyết Nhung, Thanh Tùng, Băng Châu, Hương Lan và vài ca sĩ của ban nhạc . Bên tôi có Kiều Nga, Sơn Tuyền, Anh Sơn, Việt Sơn, ban nhạc Dạ Khúc và tôi . Đụng thế này là địch ..chết toi, ta chết cả . 7 giờ tối, Anh Sơn chạy vào, Tôi hỏi khách được chưa . Sơn cười . Có ...9 người . Bỏ mẹ, tóc tai tôi dựng lên khỏi cần xịt keo . 15 phút sau . Truyền tin báo ..200 rồi . Đụng đấy . 7 giờ 30 mở màn . Gần đầy rồi, cái phòng nhỏ chút xíu có 500 chỗ mà không đầy thì ...chết sướng hơn . Tôi mở màn với Em Đi Qua Chuyền Đò và Kinh Khổ . Tối Kiều Nga, khách vào thêm nhiều . Rồi Anh Sơn, Sơn Tuyền, Việt Sơn và tôi lại đóng lại phần một bằng một bài yêu cầu Mười Năm Tình Cũ . Hết chỗ ngồi . Bà con đứng phía dưới ngay chỗ cửa ra vào .

Chương trình hoàn toàn đều đặn. Bài bản hay . Kiều Nga, Sơn Tuyền mặc đồ đẹp. Anh Sơn, Việt Sơn. Hay . Tôi và các bạn vẫn được... yêu như ngày nào . Tụi tôi mừng quá . Vui quá . Đã quá . Bà con nhảy như điên. Trẻ nhảy nhiều hơn. Còn thì lại ngồi nghe tiếp . Về đến nhà, tui tôi dỡ xập xám ra bình chờ ăn cháo . Tuyền vào bếp làm cho tôi tô mì gói vì cháo là tên ...ông cố tổ tôi . Bầu Ngọc tặng mỗi người một hộp chocolate ăn lấy thảo .

2 giờ trưa chủ nhật, tụi tôi lấy xe ra về . Chưa kịp thấy thành phố ra sao . Nhưng trời thương mà thương không trót. Mới đi được 3 tiếng đồng hồ, xe

học hặc ho hen như ông lão 90 rồi nằm ụ . Gọi được xe kéo cũng mất một tiếng đồng hồ . Tụi tôi ngồi y nguyên trong xe cho tài xế kéo lên cái xe kéo cao ngất đưa vào hăng xe ở một exit cạnh đó . Vô phúc cái xích mà đứt thì ..bỏ mẹ cả lũ . Nhưng làm sao mà sửa xe bây giờ . Chiều chủ nhật mà, ở Đức chứ đâu có phải là ... Mỹ mình. Tìm đâu ra thợ . Thế là kiểm xe lửa về . Có mấy trăm cây số mà từ 2 giờ chiều đến 1 giờ sáng hôm sau mới về tới Dormund . Ra đón tụi tui chỉ có một cái xe, ngồi trên hai người, kể cả tài xế và một mớ đồ . Băng dưới ...6 người . Kiều Nga ngồi trên lòng tôi . Vân Kiều ngồi trên Dũng. Sơn Tuyền thụt vào, Minh ban nhạc Dạ Khúc ngồi nhô ra . Trời mưa mù mịt nên cảnh sát không thấy cái “hộp cá mèi” bốn bánh di chuyển . Tụi tôi như cái mền rách. Tôi lao vào buồng tắm trước hết, rửa mặt, tay chân, thay đồ ngủ rồi leo lên giường. Tuyền, Nga lần lượt mò vào giường. Nga ngồi đọc kinh niệm Phật. Tôi làm dầu đọc kinh, lấy chuỗi mân côi để trên bàn ngủ . Bên cạnh, Sơn Tuyền đã nhẹ nhàng chìm vào giấc ngủ . Kiều Nga cũng đã nằm yên. Rút cuộc chỉ còn mình tôi. Lúc trên xe về nhà tôi tưởng 2 con mắt không thể nào mở được và nếu có chỗ nằm được là tôi sẽ ...thăng ngay . Vậy mà khi tất cả mọi người đã ngủ rồi . Tôi vẫn trơ gan cùng tuế nguyệt. Một viên thuốc cho chắc . Hại thì hại rồi đó . Nhưng ...kệ mẹ nó . 30 năm trước không sợ, lẽ nào bây giờ ...ngán. Mà dù có ngán, có sợ cũng trễ rồi . Cũng ..không ăn thua gì cả .

Sáng nay Đoan kêu qua . Tôi mừng quá là mừng . Nghe được giọng chồng, biết Đoan đã đi lại được dù là những bước ngắn. Làm café lấy, đi toilet lấy một mình . Và để thì giờ làm thơ cho... con vợ già . Mới đi có một tuần đưa nào cũng nhớ nhà . Nhớ như nhớ ông bà .. ông vải vậy đó . Ở đâu, hay đi đâu, người ta cũng chiều chuộng cơm nước, lo lắng cho từng chút một mà vẫn nhớ nhà . Mỹ cà chớn thiệt . Mỹ đáng ghét thiệt. Nhưng Mỹ chỉ dễ thương khi viết câu “Home sweet home”.

Nói là Mỹ dễ ghét nhưng Đức còn khó ưa hơn. Tụi Mỹ gặp mình dù quen hay lạ, cười cái đã, “hai” cái đã, rồi hồn ai nấy giữ . Đức là không à . Nó lạnh lùng, khinh người còn hơn dân Ăng lê nữa . Nó ghét Mít ra mặt. Tụi tôi cũng bèn phản ứng lại ngay . “Mắt trả mắt. Răng trả răng” mà . Tây nói thì có lẽ đúng. Tây dễ chịu hơn nhiều . Tụi nó lơ mắt nhìn cái áo dài của tôi . Cái tóc dài của tôi . Ngay cả lúc tôi búi tóc, cài cái bút chì thay cho cái trâm cài đầu . Đi shopping ở Mỹ, thử cả chục bộ, lục tùm lum rồi bỏ lại, đi ra . Mỹ vẫn cúi đầu thẩn ...cu . Đức chỉ cho thử một lần 4 bộ . Không mua nó cũng khó chịu, mà mua nhiều nó cũng ..khó chịu . Ý là mày làm gì có tiền mà mua lắm thế . Mà có nhiều nhò gì cho cam .

Có mấy cái quần, mấy cái áo, toàn đồ rẻ tiền mà nó còn ghét mình. Kiều Nga, Sơn Tuyền mua đồ đắt tiền hơn là vì đồ mặc đi hát . Thấy hai mợ trả tiền, tôi tối tăm mặt mày, hoa cả mắt. May mà mình già rồi chứ nếu không thì làm sao đua lại với mấy mợ được .

Khi đi Đoàn dặn tôi . Em thích gì cứ mua, đừng mua đồ già quá . Chả là cái gout của tôi rất ..già . Mỗi lần đi mua bất cứ cái gì tôi đều hỏi ý Đoàn, Cái này được không anh. Mẫu này, kiểu này được không anh. Anh tiếc là lần này anh không đi được với em, mua cái gì cho đáng, đừng mua bậy rồi không mặc, vừa chật tú, vừa tốn tiền vô ích. Tôi thì cái gì cũng thích và đúng như Đoàn nói. Mua rồi không mặc . Tiếc là đi show có tiền, vậy mà lúc về chỉ toàn là xì dầu, café, thịt hộp, kem đánh răng, kem bôi tay . Thật là khủng đến như tôi là cùng .

Tối qua mưa . Tối nay mưa . Ngay lúc này khi tôi đang ghi lại buồn vui của một chuyến đi . Trời cũng đang mưa . Mưa rơi trên cánh cửa kính . Mưa rơi trong cái vắng lặng của một con phố nhỏ . Lâu lâu mới có tiếng xe chạy qua . Như khơi động thêm cái buồn của một người xa nhà . Tôi nhớ cây ổi đầy trái, tôi nhớ vườn rau xanh ngắt, tôi nhớ những cây ớt vừa cho những bông

trái đầu tiên. Tôi nhớ con, tôi nhớ bạn bè ở đó . Nhớ lung tung và nhớ người ...nhớ tôi . Hạnh phúc của một mái ấm gia đình cũng quan trọng như hạnh phúc của một ca sĩ trên sân khấu.

Căn nhà tôi dù nghèo nàn tôi vẫn yêu . Sân khấu dù đôi khi xập xệ tôi vẫn yêu . Bởi đời cho tôi thế . Bởi số mạng đã định cho tôi như thế . Tôi hân hoan lãnh nhận như lãnh nhận một ân sủng của Thượng đế .

Đi hát 30 năm, đến bây giờ còn được ở trong tình thương yêu của mọi người . Về làm bạn với Đoàn 15 năm, đến bây giờ khi ngồi viết những giòng chữ này, tôi mới biết chắc là tôi không cô đơn lúc tuổi già bóng xế . Tôi chỉ còn cầu mong sao cho các con tôi học hành ngoan ngoãn, nên người . Thế thôi . Ngoài ra tôi không còn mơ ước một điều gì . Lúc trước, tôi cứ mơ ước được về ...nằm trên quê hương mình . Nhưng một người sống an lành thì ..chết ở đâu cũng an lành .

Khánh Ly

Germany 21-9-91

Bên Đồi Hiu Quạnh

Chương 4

Mùa thu không có ở Cali. Dường như không có thấy chớm lạnh. Mùa đông đã đến, cơn nóng dữ dội vừa dứt, cái lạnh đã ụp xuống. Tôi vốn rất yêu mùa đông nhưng là những mùa đông xưa. Ngày còn trẻ kia, ở thành phố đi dăm

phút đã về chốn cũ. Mùa đông ở Đà Lạt, ở Huế, ở Quảng Trị, ở Pleiku. Thời đó, chúng em còn nhiều mộng mơ, còn yêu say, thấy nước mắt cũng cho là... kim cương. Thời đó... thời đó... đã qua, không bao giờ còn trở lại. Mình chỉ được quyền cuồng điên ở một thời nào thôi. Bây giờ... xếp tàn y để giữ dành hương. Mai sau dù có bao giờ trở lại những nơi chốn cũ. Sẽ phải có một lần trở lại chứ. Để chảy nốt, chảy cho hết nước mắt còn giữ lại. Rồi thôi. Rồi không bao giờ nữa. Dòng nước vô tình vẫn lặng lẽ chảy dưới chân cầu đã gãy. Lối về đã không còn. Mà dù có còn, cũng không nên, không thể.

Mùa đông ở đây có đẹp, với chúng tôi cũng không còn nguyên vẹn sự đợi mong khi phải... xé con mắt dậy lúc 5 giờ sáng, chạy vùn vụt trên xa lộ trăm ngàn exit. Lúc nào cũng vất vả, hấp tấp ngược xuôi chạy xấp, chạy ngửa giữa các phi trường. Tôi không còn dám tả cảnh mùa đông thơ mộng như ngày đi thi tiểu học đã tả cảnh mùa hè sái buổi chợ, khi mà cái đầu nhức, sổ mũi ho hen kèn cựa, ho như chó sủa đêm đêm. Chồng tôi rất... chán đời khi nhìn thấy con vợ chơi một bộ đồ ngủ dày cộm, chơi thêm một... đôi vớ len, trông rất nản. Không còn một tí ti ông cụ nào là hấp dẫn, là thơ mộng... Tôi cũng biết chồng tôi thích nhìn thấy ở tôi... cái vẻ sẵn sàng... rước cụ. Song tôi không bao giờ ở trong tư thế sẵn sàng chờ đợi. Biết đến lúc nào thì mất chồng đây ? Điều đó dễ xảy ra thôi. Tôi sẽ không còn ngạc nhiên nữa. Bây giờ, sau trận đau lê lét, chàng cảm ơn con vợ những lúc bùng bô, tắm rửa bèn... ngửa ngề làm thơ... ơn em sinh tử có nhau. Mai kia một nọ, khỏe mạnh rồi bỗng thấy... ơn em nhẹ hơn... sợi lông, sợi tóc. Thôi nhẹ một cái là ơn em bay mẹ nó đi mất.

Tôi không đánh giá chồng tôi thấp thế đâu nhưng... đời mà. Giàu vẫn hơn nghèo. Đẹp vẫn hơn xấu. Mới vẫn hơn cũ. Đến các con tôi còn... chê tôi old fashion nữa cơ. Mà ngay chính tôi cũng thấy mình... quê mùa thế nào ấy. Nhưng tôi thế đấy. Không bao giờ thay đổi. Vả lại, hát về, mệt bỏ mẹ đi còn

hơi sức nào... o bé chồng. Hôn con thì OK, vuốt má chồng một cái cũng OK, chỉ thế thôi.

Có lẽ tôi thích những gì có vẻ... thơ mộng, lý tưởng như kiểu một mái tranh, hai trái tim vàng, một... lu nước lạnh, yêu nhau, cầm tay, ngồi cạnh nhau cũng đủ rồi. Yêu cái kiểu ôm em trong tay mà đã nhớ em ngày... sắp tới. Ở tuổi tôi yêu kiểu đó mất chồng như... khều. Vậy mà tôi chấp nhận thương đau nếu có để sống theo ý tôi. Cái quần, cái áo, đôi giày, tại sao tôi biết nâng niu giữ cho mới hoài mà tình yêu mình lại xem nhẹ. So sánh với quần áo, giày dép với tình yêu coi bộ... không ổn song cái ý của tôi là những vật nhỏ mà mình còn quý hướng chỉ tình yêu. Vợ chồng ngoài tình yêu còn cái nghĩa. Sống với nhau cả đời, đi đâu mà vội. Cơm chưa nấu thì gạo vẫn còn đó. Phải như vậy thì tình yêu nó mới không cũ, không chèn nhẹp.

Quan niệm về tình yêu của tôi hơi... quái đản nhưng chắc cũng có người đồng tình, đồng ý. Dầu những cảnh đổ vỡ thương tâm cũng đã xảy ra nhưng đó là tại... khi tình yêu đã hết. Tình đã hết thì còn cố buộc làm chi cho khổ cả... làng. Chẳng thà đường ai nấy đi, sau này có gặp lại cũng lời được... câu chào. Vợ, chồng, cũ, mới cứ tứ hải giai huynh đệ cho nó... đẹp. Hận thù làm người ta... xấu đi. Mà có chết ai đâu, chỉ thỉnh thoảng mới xảy ra điều không may. Còn thì rồi đâu cũng vào đấy. Ai yêu ai, lấy ai cũng được bởi tình yêu thiêng liêng, cao quý vô cùng, chín sông cũng lội mà vạn đèo cũng qua cơ mà. Tất cả là duyên, nợ đã được định trước chứ nào phải khơi khơi gặp nhau, yêu nhau, lấy nhau rồi bỏ nhau.

Em thật... quái đản. Em là một thằng đàn ông - Ủ, em là cái gì cũng được, anh có chán, có tìm được người khác, nhớ... đánh điện tín cho em biết. Mẹ Mai này... ly kỳ thiệt - Ồ, bây giờ Misa mới biết à - Mẹ Mai này... phiền hà quá - Lâu rồi con. Hai mẹ con cười. - Misa cũng ly kỳ cũng phiền hà vậy - Thì giống mẹ đó - Misa trả lời rất ngon lành. Cu Hồ Nai thì không thắc mắc

về mẹ. Nó yêu mẹ hơn, sợ mẹ hơn và chỉ làm tình làm tội bố nó - Đấy, Hồ Nai muốn xử nhau sao thì xử - không xong thì giao cho tôi - Xử gọn và đẹp. Một là một chứ không có hai.

Thế thì dù hỏng về mặt này. Tôi cũng không đến nỗi tệ về phía khác. Phỏng? Ráng lo cho gọn gàng trong ngoài để còn... chạy nữa chứ. Tôi đi khỏi nhà sẽ... sạch hơn... thơm hơn. Theo lời Misa. - Bìa băng sẽ được đưa cho ông đạo ngâm. Băng sẽ được mix. Mẫu quảng cáo sẽ được hoàn tất. Đó là lời Doan. - Vậy thì các... đồng chí cứ việc ở nhà lo công việc, chê tớ thì tớ... đi. Chê tớ nhưng cứ thử... đốt đuốc đi tìm khắp năm châu bốn biển, xem có tìm được một người... quái đản như tớ không.

Nói vậy có nghĩa là tụi tôi chuẩn bị lên đường. Nói có trời thương, tuần nào cũng chạy vất vả lên cổ. Song cực khổ chừng nào nên mừng hơn là buồn. Vì có nghĩa là còn được mọi người... nghe. Cứ tong tả hết nơi này đến nơi khác. Nóng cũng đi, lạnh cũng đi, xa gần không cần biết. Được hát là vui rồi. Đứng ngay trên sân khấu quên mẹ nó hết cả buồn phiền, nếu có, quên luôn cả chồng con. Đi đến nỗi nhiều khi valise khỏi mở luôn, để tuần sau đi tiếp. Tay chân bại xụi cũng vì xách valise chạy như giặc. Các con tôi đã quen với những chuyến đi của tôi. Hà Khánh Hội hăm - Chị Mai đi hoài coi chừng anh Doan đó nhe - Khỏi hăm em, xứ này Tự Ro mà, bộ cứ ôm riết lấy nhau rồi không mất chắc. Hà bồi thêm nhưng đi đâu thì đi, nhớ... bài cho em. Lạy Chúa tôi, tôi là Bionic Woman chẳng, là Tề Thiên Đại Thánh chẳng. Tôi đâu có tài phóng bút như Du Miên dù đôi khi cũng muốn thử nhưng sợ phóng mạnh quá, mất mẹ nó... bút, lấy gì mà viết. Đọc sách, truyện của các nhà văn, thấy họ viết sao hay quá, hấp dẫn, mê ly quá, mạch lạc dễ dàng quá. Còn tôi chữ nghĩa thì què quặt, ý tứ nghèo nàn. Viết một bài còn khó hơn đi... đề. Thảo nào người ta là văn sĩ, còn tôi là ca sĩ. Ham vui chi cho khổ, mua dây buộc vào người rồi than. Tôi mệt quá, tay mỏi, cổ mỏi, mắt mỏi -

Mẹ mệt quá Misa ơi. Con cười - Mẹ Mai này - Thôi con ra đàn đi, may ra tiếng đàn của con cho mẹ chút hứng khởi chẳng.

Mà khoan đã, phải gửi băng cho đại lý. Buông bút, chạy xuống garage -Ồ, gọn gàng sạch sẽ quá. Nhưng Biển Nhớ ở đâu hè. Kinh Khổ mô hè. Dọn kỹ quá giờ đâu có nhớ nó nằm chỗ nào. Thùng nào cũng giống nhau, cũng nặng như nhau. Chừ biết làm răng hè - Khéo, khéo kéo... bỏ. Khéo kéo lại trật tay, cụp xương sống thì chết... con. Chúa, Mẹ ơi, biết đường mô mà tìm - Sa ơi, Sa hơi, chỗ đó đó con, Mẹ... hope so, giúp mẹ chút đi. Nặng quá mẹ khiêng không nổi. Lặc lè từ garage lên nhà, cầm bút định viết tiếp bỗng cảm thấy thiếu thiếu cái gì. Cái chi hè. À, cơm, thì ra từ sáng đến giờ mới có ly cà phê. Có gì ăn đâu. Tủ lạnh trống rỗng chỉ còn mấy cái hộp vịt muối - Ôi, có còn hơn không. Muỗng cơm chưa đưa kịp đem vào mâm, điện thoại reo. Mợ Giao Linh cười khàn khàn ở đầu giây bên kia xứ Texas. Mai gửi thêm video cho em, dặn Sơn Tuyên nữa - Ok, Ok, nói ba điều bốn chuyện, tới chừng sờ tới chén cơm đã nguội ngắt. 12 con giáp, tôi là con gì mà vất vả rửa tề.

Vất vả thật chứ chơi sao. Sáng nay đang ngủ ngon, Đoan thức tôi phán liên. Em đi với anh xuống Hà viết bài luôn. Ôi trời đất mẹ cha nào mà nói. Tôi tiếc giấc ngủ của tôi quá, tôi thèm ngủ quá. Tôi muốn để kệ cho Hà, Miên chửi, cho Trần Quốc Bảo chửi, cho Châu Đình An chửi, (nói thì nói thế chứ tụi em đâu dám... chửi đâu, sao chị cứ vu oan giá họa cho tụi em vậy, chỉ có... buồn thôi, tụi em réo chị thì ít nhưng độc giả réo tụi em mà thắc mắc về bài chị thì nhiều, thành ra chúng em đành cứ bám theo chị vậy !) Tôi muốn chui vào chăn ngủ tiếp - Ôi, chưa bao giờ tôi thấy cái chỗ nằm nó dễ thương như sáng nay - Giọng tôi buổi sáng mà được một phần giọng cô Thái Thanh, tôi sẽ hát... vào mặt Đoan - Em đang mơ giấc mộng dài, đừng lay... em nhé... những người chung quanh. Tiếc thay, trời cho tôi cái giọng của một con vịt

đực, của một người đàn ông. Tôi đành ôm mỗi hận lòng, bò ra khỏi giường, bước thấp bước cao vào phòng tắm - Tắm một quả may ra khá hơn chẳng - Đầu có dễ dàng dzậy... già. Ngồi trước xấp giấy, mũi sứt sứt, mặt nặng một đồng, cỡ mặt Mike Tyson lúc bị đo ván - Anh ơi, em không đi đâu, em mệt quá, ở nhà may ra viết được, còn gửi băng, còn đủ chuyện, thôi anh đi trước hẹn gặp ở nhà Miên - Đoan lấy thuốc cảm cho tôi, hôn nhẹ vào cái đầu... chua lè của vợ. Bye nhe - bye.

Chả là đêm qua có Trần Quốc Bảo, ông Lê Văn Thiện, Tuyền Quang, Mai Năng Quân ngồi bàn chuyện quốc sự đến 4 giờ sáng, thành ra giờ tôi dật dờ như người có chữa, mà Hà, Miên hồi như đòi nợ (còn hơn như thế nữa đó chị Mai ơi, vì đòi nợ nhiều khi người ta không trả thì còn quên luôn, chứ bài của chị Mai thiếu là chúng em chả có... tha đâu nhé !). Nhắm mắt, cố nặn tim óc, cố bắt hết... máu trong người may ra viết nổi. Chứ ngày mai lên đường rồi, thi hành nghĩa vụ - Bố Đoan sẽ khỏi phải nhìn mặt con vợ... táo bón trong 4 ngày. Chẳng này ly kỳ lắm. Sơn Tuyền và tôi 6 giờ sáng mai sẽ ra đi khi trời vừa sáng. Thứ sáu, từ Phila bay về trời cũng chưa muốn sáng. Từ phi trường Los, Tuyền bay đi Denver. Tôi xuôi Santa Ana, leo lên tàu bay đi San José. Chủ nhật lại lấy tắm chống con mắt lên bay về cho kịp đám cưới con gái ông Mai Năng Quân. Các bạn tôi cũng vẫn tiếp tục... lấy chồng. Con cái bạn tôi cũng đã bắt đầu lấy vợ, lấy chồng. Vui nhỉ, các con tim dù già hay trẻ cũng như nhau cũng đập bình bịch khi yêu.

Tuần lễ này qua lẹ như ngựa của ông Lê Văn Thiện ở Santa Anita. Thầy Trầm Tử... Địa, người có đôi chân chậm nhất trong các cuộc chạy đua ái tình, cũng bận rộn mắt mở không ra. Đành phải trả lại cái băng... đi bộ của thằng Trí - Trả tạm vài ngày thôi, mai một tao lấy lại nghe mày. Bỗng nhớ đến ông Mai Thảo - Từ hồi nào đến giờ ông Mai Thảo hoàn toàn phản đối việc... lái xe, kẹt là cái xe... xích lô ông order từ 12 năm nay phải đạp qua

nửa vòng trái đất chưa tới nơi, nên từ nhà ông, mỗi sáng ông đi bộ tà tà trên đường Bolsa. Trông ông thông dong nhàn nhã như... Tiên ông vậy. Đất Mỹ, dù to đến mấy với ông Mai Thảo cũng nhỏ như đường Nguyễn Huệ. Xe ở đây dù có nhiều, ông cũng coi là xe đạp, xe lam, xe xích lô thôi. Cho nên, tiên ông Mai Thảo cứ tự nhiên băng ngang đường trong tư thế của một người... vừa đi, vừa ngược nhìn (TD). Ông thông thả, thoải mái. Ông đang đi tìm nàng thơ chẳng. Nhưng mấy khứa cóm Mỹ không phải là thi sĩ nên không “ke” nàng thơ nàng thần gì cả. Ông đi bộ mà không đi trong cái làn ranh dành cho người đi bộ thì ông có lỗi rồi. Cóm bèn thắng ông lại cảnh cáo.

Ở khu phố Bolsa thì quanh đi quẩn lại cũng chỉ là những anh cóm đó. Mà hình như dáng ông Mai Thảo cũng rất là đặc biệt, dễ bắt mắt, dễ nhớ. Sáng nào cóm cũng lái xe trên đường Bolsa hết, ngược lại xuôi. Sáng nào tiên ông Mai Thảo cũng cà phê, cà pháo rồi làm một vòng tham quan từ khoảng nhà hàng Song Long cho đến cái khu Phước Lộc Thọ. Ngày này qua ngày khác. Thì cũng phải gặp thôi. Cảnh cáo một lần lại gặp ông từng bước từng bước thâm lặng lẽ qua đường. Cảnh cáo lần thứ hai, lại thấy ông chậm rãi... con đường của đôi mình, con đường mình ta... đi. Đến lần thứ ba thì so-ri, “So”, em phải chặn “So” lại. Đúng lúc đó, Hà Khánh Hội đưa con đi học, thấy tiên ông bị cóm Mỹ... dí. Không biết chuyện gì, Hà bèn tấp lại tính chuyện giải vây cho... sư phụ. Sau khi nghe Hà giới thiệu về ông Mai Thảo. Cóm cười... nhưng cóm tặng ông một ticket và bắt ông phải đi học bằng... đi bộ nếu không thì rút bằng đi bộ của tiên ông. Lần sau là rút bằng luôn, không phạt nữa.

Sau ông Mai Thảo, Trí bị rút bằng đi bộ, dám tới phiên tôi lắm, vì tôi cũng chê rằng lái xe coi... không sang bằng ngồi... ngựa ra cho người khác lái, lại còn phì phèo điều thuốc. Sang trọng kể sao cho xiết và khi cần qua đường

tôi còn chơi bạo hơn tiên ông Mai Thảo nhiều. Thế nào cũng có ngày lãnh nợ. Bởi cười người hôm trước hôm sau người cười, là điều phải đến - Em đang chờ. Em sẵn sàng nộp phạt hay bị rút bằng... đi bộ. Vì em thấy bà con lái xe sao vất vả quá, lao tâm khổ trí quá. Ngồi trên tay lái, mặt mày nghiêm và buồn như Tổng thống Dương Văn Minh khi bàn giao lại miền Nam cho Việt cộng. Mùa hè mồ hôi mồ kê nhễ nhại, vừa lái xe vừa uống cà phê, vừa... chửi thề vì nạn kẹt xe. Rồi phải rửa xe, phải hút bụi. Nội cái đầu quay trái, quay phải mỗi lần đổi lane cho kịp exit, lại còn cái màn de ra, de vào. Ôi thôi, con xin lấy cả nón lẫn toi. Kiếp sau con cũng nhất quyết đổi lập việc lái xe. Cùng lắm thì con xin làm cái xe. Vưỡn còn sướng hơn người lái. Sẽ không bao giờ bà con nghe từ miệng tôi câu... cho ngộ... lái một chút. Tuy nhiên cũng có lúc tôi hơi hơi hối hận về cái cụ đổi lập lái xe của tôi. Đó là lúc Đoan đầu nằm một chỗ. Đã định kêu Sears tới dạy lái xe rồi đấy chứ. Cũng may là vì lu bu rồi tôi lại quên và nhờ Tâm, nhờ Misa. Chứ không thì giờ này tôi cũng chễm chệ trên... bàn thờ rồi. Bởi cái đầu của tôi giờ phút này có điều khiển được chân tay hay cổ cánh của tôi nữa đâu. Thôi thì cái số ngu cứ chịu ngu cho yên chuyện. Ngu mà hưởng thái bình thì đó là ngu khôn. Cái này khó có ai có thể tranh giành với tôi. Đồng ý.

Khánh Ly

(Trích Thời Báo số 24. 13-12-91)

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 5

Đàn bà, con gái Việt Nam từ ngày rời xa quê nhà, sang xứ lạ thật đã chịu nhiều thay đổi, gần như toàn diện. Rất ít người được giữ nguyên bản chất ngày xưa của mình. Địa vị trong gia đình được nâng lên ngang với chồng, vốn luôn luôn là chủ gia đình. Được tham gia vào đời sống xã hội như tất cả mọi người...đàn ông. Trong gia đình, được chồng cho tham dự vào liên hệ kinh tế, được cùng chồng tham khảo, bàn tính về những dự tính làm ăn lớn, nhỏ hay những thay đổi nơi ăn, chốn ở. Được phép có ý kiến với chồng về việc giáo dục con cái. Đàn bà vẫn là ...đàn bà. Nhưng không bị đè bẹp bởi người chồng với cái thành kiến trọng nam khinh nữ của người Việt Nam và đàn bà không đã không còn đơn thuần là một cái ...máy đẻ, một vú em, một con sen.

Được như vậy sau một cuộc đổi đời, kể ra cũng mãn nguyện lắm rồi. Riêng tôi, không còn một đòi hỏi nào. Song những thay đổi đó có tính cách ...quốc gia đại sự. Cạnh đó là hằng hà sa số những thay đổi rất ...đàn bà mà cũng coi như rất là quan trọng. Đàn bà là một sinh vật được sinh ra để làm ...đẹp cho cuộc đời, để an ủi người Adam, để sinh con đẻ cái gìn giữ cái ...giống nòi. Người đàn bà là bóng dáng của hạnh phúc mà trong đó ẩn chứa những ...rắc rối của cuộc đời. Một ông Tây đã làm phim “Et Dieu créa la femme”

(và Chúa đã sinh ra đàn bà). Rồi các ông Tây lại suy diễn thêm từ đó “Et la femme créa la salade” (và người đàn bà đã ...làm ra đĩa salade). Loại salade mix. Tùm lum thứ ở trong.

Người Mỹ luận về đàn bà ra sao, tôi không biết chứ ông Lâu thỉnh thoảng lại chép miệng. Đàn bà...rắc rối bỏ mẹ. Ông Thiện nhẹ nhàng...không biết được các bà ra làm sao. Ông Thiêng lắc đầu...đàn bà là một ...thứ...tàn nhẫn nhất. Ông Lâu ơi, đàn bà không rắc rối không phải là ...đàn bà, mà đàn ông các ông cũng chưa chắc không rắc rối như...đàn bà, có khi còn hơn ...đàn bà nữa. Ông Thiện làm sao biết, làm sao hiểu được đàn bà. Nếu ông biết, nếu ông hiểu thì ông đã chỉ yêu ngựa mà thôi chứ ông đâu có yêu vòng vòng cái kiểu...one way street như ông đã yêu. Còn ông Thiêng, tôi không thấy ai tàn nhẫn với ông, chỉ thấy ông dứt là dứt, hết là hết. Thấy cần, thấy nên là chấm dứt. Thế thì ông tàn nhẫn với đàn bà chứ đừng đổ thừa nghe ông thầy.

Tôi đồng ý hoàn toàn về nhận xét của 3 ông, kể cả của thầy Thiêng vì nói thì nói chứ tôi cũng biết đàn bà lúc cần xuống tay là xuống đẹp. Không thương tiếc. Song dù gì đi nữa tôi vẫn bênh vực đàn bà bởi đàn bà ...nhỏ bé, mong manh đáng yêu và đáng được ...tha thứ mọi lỗi lầm rắc rối...nếu có.

Trong khi các ông lo việc ...quốc gia đại sự, giải phóng quê hương, bù đầu vì họp hành bầu bán thì đàn bà chúng tôi cũng có những mối lo phải ...lo, phải sợ. Sợ mập, sợ xấu, sợ già, sợ chữa đẻ, nuôi con ở xứ này sợ cao máu, sợ cancer và sợ ...rụng tóc. Trong tất cả các mối lo này. Tôi sợ nhất là ...mập và ...rụng tóc.

Thời con gái, nghĩa là cách đây ...30 năm, tóc tôi đẹp lắm. Dầy, đen và mượt. Nhìn vào chả được cái gì ngoài mái tóc rất dài. Lúc di tản tôi mới ngoài 30, tóc vẫn còn dầy, còn đẹp, đó là nhờ gội đầu bằng chùm kết, chanh và nước mưa, nước giếng. Mỹ là gì có chùm kết, có giếng, mưa thì một năm

được một ngày, mưa lún phún đến bực mình, hứng không đầy một thau. Nhập gia tùy ...thủ tục, ai sao mình vậy. Thuốc gội đầu đủ mọi hiệu bán đầy chợ, hiệu nào cũng quảng cáo là nuôi tóc, là mọc tóc. Mua đại, gội đại chứ biết tin vào loại nào bây giờ. Và kết quả là tóc cứ dần dần rơi rụng theo ngày tháng. Đổi cả chục loại thuốc mà mỗi lần gội đầu tôi muốn khóc. Gội cũng rụng, chải cũng rớt cả nắm... Uốn quăn cho nó có vẻ nhiều. Đoan không chịu, Misa không chịu và khổ nhất là đối với khán thánh giả, tôi không thể thiếu cái tóc quen thuộc. Tóc và tôi từ bao năm nay đã là một.

Đội tóc giả chụp một cái hình cũng đã gây bàn tán suýt xoa. Trẻ thì có trẻ ra nhưng không còn là ...tôi nữa. Bà con không chịu. Lại cạy cục đi tìm hỏi thuốc ...bôi đâu mọc đấy, kéo cái ...phi đạo trên đường ngôi đã rõ nét quá. Ai chỉ thứ gì mua thứ đó. Mua gội rồi đổi mua thứ khác. Mỗi loại 2, 3 chai, để đầy cả phòng tắm. Cũng không ...ăn thua gì cả. Tiền cứ tốn mà tóc cứ rụng như thường. Phải nói là tôi quý , tôi thương mái tóc của tôi nhất vì như đã nói, ngoài mái tóc ra, tôi không có gì đẹp cả, và ngày nào tôi còn được đứng trên sân khấu, tôi còn phải giữ mái tóc rất ...old fashion này, mái tóc rất nhà quê mà tôi rất yêu.

Tuy nhiên tôi cũng hiểu là khi tuổi đã lớn, không có gì bổ dưỡng (vì tôi diet tới đa) thì từ da mặt đến tóc cũng không thể nào tốt tươi như thời con gái. Mỹ phẩm tôi không xài. Mỹ viện tôi không tới. Thuốc bổ tôi không uống. Ăn toàn thứ độc hại như ...cà, sầu riêng, hồng. Toàn những thứ để lại trên da mặt tôi những tàn phá. Da mặt ...Đoan tốt hơn tôi. Tóc Đoan dày không tưởng được. Cứ phải vuốt cho ...rụng bớt vì nhiều tóc, nhiều tội. Và Đoan chỉ gội đầu bằng ...baby shampoo trong khi tôi tốn biết bao công sức đi tìm thuốc mọc tóc.

Bây giờ, lần này là lần chót, tôi vào ngay tiệm thuốc Tây của người Việt Nam và hỏi mua thuốc gội đầu. Được hay không được như ý tôi cũng không

bao giờ nghe ai để phải ...tồn tiền nữa. Kỳ rồi hát San Jose, Hà Cẩm Tú cho tôi một bộ tóc giả. Đội vào coi ngộ lắm. Lúc nào cần sẽ xài. Tuy vậy trong thâm tâm tôi vẫn mong là không đến nỗi và sẽ có một lúc nào đó. Mọi người cho phép tôi đổi kiểu tóc vì chẳng lẽ đã gần năm bó rồi mà từ năm đến sáu bó không lâu lắm đâu, tôi cứ để tóc thề hoài.

Phải công tâm mà nói, tôi là cái ...rắc rối nhất trong gia đình. Đoan, Misa, Cu đều công nhận. Nội cái vụ rụng tóc của tôi cũng đã làm khổ chồng, con. Tóc rụng cùng khắp mọi nơi. Tóc làm hư luôn máy hút bụi và mỗi lần gửi băng đi, Đoan cứ cần nhằn tóc tôi dính đầy băng keo dán trên thùng băng. Phải gỡ ra dán lại vì trông rất là ...quái đản và bất lịch sự.

Khi nấu cơm, tôi bới hoặc cột ngược lên như mấy bàđánh ghen để mọi người khỏi ăn phải tóc tôi. Có lẽ đây là nỗi khổ tâm nhất của tôi từ mười mấy năm qua và các ông cho là ...rắc rối.

Một trong những yếu điểm của đàn bà là hay lo. Lo cả những chuyện không đáng lo. Rồi từ chỗ đó làm khổ chồng con và khổ chính mình. Tôi lo cho các con tôi ...lấy Mỹ. Lại ông Lâu. Các bà cứ lo con bỏ trắng răng, tui nó yêu ai thì cho nó lấy, có gì đâu, chứ bộ Mỹ nó không phải là ...người à. Đồng ý nhưng giá mà tui nó lấy ...mình thì ...được hơn. Vẽ. Người mình thì đã chắc vì hay, Mỹ thì đã chắc gì xấu. Ừ...nhưng...không nhưng không nhị gì cả, tui nó lớn, nó ưng ai là quyền tui nó, ngày xưa cha mẹ đặt đâu con ngồi đó, giờ tui nó đặt đâu mình ngồi đó. Tôi nghe mà cay đắng trong lòng. Đoan cũng phải chịu điều ông Lâu nói là đúng. Nhưng con tôi mà, núm ruột của tôi mà. Con tôi mà lấy chồng, lấy vợ Mỹ, Mễ, Tây, Tàu chắc chắn là tôi phải buồn. Cái này thì các ông không thể cấm chúng tôi được.

Hãy tưởng tượng trong nhà có ông rể Mỹ. Ra nó ...vỗ đít bố vợ một cái Hi Dad, vào, nó vỗ vai mẹ vợ Hi Mom thì chỉ ...có thác. Mỹ nó tự nhiên mà, tui nó coi chuyện đó là thường, với người mình thì không được. Đó là chưa kể

tới cái màn trưa hè nóng nực, thẳng rể chỉ trần xì một cái quần đùi nhỏ xiu, phơi nguyên bộ ngực lông lá như đuôi uơi trước mặt bố mẹ vợ. Chuyện đó cũng thường đối với Mỹ. Và nếu ở chung một nhà thì không thể không ...điên lên được. Hoặc một cô con dâu Mỹ, đeo lấy bố chồng hôn chùn chụt good morning, xem mẹ chồng như người ở. Buồn buồn nàng ...chơi một bộ bikini nhỏ bằng ...nửa bàn tay, nằm chần dãn giữa vườn phơi nắng. Phơi hết cả sự đời ra trước mắt bố mẹ chồng.

Ôi chỉ mới tưởng tượng thôi mà tóc tôi dù đã rất thưa, cũng dựng lên như gập ma áy thôi. Tôi là loại người không đến nỗi cổ lỗ sĩ. Trái lại là khác nhưng ở một điểm nào đó trong tình yêu của tôi dành cho các con tôi. Ước mơ của tôi là được ôm những đứa cháu nội, cháu ngoại cùng màu da. Tôi vẫn thấy “cái” tình nghĩa vợ chồng “nó” đậm thắm, thủy chung hơn. Tình yêu nếu chỉ đơn thuần là cái giường và kiệu tiền anh, tiền tôi thì đó chỉ là tình dục mà thôi. Như 2 con thú tìm đến nhau. Mà Mỹ hình như đa số sống theo cái lối đó, đến với nhau theo lối đó. Đông và Tây muôn đời không bao giờ gặp nhau ở điểm này.

Tôi may mắn đã có cháu nội tóc đen, da vàng. Song còn 2 trụ nhỏ. Biết ra sao ngày sau. Tụi nó còn nhỏ nhưng rồi sẽ lớn, sẽ phải dựng vợ gả chồng. Biết có được như điều mình mong không. Nếu bảo rằng tôi quá lo hay quá sớm để mà suy nghĩ thì điều đó không đúng. Bởi tôi yêu con và dù tôi không được quyền tham dự vào gia đình hạnh phúc của con nhưng rủi mà có đứa khỏe, bộ tôi vui được sao, tôi ngồi yên được sao. Có thể là khi con tôi đã có vợ có chồng, không cần đến mẹ nữa. Tôi chấp nhận mà vẫn nghĩ đến con. Cái vấn đề là làm sao cắt nghĩa cho con hiểu điều mình mơ ước, làm sao hướng dẫn con trở về nguồn. Không dễ như có người đã nghĩ. Hoặc vả thôi thì nó yêu thương ai nó lấy người đó cũng như mình ngày xưa vậy. Khi yêu rồi, có ai nói mà nghe. Thời nầy không còn ai mĩa mai người lấy Tây lấy

Mỹ nữa. Nhưng phải lấy những người tử lịch sự kia. Thì cũng chỉ cầu mong co niênu Đồi nó lấy cho nó chứ phải cho mình đâu mà ...rắc rối.

Thế rồi cuối cùng những lo lắng của tôi và của các bạn tôi vẫn cứ ...dậm chun tạo chỗ. Chịu Tụi nhỏ sinh và lớn lên ở đây nước này, chịu ảnh hưởng nhiều nền giáo dục ở đây. Đa số đã bị Mỹ hoá. Đó là điều không thể tránh. Và lại, biết đâu mình chẳng ..sai. Đã có những cặp vợ chồng Mỹ Việt sống rất hạnh phúc, rất nề nếp, đâu ra đó. Có thấy ai than phiền về đâu, về Mỹ đâu. Xem ra người Mỹ lại có vẻ lấy làm hân hạnh được xuôi gia với Mít. Các anh chị Mỹ coi các đấng chồng, vợ Mít như thần tượng hầu hạ kỹ lưỡng, thêm phần ga lăng hơn cái ông Mít.

Ai đúng ai sai? Ôi người lớn có cái đúng cái sai của người lớn. Tuổi trẻ có cái đúng cái sai của tuổi trẻ. Phải chăng tôi càng lớn, cái óc càng nhỏ lại nên mới có những suy nghĩ quá sức rắc rối về từng sợi tóc rơi rớt theo tuổi đời đến hạnh phúc của một thế hệ... không cần đến sự quan tâm của người như tôi. Bác Lâu nói đúng. Các bà chỉ lo con bò trắng răng. Tôi chưa bao giờ thấy răng con bò nhưng nhìn vào gương, cười với mình. Tôi nghĩ có lẽ răng con bò trắng thật. Ít ra cũng ...hơn tôi.

Thời báo số 27, ngày 29-12-91

Bên Đồi Hiu Quạnh (92 - 31/3)

Viết. Với tôi, nghĩa là ghi lại những sự việc mắt thấy tai nghe. Vui, buồn, sướng, khổ, giàu, nghèo. Tất cả đều là sự thật từ trái tim, từ đáy lòng tôi. Đó là vì trách nhiệm. Tôi hoàn toàn chịu trách nhiệmvới tôi. Chỉ là những chuyện lấm cấm, nhỏ nhặt của một người đàn bà bình thường. Và tôi tránh tuyệt đối cái việc được viết của mình, làm tổn hại cho người khác.

Sở dĩ tôi chỉ thích viết về những gì tâm thường nhất mà lại hay xảy ra nhất ở bất cứ gia đình Việt Nam nào, là bởi vì khả năng của một người ...vô học như tôi, chỉ cho phép tôi làm được đến như thế mà thôi. Mà quả tình thật, tôi

cũng không muốn, không dám sờ mó tới đời tư của ai. Tôi có hơn gì ai đâu? Đôi khi còn tệ hơn người khác nữa ấy chứ. Thế cho nên, tôi chỉ thích ghi nhận lên trên giấy những điều tôi biết rất rõ về tôi, nghĩa là những cái xấu nhất của mình, để ...may ra nó bớt xấu đi chăng.

Người đời thường hay thích đề cập tới những điều ngoài tầm với, những chuyện “đội đá, vá trời”. Nên hay bỏ quên hoặc khinh thường những gì họ cho là nhỏ nhặt không đáng nói đến. Song cái gần chúng ta nhiều nhất, trói buộc chúng ta nhiều nhất, làm phiền, làm khổ chúng ta nhiều nhất mà chúng ta phải nghĩ đến nhiều nhất. Hỡi ơi, lại chính là những cái nhỏ nhất. Thế mới biết ..nói là một chuyện, ai nói thánh, ai nói tướng gì cũng được. Làm, lại là chuyện khác.

Tôi vốn hèn mọn như cỏ dại, chữ nghĩa không đầy một cái lá. Nhưng ...bia đá còn biết đau thì cho dù là cỏ dại. Tôi cũng có những niềm vui, nỗi buồn riêng của tôi. Hát một tình khúc, làm một bài thơ . Trước hết là để giải tỏa bớt nỗi thống khổ của chính mình, sau nữa là để tìm, để tặng người ...tri kỷ . Vô lý trời đất rộng bao la, bao nhiêu tỉ người, không có lấy một người cùng cảnh ngộ để chia sẻ với mình ? Dù là những điều hèn mọn nhất?

Đời sống ở đây dễ làm cho tôi ...điên. Hoặc trở thành bệnh hoạn. Cả hai điều, tôi đều không muốn. Chúa cho tôi một giọng hát, dù không ra gì . Đó là một ...Ân Sủng. Bạn bè cho tôi một cơ hội, mảnh đất nhỏ nhoi trên báo, để tôi có dịp ghi lại những gì đến và đi trong đời sống tôi. Đó là một hạnh phúc. Dĩ nhiên, không phải bất cứ bài nào tôi hát, cũng được mọi người thích. Không phải bất cứ bài viết nào của tôi, cũng được mọi người khen. Tuy vậy tôi không thể làm khác hơn được là bởi vì ...con người tôi nhu thế . Tôi hay mọi người, đều có những cái tốt hay xấu. Đều có đầy đủ. Hỉ - Nộ - Ái - Ố - Ai - Lạc -Dục. Có điều, nói rất thật thà, tôi sợ làm điều xấu, tôi sợ xấu hổ khi nhìn mặt mình trong gương. Đôi khi tôi nghĩ: Đó cũng chưa hẳn

là điều tốt. Nhưng tôi vẫn sợ và vẫn tránh, cố sức tránh để khỏi phải ân hận, để không phải né tránh cái nhìn của người đối diện.

Tôi là một người có nhiều khuyết điểm. Không thù, giận ai, không dám hại ai (dù chỉ là ý nghĩ trong đầu) . Không dám mong sự dữ cho bất cứ ai. Khi không làm được điều gì cho ai, tôi áy náy không yên đến độ quay ra giận chính mình. Tôi chưa bao giờ hơn thua với bạn bè. Ai muốn hơn, cứ tự nhiên . Ai muốn chửi, cũng cứ tự nhiên. Chẳng bao giờ tôi có ý kiến. Tôi nghe nhiều, rất nhiều nhưng hình như những điều đó không liên quan gì đến tôi. Bởi tôi chỉ được nghe qua người này hay người nọ. Thế thì tại sao tôi phải để ý. Sự im lặng cũng dễ gây ngộ nhận. Nhưng con người tôi vốn như thế. Như cuộc đời vốn không thể khác. Đó là những khuyết điểm của tôi, làm tôi luôn luôn bị thiệt thòi.

Mà tôi cũng ...lạ thật . Có nhiều người chửi tôi, ngồi đâu chửi đó, cái gì cũng mang tôi ra, như một bằng cớ để mọi người tin. Nhưng rồi sau đó lại gặp tôi sau điện thoại rất âu yếm, rất ngọt ngào, rất tay bắt mặt mừng. Tôi cũng cười. Tôi ngu chẳng? Không. Tôi không ngu tí nào cả. Chỉ vì những điều đó, những người đó đã vốn như thế. Tôi biết hết nhưng không bao giờ nói ra. Tại tôi ...muốn ngu mà thôi. Ngu để được bình an vì không có gì hạnh phúc cho bằng một con người được sống trong sự bình an. Tôi ăn cái gì, tôi được cái gì khi hơn thua với người khác . Ai ghét tôi, người đó khổ chứ tôi không khổ. Vì ghét, nên họ cứ phải nghĩ đến tôi hoài, phải tìm trăm mưu ngàn kế để hạ tôi . Do đó , họ khổ, cái tâm họ khổ vì cứ phải nghĩ đến người họ ...không yêu. Trong khi đó, tôi rất ... nhẹ nhàng vì tôi ..không biết. Và tôi ...chưa bao giờ cần biết.

Tôi sống rất là ..hồn nhiên. Hồn nhiên đến độ làm nhiều người bức mình. Thì tôi vốn thế mà. Lòng tôi như chiếc bánh, đã bóc ra cho mọi người thấy hết rồi, không có gì phải che đậy, dấu diếm. Trong gia đình, với chồng.

Ngoài xã hội, với bạn bè, với khán thính giả, tôi sống hết lòng. Người cho tôi một. Tôi trả lại mười. Từ 32 năm qua, tôi sống như thế. Tôi chỉ duy nhất ...phụ một người. Người đó đã chết.

Tôi không được gần giới trí thức hay những người thường tự vỗ ngực khoe mình. Tôi không được gần những người giàu có, danh vọng. Bởi tôi sống giang hồ từ nhỏ. Tôi thường hãnh diện với chính mình về điều đó. Sống gần giới giang hồ nên tôi không thích những người ...chơi bản. Và bạn tôi toàn những người chạy gạo từng ngày. Nhưng tôi kính phục và quý mến họ.

Mẹ tôi thường phàn nàn về cách ăn mặc giản dị của tôi. 32 năm tôi không thay đổi. Mẹ tôi lại phàn nàn tiếp, vì sao tôi thương bạn hơn anh em ruột thịt? Lúc tôi khổ sở, không tiền trả tiền nhà, tôi có thấy anh trên, em dưới nào đâu? Làm sao mẹ tôi biết và hiểu được nỗi cơ cực của vợ chồng tôi? Nhưng tôi biết nói thế nào cho mẹ tôi hiểu? Tôi không nói gì cả. Tôi vốn thế. Mẹ tôi, người sinh ra tôi còn không bắt tôi ...sống khác đi được, huống chi là ai. Thì thế đấy, tôi có sao nói vậy nhưng không bao giờ nói bậy. Không nói bậy thì không làm bậy. Tôi cũng chưa bao giờ tự nhận mình là người ...lịch sự, chính vì thế trên sân khấu, hay trong các bài viết trên báo, tôi đã nói rõ rằng tôi là một người vô học và ăn nói đôi khi rất là ...cà chớn. Có điều gì lỗi lầm, xin bà con, cô bác bỏ lỗi cho.

Nhưng mà những điều tôi nói hay viết dù không phải ai cũng thích, song cũng có người ..không ghét. Đó là những người thích ..có sao nói vậy, những người không hề đòi hỏi những điều quá khả năng của tôi. Bởi đời sống ở đây quá nặng nề với những ... ý đồ vĩ đại, nên đôi lúc, cái lảm cẩm, đàn bà, cà chớn của tôi đem đến ít phút thoải mái trong ..phòng tắm.

Chú Mai Thảo của tôi bảo viết một bài trên báo Văn. Tôi dạ nhưng ..vờ quên. Ông Nguyễn Xuân Hoàng kêu viết, cũng một bài ở Thế Kỷ 21. Tôi cũng dạ rồi thôi luôn. Lý do, tôi không dám, tôi không xứng đáng được chen

chân, góp mặt. Cũng bởi tôi kính trọng và quý mến những người nghĩ đến tôi, cho nên không dám đưa cái văn bằng duy nhất của tôi ra (bằng quốc tịch ấy mà). Sợ làm 2 ông mất mặt và những người khác không vui khi có tên tôi bên cạnh. Như thế cũng có thể gọi là biết điều đấy chứ.

Thường thường, ở những nước văn minh, người ta thường hay khuyến khích những ...mầm non, ở bất cứ lãnh vực nào. Riêng tôi, tôi thấy người mình hơi ...khắc khe, hơi .. ác với nhau đó. Ác nhiều hơn là khắc khe. Vì ác khác mà khắc khe khác. Dĩ nhiên là không phải mọi người ở đây đều như thế.

Song người ác nhiều hơn và hay ..khoe cái ác của mình, một cách hãnh diện. Đó chính là nỗi khổ tâm của họ bởi những người có cái tâm ác độc ác, sẽ không bao giờ sung sướng, hạnh phúc cả. Nếu không thế, chẳng hoá ra ông Trời bắt công lắm ru.

Chính vì nhiều người không sống với nhau bằng sự tử tế, ngày về mới ..bóng chim tăm cá ...Phải chi. Ừ phải chi .. Ôi nói ra thì vô cùng, mà lại bị ...chửi là ...ca sĩ mà cũng bày đặt nói chuyện nước non. Nhiều khi tôi có cảm tưởng mình là người ...ngoại quốc xa lạ trong cộng đồng mình. Là sao? Rất nhiều lần, trên tàu bay, tôi bị hỏi: “Mày là người ở đâu đến ...”. Lúc đầu tôi hùng dũng trả lời “Tao từ Nam Việt Nam, qua đây trốn Cộng sản ..”. “Thế sao bây giờ tụi mày không về đi, nước mày thống nhất rồi đó ...” Đau gà không. Bèn gân cổ lên cãi. Cãi đã rồi ...chửi luôn, bao nhiêu vốn liếng tiếng Mỹ ...ăn đong mang ra xài hết. Kệ mẹ nó có hiểu hay không. Nhưng rồi tôi bỗng ...sợ. Mình chửi nó hăng quá, nó mà nổi điên lên, nó dám xách cổ mình, liệng mẹ nó ra ngoài tàu bay thì chỉ có nước ngủ ..với giun. Từ đó mỗi lần ..được hỏi thăm, tôi bèn trả lời. Ừ ớ trả lời, ra cái điều không biết, không hiểu ... “Tao ..Cambốt ...”. Bèn được yên ngay.

Nếu bây giờ tôi nói tôi là ...người Mỹ. Cũng đúng thôi. Vì tôi đang mang quốc tịch Mỹ. Nhưng nói thế chẳng thà tôi tự lấy dao đâm mình còn sướng

hơn. Tôi nhớ là tôi đã khóc rất lớn, khóc một cách tận tình, làm mọi người ngạc nhiên, khi giơ tay tuyên thệ, thề bảo vệ xứ sở này. Tôi đã từ bỏ, chối bỏ nguồn gốc của mình. Bài quốc ca Mỹ vang lên như những mũi đinh nhọn hoắt đâm thẳng vào tim tôi.

Tôi muốn được mãi mãi làm một người VIỆT NAM ...NGUYỄN VĂN HÌNH HẢI ..trong cái cộng đồng người Việt ở hải ngoại. Một cộng đồng biết thương nhau bằng trái tim Việt Nam, thì tôi cũng sẽ không phải, không đến nỗi phải yêu thương cuộc đời này bằng chính trái tim ...của tôi ... “
MỖI NGÀY TÔI CHỌN NGỒI THẬT YÊN . NHÌN RÕ QUÊ HƯƠNG
NGỒI NGHỈ LẠI MÌNH . TÔI CHỢT BIẾT RẰNG VÌ SAO TÔI SỐNG.
VÌ ĐẤT NƯỚC CẦN MỘT TRÁI TIM” Tôi ở đây và tôi cũng cần một trái tim ./.

Khánh Ly

(trích Thời Báo số 39 ngày 31-3-1992)

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 6

Hoàn thành một cuốn băng với ai thì tôi không biết. Riêng tôi, nó khó khăn, vất vả như đàn bà đẻ . Mà cũng có thể nói như vậy được . Đây là một đứa con, đã cưu mang hơn 9 tháng 10 ngày . Gầm lại thấy còn chằm hơn chứ không dễ dàng như khi bỏ cuốn băng vào máy, hay cho ra đời một đứa con .

Với một người đàn bà bình thường, cứ có bầu đủ 9 tháng là ...xổ bầu . Nhẹ nhõm ngay . Ngay cả đến cái chuyện chẳng may phải mổ, hoặc vì muốn làm đẹp nên mổ chứ không sanh bình thường, cũng rất là mau lẹ . Soẹt một cái là xong. Ở Mỹ, họ mổ như mổ gà vậy mà. Bốn ngày sau, sản phụ đi lại bình thường. Như tôi ngày xưa, cũng chỉ 4 ngày sau khi mổ, tay ôm bụng, tay ôm con, rửa chén, nấu cơm, đánh dấu bài, chùi nhà, giặt quần áo .

Đó là chuyện của đàn bà, còn cái này, tuy cũng là chuyện đàn bà, nhưng đứa con tinh thần coi bộ hơi khó nuôi . Tôi thai nghén project “Thương Ca Chiến Trường” này đã hai năm nay . Đi lên, đi xuống phòng thu không biết mấy chục lần rồi . Đã phát hành bên Úc . Rồi lại thêm nhạc, mix lại . Chỉ thấy tiền ra, chưa thấy một cent nào về . Mong có tí tiền còm đăng trả nợ . Dù bạn không đòi song phải thấy nhột .

Nhờ ba tuần lễ ở nhà, tôi hoàn tất được 4 trong 15 projects đã thu nhạc sẵn, có cái thu hát lại . Hát phải có hứng mới hát ra . Không phải lúc nào cũng hát được . Thường tụi tôi hay về chiều chủ nhật, phải mấy ngày sau mới lại hồn, lại giọng. Thứ ba, phòng thu kêu cho hay có giờ trống. Đầu óc tôi còn quay cuồng với chuyện đi . Tai còn ù, giọng khà khà như vịt, hơi hám chạy đàng nào hết không biết. Phải thu trong tình trạng đó có khác nào ...cởi áo không cho la . Hát xong 12, 14 bài . Nghe lại, sao dở thế . Thôi để đó, sẽ thu lại . Mà cứ đi hoài thì biết chừng nào mới xong .

Cái đám hỏi cô Hiền, em gái út của Đoan, đã định ngày, nhưng ông anh nhớ lộn, làm tôi bỏ show ở nhà vì là dâu trưởng, nên mẹ tôi muốn tôi phải có mặt. Hiền nói ...”Chị ráng ở nhà, một đời em có một lần”. Nhờ vậy mà tôi ..bị ở nhà và nhờ vậy mà tôi có thì giờ hát lại đàng hoàng 4 projects . Cứ 3 giờ chiều, tôi ra khỏi nhà, có khi 4 giờ sáng mới bò về tới nhà . Đoan thì lo mix cuốn Buồn Tàn Thu, 16 bài lọc lại còn 12 bài . Tôi chơi bạo thêm một cuốn nữa với hòa âm của thầy Thiêng. Tội nghiệp thầy Thiện, tối nào cũng

ghé phòng thu coi con nhỏ hát ra làm sao, mà đã chỉ cho hát ngay từ lúc thu basic . Đã ghi sẵn hết rồi, hát qua một lần rồi . Giờ thu lại, thầy vẫn đến ... “Có anh ở đó, ít ra khi em hát, có người hiểu em hát cái gì . John rất giỏi, lui có thể thay anh chỉ dẫn những chỗ sai, nhưng người Mỹ, họ có biết mình hát cái gì đâu ? Điều đó cũng làm tại em không có fi-linh khi hát ...” . Đối với những ca sĩ già (nói theo Lan Làng Vắn), nhịp nhàng ở trong đầu chúng tôi, dù không giỏi nhạc, không tốt nghiệp ở trường (có nghĩa là ... vô học như anh Trần Quang Hải đã viết trên báo). Song ông Trời cho chúng tôi cái lỗ tai cộng thêm mớ kinh nghiệm trôm trèm 30 năm. Đưa bất cứ thể điệu nào chúng tôi cũng cân hồ ráo . Giọng hát có, nhịp nhàng vững . Chưa đủ . Không đủ . Phải hát bằng tất cả rung động của trái tim, như “Yêu anh bằng trái tim em” vậy. Có thể người ca sĩ mới chuyên đạt được đến người nghe tất cả những ý, tình, người viết gửi gắm, ký thác ở tác phẩm của họ . Ca sĩ là cái gạch nối giữa người viết và người nghe .

Hát bằng cả trái tim mình. Thoạt nghe thì rất dễ, mà không phải vậy . Giọng hát hay, kỹ thuật cao, giỏi nhạc, tốt nghiệp ở một trường âm nhạc cũng không hay bằng một tiếng hát được cất lên từ một trái tim mềm yếu nhưng luôn rực lửa yêu và đam mê . Đam mê đây là mê hát chứ không phải là mê ...hoảng.

Như tôi thích nghe Tuấn Vũ, bởi trong giọng hát đó tôi “nhìn thấy”, cảm nhận được nỗi cô đơn buồn bã . Tiếng hát Carol Kim, tôi nghe như tiếng kêu thảm thiết, thống khổ của một kiếp người . Nỗi cô đơn buồn bã, nỗi thống khổ thể thiết kia ở trong tiếng hát, bung ra từ một trái tim, òa vỡ, tan biến vào tâm tư người nghe . Động lại ở đó, thành một khối buồn, không bao giờ tan. Như khối buồn Trương Chi, song nước mắt My Nương của thế kỷ 20 này, nếu có, cũng không đủ sức làm tan vỡ .

Tôi rất thích nghe các bạn tôi hát. Và thật là kỳ quái, tôi không bao giờ nghe

...tôi hát cả . Chỉ thỉnh thoảng, ở trên xe, nghe cuốn băng mới thu, vừa mix xong để tìm khuyết điểm. Để bạn bè nghe, phê bình, trước khi phát hành rồi ...thôi . Vì sao ? Vì tôi nghĩ rằng tại sao như vậy ? Tôi còn có thể ...khá hơn được chứ . Và tôi làm lại . Cho dù cuốn băng đó được thu từ năm 85, giờ tôi thu lại với lòng tự tin . Tôi sẽ hát ..tới hơn, bởi giờ tôi đã ...chín . Và như một ngọn đèn trước khi tắt bao giờ cũng bừng sáng dữ dội . Tôi yêu hát như chưa bao giờ yêu như thế .

Biết đâu chừng ngày mai, tôi không còn thức dậy nữa . Biết đâu chừng sáng mai tiếng hát từ giã tôi mà đi . Biết đâu chừng, sáng mai mọi người quay lưng lại tôi. Biết đâu chừng ...biết đâu chừng. Điều gì cũng có thể xảy ra được . Thế cho nên ngày nào tôi cũng ôm nhạc đi . Ngày nào tôi cũng gân cổ, nhắm mắt, nhắm mũi lại mà hát. Như chưa bao giờ được hát. Như sợ không còn hát được nữa . Ôi, tôi yêu cái bài hát, cái micro, cái phòng thu biết là bao nhiêu .

Trong suốt đời tôi, tôi chỉ có thể làm được một việc khả dĩ có thể được mọi người, mọi giới chấp nhận. Đó là việc tôi đã bắt đầu và liên tục làm trong vòng 32 năm. Hát. Chưa một phút nào cảm thấy chán. Có phải con tim tôi còn mềm sau bao đoạn trường ? Có phải tôi đã rõ cuộc đời vốn không thể khác, tôi đã trải qua khỏi bể oan cừ, qua khỏi bến mê ? Có phải tôi đã sống trong cái tâm "...Buồn vui kia là một . Như quên trong nỗi nhớ"(TCS).

Không biết. Chỉ thấy tôi càng ngày càng tha thiết với mọi người, với cuộc đời . Dù ai đó có muốn gạt tôi ra bên lề cuộc sống chung, tôi vẫn tha thiết xin cho được sống cùng, sống cho, sống với . Tôi điên rồi sao ? Không, tôi không bao giờ điên. Và chưa bao giờ tỉnh để nhìn rõ mọi sự việc như bây giờ . Lòng tôi thanh thản quá . Tâm tôi yên tĩnh quá . Không hề có một chút bối rối, vụng động .

Không hiểu tháng này là tháng gì mà sao lắm tin vui . Vui từ trong ra ngoài.

Cái mặt tôi vốn đã khó nhìn, thấy mình cười toe trong gương, cũng đành phải công nhận là ...khó ưa thật . Nhưng mà tôi vui thì phải cho tôi cười chứ vì dù sao thì, với tôi, cười cũng dễ chịu hơn là khóc . Xấu lắm và mau già nữa.

Tôi vui vì sau bao nhiêu cố gắng, bao nhiêu mệt mỏi . Băng nhạc Thương Ca Chiến Trường của tôi đã hoàn tất, cùng một lúc với CD Tình Nhớ . Vui vì Ly Cơ rất chịu khó, tiếp tục học thêm, tiếp tục gọi về thăm mẹ . Giọng con tôi ngọt như đường cát, mát như đường phèn ..I love you mom ... bao giờ cũng vậy trước khi cúp phone . Cu Hồ Nai thì đã quen trường, quen nếp sống nội trú hắc ám. Trước khi trở lại trường bao giờ cũng ôm hôn mẹ . Misa tối ngày đi học giáo lý, đi nhà thờ, và nghe nhạc đạo nhiều hơn. Hai mẹ con càng ngày càng trở thành hai người bạn thân thiết và nhiều cảm thông .

Còn Hồ Nai lớn của tôi vẫn chịu khó chịu đựng con vợ ...điên của mình, cùng sự mè nheo của hai đức con . Tụi nó muốn gì thì cứ nhe Đ oan mà đòi, tôi có biết thì cũng cười trừ mà thôi . Mình ăn thì hết, con ăn thì còn. Vui với con, vui vì có thêm hai người bạn nhỏ . Mà ở hai người vừa là con, vừa là bạn, tôi đã học được rất nhiều điều . Cái mà tôi thích nhất là sự hồn nhiên . Điều này tôi không có khi còn trẻ, song lại rất có lợi cho tôi ở tuổi này .

Tôi còn vui vì cái nỗi xách valise lêu bêu hết phi trường này đến phi trường khác, đi thiếu điều muốn ... lé mắt luôn vì mệt. Thế mà vẫn cười . Thì đã gọi là ...hồn nhiên mà lỵ . Vui mà cười là sự thương. Mệt cũng cười cho quên mệt. Cứ xem như không có gì ...mệt cả thì sẽ không mệt . Cứ coi như không có gì khổ cả thì sẽ ...sướng. Cứ ...tưởng là mình giàu thì sẽ không nghèo . Cứ cho là mình ...mù, điếc, câm thì cuộc đời lúc nào cũng đáng yêu, đáng sống.

Bây giờ, sau khi đã hoàn tất công việc, cứ coi như thế đi, tôi ngồi một mình

gỗ bài cho Thời Báo bên cạnh hai cái valise nặng và to như gò Đống Đa .
Tôi sẽ đánh vật với chúng bằng hai cánh tay đã yếu dần theo ngày tháng .
Vài tiếng đồng hồ nữa thôi tôi sẽ lên đường đi thăm lại phố phường Paris .
Tìm lại một chút mơ mộng của cái thuở biết yêu lần đầu, trong một quán
café bên sông Seine, tìm lại một góc Saigon, một chút Huế, một tí Đà Lạt
trong buổi chiều heo hắt nắng, lành lạnh nhẹ . Một mình đôi lúc cũng chưa
hẳn là buồn.

Thật vậy, có nhiều điều chỉ có mình “cảm nhận” được. Và chỉ “cảm nhận”
được khi chỉ có một mình. Không có gì quan trọng cả, chỉ là những điều rất
nhỏ, rất tầm thường trong đời sống nhưng lại rất cần thiết cho một người
như tôi . Sống lăng đăng giữa đời . Tuy tôi ăn nói có đôi lúc rất ..trần tục,
nhưng lại luôn luôn thèm khát một cuộc sống thơ mộng, một tình yêu thanh
thoát, đẹp đẽ, nên thơ . Ấy có thể vì tôi vào đời sớm nhưng lại biết yêu quá
trễ . Giờ tôi cố gắng gìn giữ hạnh phúc nhỏ nhoi của mình, làm sao như ngày
đầu. Lúc nào cũng như ngày đầu .

Không dễ gì mà làm nổi đâu. Ở một nơi như cái gì cũng vuông vức, cái gì
cũng bấm bằng máy, tính bằng giờ . Nhìn quanh, thấy đời sống trần trụi như
một người không mặc quần áo, khó khăn, vô tình như xa lộ nhiều ngã rẽ,
những lòng sông quanh năm không có một giọt nước, nằm phơi lòng cạn cợt
dưới chân cầu . Ôi, dễ gì có được một chút nhỏ nhoi yêu dấu kia .

Tôi đã mất 16 năm, tiêu xài trọn vẹn khoảng thời gian 16 năm và bây giờ tôi
có thêm những người bạn không ai có thể thay thế được ...Đoan và các con
tôi . 16 năm dài, quá dài để đợi cho được điều mình muốn. Đoan luôn luôn
là một người ...tình, hơn là một người chồng. Dĩ nhiên không thể nào là
người tình thuở 17, 18 nhưng vẫn có cái khác lạ . Một người tình trong một
người chồng.

Đoan phải cho tôi điều tôi mơ ước . Thật không dễ dàng gì ..cũng “hoàn

cảnh” lắm chứ chẳng chơi sao . Song Doan đã làm được việc đó bởi chỉ có Doan mới thấy rõ những điều tối dấu kín trong lòng, trong đó có điều tối ước mơ . Tôi không hề đòi hỏi tiền bạc, nhà cửa, xe cộ hay những thú vui xác thịt. Tôi vốn lúc nào cũng yêu thích những điều tử tế, đẹp đẽ, dịu dàng, thơ mộng . Những điều này không phải trả tiền song đôi khi có tiền, cũng vô ích. Sự tương kính cần thiết ngày càng gắn bó chúng tôi hơn. Chúng tôi và các con. Vợ chồng, con cái . Những người bạn. Sau 16 năm, chúng tôi chỉ có thể, bên cạnh một vài người bạn thật sự là bạn. Là bạn, là anh, là thầy, là em. Cuộc đời tôi đã ở trong một cái khung rất tròn, rất êm ái, rất đẹp .

Và tôi yên tâm, cái tâm tôi rất yên để giờ này ngồi đây tâm sự vụn vụn với bà con khắp nơi . Những người đã yêu thương tôi qua bao dâu bể . Còn đúng 4 tiếng đồng hồ nữa, tôi lên đường. Doan dặn dò ...”ráng cho hay nghe em ...”. Bao giờ mà tôi chẳng ráng hết sức mình. Bao giờ cũng vậy . Trên sân khấu hay ở những cuộn băng. Người ca sĩ không đơn thuần là ca sĩ mà còn là một chiến sĩ trên cái chiến trường của mình. Không chiến đấu bằng súng đạn, không có kẻ thắng kẻ bại . Chỉ có những niềm vui san sẻ cho nhau, cho những mảnh đời nổi trôi, cho những trái tim còn đầy ắp tình người Việt Nam .

Bao giờ cũng thế, ở đâu cũng thế . Tôi luôn cố gắng trong tình thương của mọi người . Tôi làm tốt cái việc tôi đang làm. Không phải cho cá nhân tôi hay Doan, mà cho mọi người . Tôi bán băng chứ không cho không, thế thì phải làm cho hay, dù tốn kém bao nhiêu cũng được . Người ta bỏ tiền ra đi nghe mình hát, mua băng nhạc của mình, có nghĩa là chia cơm xẻ áo cho mình, bằng đồng tiền mồ hôi nước mắt. Phải làm sao cho xứng đáng với lòng yêu thương của mọi người, khi mình cầm đồng tiền ấy. Biết ơn. Điều đó dĩ nhiên rồi, nhưng còn phải cố gắng nhiều hơn nữa . Ngày nào còn được thương, còn phải cố gắng nhiều hơn nữa .

“Nếu em không làm tốt đẹp cái việc em đang làm, nếu em không yêu cái việc em làm. Nếu em chỉ muốn dối gạt mọi người để có tiền thì tốt hơn em đừng làm nữa”. Chồng tôi luôn luôn nói với tôi như thế . Anh là một cố vấn tốt khi anh coi cái tên KL không ra gì, mà chỉ chú trọng đến cái việc tôi làm . Nếu tôi thềm một cục hột xoàn, anh có thể từ chối, nhưng nếu một cuốn băng đòi hỏi anh phải chi thêm tiền cho hay, thì anh không bao giờ nghĩ ngợi . Vậy thì cái việc tôi yêu cầu anh đứng ở trong quần chúng thì cũng đúng mà thôi .

Khánh Ly

(Trích Thời Báo số 43 . 1-5-1992)

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 7

Một ngày đối với người như tôi dường như hơi ngắn. Tôi chưa kịp làm gì, trời đã tối . Ngày ngắn nhưng đêm lại quá dài . Không biết làm gì cho hết đêm. Có người bảo cứ nghĩ đến những việc sắp làm song càng nghĩ lại càng tỉnh. Có người bảo cứ mở TV coi cho mỏi mắt sẽ ngủ . Coi cái phim dở thì mở qua đài khác. Gặp phim hay, hấp dẫn quá quên ...ngủ luôn. Có người bảo đọc sách cho mỏi mắt . Sách hay quá, truyện tuyệt vời phải xem cho tới hồi kết không bao giờ có chuyện ngưng nửa chừng . Thì tìm sách ..dở mà đọc, chán quá sẽ ngủ . Chán thì có chán nhưng ngủ thì không . Lại đi mò tìm

sách khác và tới sáng trắng . Nhớ tới câu ru con ngày xưa ..Con cò mày đi ăn đêm . Đậu phải cành mềm . Lộn cổ xuống ao . Tôi là con cò và tôi muốn lộn cổ xuống ao cho rồi .

Nói ra thì lại bảo là sao cứ kêu rêu hoài, than thở hoài, tôi không kêu, không than đâu mà là một chút tâm sự thôi . Không lẽ cũng bị cấm nữa . Bảo là ở với cộng sản bị cấm đoán, bị đe dọa, bị lên án đã đành . Ở đây xứ tự do, đàn bà lại đứng thứ 2 chỉ thua con nít . Vậy mà hở ra cái gì cũng bị ...cấm thì ...ít vui . Kỳ quá . Vả lại tôi đã nói rất nhiều lần là tôi chỉ viết và viết ..về tôi và các bạn tôi mà thôi . Về bạn thì dù có bị bạn chửi cũng ...quen rồi . Còn về chính tôi, nhiều điều để nói ra, viết ra . Người lạc quan yêu đời sẽ cười dễ dàng vì những cái lảm cẩm, ám ố của đàn bà . Người yếu đuối, bi quan, lòng mềm yếu dễ ngậm ngùi thương cảm. Tôi chú ý viết để các bà các cô đọc chơi . Cùng phận đàn bà dễ chia sẻ, thông cảm những rắc rối về công việc, đời sống, chồng con .Những điều rất nhỏ nhoi trong đời sống song đôi lúc, cái nhỏ nhoi đó làm ta đau đớn không cùng . Đau mà không nói được, không cho nói thì ..chết sướng lắm .

Đây nhé, sáng nay tôi thức dậy, đánh răng rửa mặt xong, mở tủ lạnh lấy đá, đập nhỏ bỏ vào ly café sữa, chồng đã pha sẵn cho . Xong, bắt tay vào việc liền. Cái việc mà tôi rất sợ hãi, rất năn lòng. Điện thoại cho các đại lý .

Nhưng sao lại sợ, sao lại năn . Bán được hàng thì có tiền để sống, đó là một công việc ... quá nhẹ nhàng, dễ dàng và nhàn hạ mà . Đại lý nào cũng quý hóa, dễ thương . Thăm hỏi thăm ba câu rồi là đặt hàng. Nhiều khi hai bên tâm sự ba điều bốn chuyện, vui lắm chứ . Vậy thì sợ đây là sợ cái câu hỏi của các đại lý . Băng hay không Khánh Ly ? Làm sao tôi trả lời . Nếu mời băng cho một người khác, tôi sẽ rất mạnh miệng để trả lời một cách hùng dũng rằng . Hay lắm . Tuyệt . Bây giờ chẳng lẽ tôi lại khen ...tôi rằnghay . Dạ em không biết, xấu đẹp tùy người đối diện . Dạ chắc cũng không đến nỗi nào tẻ

lắm . Đại khái là vậy . Cái thứ hai là, “sao băng cô mắc thế, làm sao bán ?”
Cái này cũng khó cắt nghĩa . Vô lý lại đề cao băng tôi vì thế này, thế kia nên phải bán giá cao, băng người khác vì thế kia, thế nọ, nên giá hạ hơn . Cả hai đều tôi nói đều không được . Rồi các đại lý vẫn đặt hàng và rồi tôi vẫn rất sợ, rất mệt trong những lần phát hành băng . Mà nếu tôi không là người kêu cho đại lý thì không ai có thể làm được .

Việc tưởng dễ mà không dễ . Tỷ như nhà thơ Nguyễn Tất Nhiên cho bà con té khơi khơi chỉ vì một ...sợi tóc vương chân người ấy mà . Tỷ như Trịnh Công Sơn đã vẽ ra bức tranh tuyệt vời, mặt hồ nổi sóng, đời người đã lênhênh chỉ vì một ..giọt nước mắt của em . Thấy không, chỉ một sợi tóc, một giọt nước mắt mà biết bao trái tim thổn thức khổ đau . Nhưng đây là cái thổn thức khổ đau vì yêu nên rất ... thơ, rất ..nhạc . Tôi đang khổ đau, tim cũng nhức nhối vì bấm điện thoại liên chi hồ điệp . Cái khổ đau thổn thức rất ... người và rất khó . Đại lý lấy băng mới . Lấy thêm băng cũ . Ghi, ghi, chép, chép . Chừng một tiếng đồng hồ, hai tay, cổ mỏi nhừ, mắt muốn nổ đom đóm vì phải đeo cái kính ..lão vào mới thấy đường mà ghi chép . Chỉ ghi chép thôi còn việc tính tiền thì có Misa hay Đoan. Chả là từ bé đến lớn, dù được đi học (hết bậc tiểu học Cầu Kho chứ ít sao) tôi cũng chưa bao giờ một mình làm được một bài toán. Dốt thì cũng dốt vừa vừa thôi chứ . Bao nhiêu cái dốt dành lấy hết, làm sao sống (ủa sao cái này không thấy ai dành) . Như có lần bán băng cho ông Hoàng Ngọc Ẩn ở Houston, vừa điện thoại, vừa tính tiền. Hơn ngàn anh Ẩn à . Tuần sau đó ông Ẩn qua Cali ghé nhà ăn cơm. Đoan lấy sổ ra xem. Em cộng thế này mà cộng được à, lấy ở đâu ra mà cộng như thế . Tôi cười . Thì anh cộng lại, sổ sách còn đó chứ có mất đâu, tiền thì vẫn nằm trong túi anh Ẩn, có sao đâu mà ... lên giọng.

Việc tính tiền là của Misa và Đoan. Ngay cả đến việc xếp băng vào thùng tôi cũng làm không được vì nếu có thì thế nào cũng ... lộn, hoặc dư hoặc thiếu .

Đoan lại phải đổ ra và đếm, xếp lại ..từ đầu . Nhưng những việc đó dễ thôi phải không. Cái khó và khổ nhất tôi đã gánh. Tôi phải gánh thôi bởi chỉ mình tôi biết ông Đoan là chồng tôi chứ đại lý biết ông Đoan là ai . Chẳng lẽ lúc đó lại giải thích rằng tôi là chồng cô này, chúng tôi lấy nhau mười lăm năm rồi ...vân vân và vân vân ...Xin quý vị mua băng của ...vợ tôi . Đoan không chịu làm. Người ta biết em và người ta quý em thì chỉ có em gọi được thôi . Đoan nhất định, một hai gì cũng ...không . Mà thật ra Đoan không làm việc này là ...đúng. Thế thì ..dang ra cho con già này làm việc. Gọi điện thoại cho đại lý liên tiếp 3 ngày và ngày nào cũng vậy, lúc buông cây bút xuống, gỡ cái mực kính ra . Tôi mới nhớ là suốt cả một ngày tôi chưa ăn gì . Đói gần chết .

Đã nói là trong cái khổ nó có cái vui . Thực thà mà nói thì chưa có đại lý nào nữ nói với tôi những lời nói nặng. Chỉ nhẹ nhàng. Sao cô để băng giá mắc quá . Thế thôi . Và sau cùng cũng lấy . Nói nặng thì không nữ nhưng hốt hụi rồi ...chạy luôn thì có . Khi thấy con số lên đến bạc ngàn mà mình thì ..rách, bèn nhẹ nhàng, rất nhẹ nhàng . Chị thông cảm gửi cho em để em lấy băng mới đã sang xong nhưng ...không tiền, thì bèn được một câu cũng nhẹ nhàng không kém . Ồ mình ...sang tiệm rồi để mình tính rồi mình gửi cho Khánh Ly ngay Cái “ngay” đó hình như không bao giờ có . Có nơi tháng trước mới order băng. Tháng sau liên lạc lại . Đã đổi chủ . Cũng nhanh như Sài Gòn đổi chủ vậy . Ôi giờ cao đất dày ời . Chết em . May mà lâu lâu mới bị một vô chữ nếu bị hoài chắc tôi lên ...bàn thờ lâu rồi .

Bình thường, tôi làm cái gì cũng nhanh . Đi, đứng, ăn nói, làm cơm rửa chén, 30 giây . Nhưng hôm nay là ngày phát hành video “Một Đời Việt Nam” của tôi thì cả Đoan lẫn tôi cùng đau ốm bệnh hoạn. Hôm đi lấy video về, Đoan đã không khỏe nhưng thấy ông em rể lẽ mẽ khiêng hết thùng này đến thùng khác, vô lý mình đứng ..ngó, vô lý mình chơi cái tình lờ . Bèn

hùng dũng ra cái điều không răng mô . Nào hay già cả rồi chịu sao thấu, trật xương, cụp xương, cụp xương gì không biết mà qua ngày hôm sau, chàng đi như người ...đau lậu . Vì tôi ngủ riêng nên chàng kể cho 2 sư phụ Thiên và Thiêng và tôi nghe là sáng nay chàng phải ...bò dậy, bò ra mặc quần áo, bò ra đi giày, bò ra xe và lái đi mua thùng giấy . Về đến nhà chàng hô hào Misa, Cu và hai cô cháu từ Phila xuống chơi, ra xe khuân thùng vào, lấy video lên bắt đầu làm việc . Con, cháu tôi thay vì hôm nay đi biển chơi bèn được cho lao động vinh quang . Song chàng hứa sẽ chi tiền cho các con, các cháu đi Magic Mountain chơi . OK xong ngay . Từ trưa tới chiều vô thùng được hơn ngàn cuốn. Một quá rồi, 6 giờ rồi . Nghỉ cái đã . Tôi ăn vội miếng bánh chung còn thừa ngày hôm qua vì đói quá rồi . Tụi nhỏ rút vào buồng coi TV . Sư phụ Trầm Tử Thiêng lên chở Đoàn Hồ Nai đi bác sĩ . Không biết bác sĩ Nguyễn Xuân Quang phán làm sao, lúc chàng về, tay xách hộp Pioneer Chicken, mặt mày nhăn nhó . Dám phải mổ lắm. Cái gì . Mổ chứ gì, ngày mai đi chụp hình, bác sĩ Quang nói là cái xương nó ...đề ...cái gân. Có thể phải mổ, không thì ...liệt luôn, phải chụp hình ngày mai . Tôi không cùng đi với Đoàn nên không biết cái xương ..nào đề cái gân nào . Không sao đâu anh . Ở đây mổ xẻ là chuyện thường như người ta mổgà vậy . Sư phụ Trầm Tử Thiêng tay xách dùm Đoàn pack beer cần nhằn . Tôi đã bảo rồi mà, ông đã bị cụp xương một lần rồi là phải cẩn thận, già rồi, cái gì bây giờ cũng phải sợ . Hai ông già ngồi giữa một đồng thùng băng ngổn ngang .

Số là tuần rồi ở Houston về . Tôi bỗng bị trở lại cái bệnh nhức tay, nhức chân . Thường thì bệnh này hay tác quái vào mùa lạnh . Mấy tháng qua tưởng đã đỡ . Nhưng bệnh ở trong xương làm sao mà rờ . Tôi ngủ không được chong đèn đọc sách chờ mất mỏi . Chờ đến 8 giờ sáng vẫn không ngủ . Đoàn mở mắt thấy tôi còn ôm cuốn sách, không hiểu vì sao, lại cần nhằn sao tôi mê truyện không chịu ngủ . Phần vì đau nhức suốt đêm, phần thì mệt vì

không ngủ . Tôi bỗng nổi cơn điên, phóng xuống giường tìm thuốc ngủ rồi ôm mền gối qua phòng con . Đoan hoảng hồn chụp tôi lại, nhưng lúc đó cơn tủi thân đang lên cao . Tôi la bài hải, tôi nhất định không thềm ngủ chung. Tôi nhất định không làm phiền ai dù người đó là chồng, con tôi . Ấy cái tính tôi vậy . Hay tự ái, tủi thân với chồng con. Do đó lúc Đoan bị đau tôi không biết. Cứ nghĩ là chàngg đau sơ sơ, đau ít thôi nhưng nhỏng nhèo một chút để làm huề dù sáng hôm sau Đoan đã xin lỗi mà tôi còn chưa chịu huề .

Đoan đau như vậy, chỉ làm được việc nhẹ . Đi bác sĩ thì nhờ sư phụ Trầm Tử Thiêng, Thiện chở đi . Còn lại mấy mẹ con, bác cháu . Làm mệt nghỉ . Hết mệt làm tiếp. Và khi tất cả mọi người đã ngủ yên . Tôi vẫn lụi hụi ngồi một mình viết viết ghi ghi buồn vui của một ngày cho Du Miên. Đến 4 giờ sáng tôi vào phòng Misa nằm đọc truyện tiếp chờ giấc ngủ, 5 giờ rưỡi mò lấy thuốc ngủ . Uống đại để ngủ cho rồi .

Tôi uống đủ mọi thứ thuốc . Cảm nặng, trúng độc thì trụ sinh triền miên . Đau nhức uống thuốc Bắc . Không hết thì thuốc ngủ . Thuốc như kẹo, uống như một thói quen. Uống cho quên đau . Quên đời . Và nếu có một buổi sáng đẹp trời nào đó, tôi không mở mắt ra được nữa thì xin đừng ai ngạc nhiên . Lỗi tại tôi mọi đàng . Lỗi tại tôi đó thôi . Đừng ai suy diễn lòng thông thêm rắc rối . Đừng bảo rằng chồng tôi ..thuốc tôi . Giết tôi . Rồi mỗi người suy diễn một kiểu . Mỗi người cho tôi chết một kiểu khác, kiểu nào, cách nào thì cũng ly kỳ . Như mọi người đã từng làm với tôi và với người khác .

Cả tuần nay không nấu nướng gì . Phần đau lại lu bù công việc, thôi thì bạ cái gì ăn cái đó . Mọi người Hăm-bơ-gơ riêng mình tôi là cơm . Ăn để mà sống thì ăn sao cũng được, nhét bất cứ cái gì cho đầy bao tử là được rồi . Nghỉ được vài ngày lại bắt tay vào việc mới . Mix băng đã thu . Thâu project mới để dành, 11 projects đã thâu xong từ lâu . Để đó . Có dư được chút ít là tôi lại đổ vào băng nhạc . Chúa thương cho tôi một giọng hát . Chúa có thể

lấy lại bất cứ lúc nào . Tối nay còn véo von. Sáng ra có thể không còn nghe tiếng nói, không còn nói được . Vậy thì cứ hát để đó . Đủ làm vốn cho con xong Đại Học . Việc đòi đã lo xong . Tôi có thể bỏ hết thì giờ cho đạo . Theo gương bà mẹ chồng của tôi . Mấy tháng nay, tôi gia nhập hội các bà mẹ Công Giáo Cộng Đoàn St Columban, linh mục Mai Khải Hoàn là cha Quản Nhiệm, vậy mà tôi chưa làm được việc gì cho hội . Nói ra thêm xấu hổ . Tôi có lỗi vô cùng. Khổ cho tôi một điều là các buổi họp thường nhằm vào Chủ Nhật đầu tháng, lúc 10 giờ sáng. Thường thì giờ đó tôi đang ở trên máy bay hoặc đang ở phi trường chờ tàu . Xấu hổ thêm nữa là tôi không lái xe . Đi đâu cũng phải nhờ Đoàn hay Misa . Phiền hà cách chi ấy . Cho nên lòng tôi cứ áy náy xốn xang hoài . Nhiều lần xem lễ xong, tôi lên về . Trốn, không dám gặp cha .

Khổ vậy đó . Tôi có nhiều nỗi bận tâm mà chồng con không chia sẻ được . Đánh phải ghi trên giấy . Trình làng với bà con . Mong sự thông cảm, kéo tôi điên ... thêm. Đánh vật với đời sống ở đây . Đánh vật với con cái . Không điên cũng uống. May mà thuốc ngủ đã giúp tôi ...quên được rất nhiều điều . Thật vậy 30 năm qua tôi uống liên miên nên bây giờ ruột dễ ngoài da . Nói trước quên sau . Ai nói gì với tôi chỉ vài phút sau là tôi... quên hết . Bạn bè biết tính tôi, biết cái bệnh của tôi nên giận mãi cũng chán, bèn không thèm để ý nữa . Tôi lại không nhớ cả ngày, tháng . Luôn cả đồng hồ tôi cũng liệng luôn . Thế là không biết gì cả . Thấy trời còn sáng thì đó là ngày .Trời tối là đêm . Thế thôi .

Tôi khổ đấy rồi tôi vui đấy Các bạn bảo tôi điên . Tùng Giang thì . Không . Mai đâu có điên, Mai vẫn còn ..tỉnh hơn người ..tỉnh . Nói thế thì có khi Tùng Giang Phạm này cũng ...điên và điên hơn tôi nữa . Nhưng tội gì . Được cho là tỉnh hơn người tỉnh cũng mát mát gì đâu . Thầy Thiêng nói . Bộ bây giờ đến cái điên cũng dành nhau à . Bèn ngồi im cười . Điên cũng được .

Tỉnh cũng được. Dốt cũng được . Nhưng đừng ..ngu . Tôi không thích .

Khánh Ly

(Trích Thời Báo số 9 . 16-8-1991)

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 8

Khi tôi đến nơi, mọi người tề tựu đã khá đông. Thật đau cho chúng tôi cứ phải gặp nhau ở chỗ đưa người về cõi khác. Không còn chỗ nào để gặp nhau nữa sao? Hay chỉ có những nơi như thế này, mọi người mới thật thà đến và đưa nhau đi? Nhà quán nằm giữa ở ngã tư Bolsa và Beach đã trở thành quen thuộc với tất cả chúng tôi. Một khu đất riêng có bóng cây cao mát, có hồ, có hoa, có bướm, có chim về hót quanh năm một bài ru điệu dàng. Quê hương của những người Việt đã chọn nơi này nằm xuống cùng anh em, bạn bè.

“Trưa nắng người về, người về đất, về đất. Trên cánh chim người quy cố hương . H.D.L”. Chúng tôi ra về, kẻ trước người sau, sau khi đã phủ lấp huyết mộ. Nguyễn Tất Nhiên nằm tại đó cạnh ngay mộ em trai tôi và quanh đó là những người cùng màu da, cùng tiếng nói. Chắc hẳn cũng có cả những người đã từng đọc và yêu thơ của anh. Nguyễn Tất Nhiên ra đi rất bình thản như anh đang ngủ, giấc ngủ đẹp hơn tất cả những giấc ngủ trong khoảng thời gian 41 năm đã qua trên đời anh. Người vợ đã xa, những đứa con chưa lớn và Minh Ngữ, người bạn thân cuối đời, người đã lo cho Nhiên một nấm mồ,

tất cả đã chẳng ai nghe anh nói một lời cuối cùng. Tôi nghĩ ..Nhiên không hề đau khổ. Anh rất tỉnh và thản nhiên khi chọn cho mình con đường này. Có nhiều cái chết mọi người cho là vô lý. Với tôi không hẳn vậy. Đôi khi là một lựa chọn khôn ngoan, chỉ phải cái ...hơi ác ..bởi đã để lại bao nhiêu điều ân hận cho người sống ...

“Nỗi khổ còn đây người ở lại. Chén rượu nào voi được nhớ thương H.D.L”

. Chẳng có gì voi được. Chẳng bao giờ voi được. Rượu sẽ hết mà sầu chẳng nguôi. Người đã chết chẳng bao giờ sống lại. Có uống đến ngàn chai. Có khóc đến cạn nước mắt, đến chảy máu mắt, cũng chẳng còn kịp nữa. Đời người như cơn gió, như vạt nắng cuối chiều. Một đời người sống là ...đời chết không may.

Dù đã quá quen với những mất mát nhưng ở mỗi cuộc chia tay, ngay cả với một người không quen biết, tôi vẫn thấy xót xa. Cái đám người tha hương lạc loài nơi xứ người chẳng có là bao, mất đi một người, cái thân thể Việt Nam vốn đã rách nát từ ngày chinh chiến đó lại thêm tả tơi. Nước mắt đổ ra trong suốt bao nhiêu năm bom đạn vẫn tiếp tục đổ ra trên xứ lạ. Còn bao nhiêu người nữa sẽ nằm lại ở đây ? Chúng tôi nhìn nhau thở dài. Tóc đã bạc rồi, một ngày sống là một ngày bước lại gần hơn huyệt mộ của chính mình. Đầu óc tôi còn đầy áp hình ảnh Nguyễn Tất Nhiên nằm bình thản trong chiếc áo cuối đời thì tin buồn lại tới. Ca sĩ Anh Thoại trong lúc thăng bằng đã bị stroke bởi một cơn đau tim, anh được đưa ngay vào bệnh viện và đã qua một đêm một ngày, anh vẫn chưa tỉnh. Ôi tại sao bất hạnh lại nhiều như thế . Nhiều và hay đến với những người vốn đã nghèo, đã kém may mắn. Tôi chỉ biết ngồi cầu nguyện cho Anh Thoại và ngồi trách trời gần, trời xa. Có lúc tôi nghĩ Thượng Đế thật bất công. Nguyễn Tất Nhiên vừa nằm xuống. Anh Thoại đang mê man trên giường bệnh, họ là những người hiền lành, dễ thương và đáng sống biết bao. Thế mà ...thế mà. Thật không thể

nào hiểu nổi. Càng nghĩ càng buồn, càng buồn càng hận mà chẳng biết trút vào đâu cái buồn hận này. Người nghệ sĩ suốt đời mang lại niềm vui cho cuộc đời, khi hai tay buông xuôi, chẳng còn gì, chẳng còn gì. Nguyễn Tất Nhiên sau cùng cũng đã có một căn nhà suốt đời anh mơ ước với tình thương của anh em, bạn bè. Giờ chúng tôi lại chia ra theo dõi, giúp đỡ Anh Thoại. Tinh thần cũng như vật chất.

Đêm 13-9 tới đây, Ông Trầm Tử Thiêng cùng một số ca, nhạc sĩ tổ chức đêm văn nghệ cho anh Ngô Văn Quy. Quy là nhân viên của hội thiện nguyện USCC, anh cũng là huynh trưởng gia đình Phật tử Long Hoa. Tháng vừa qua, trước cổng chùa Việt Nam tại Los. Gia đình anh đã gặp tai nạn. Một người Mỹ sau khi đựng một chiếc xe, bị rượt bắt đã tông vào xe anh khiến anh bị thương nặng. Hàm bể nát phải giải phẫu, khâu lại, vợ anh gãy xương vai. Người lái xe kia không có bảo hiểm và xe anh cũng vừa hết. Ngô Văn Quy rất sốt sắng trong những buổi văn nghệ từ thiện, gây quỹ cho chùa, cho trẻ mồ côi tại các trại tị nạn. 17 năm qua ngoài công việc giúp đỡ bà con mới đến từ VN hoặc từ các đảo như chỉ dẫn lấy mê-di-keo, tiền trợ cấp, xin việc làm, Ngô Văn Quy dành hết thì giờ làm việc trong chùa, hướng dẫn các em trong gia đình Phật tử Long Hoa.

Ngô Văn Quy làm thơ, viết truyện ngắn đăng trên Hồn Việt là tờ báo anh đã đóng góp công sức từ những ngày đầu cùng với Nguyễn Hoàng Đoan, Du Miên, Trọng Viễn, Huỳnh Công Phúc khi Hồn Việt còn ở trong một cái nhà kho ở San Diego. Quy cùng với Nam Lộc là 2 trong số ít người Việt có việc làm ngay khi còn ở trại tị nạn vì anh giỏi cả hai sinh ngữ Pháp và Anh. Song đời công chức, đồng lương không bao nhiêu mà đời sống càng ngày càng khó khăn. Quy rất gói ghém không bao giờ làm phiền bạn bè, không mấy khi tham dự party nhưng vẫn giữ liên lạc với bạn, đặc biệt là giới ca, nhạc sĩ. Nếu anh có nhờ ai một việc gì đó thì cho chùa mà thôi.

Chính ở tính tình hiền lành không bon chen nên anh không giàu. Tuy nhiên nhờ thế mà chúng tôi thương quý anh. Giờ anh gặp nạn mọi người xúm lại lo cho anh. Buổi văn nghệ này là một surprise bởi Quy không hề biết. Anh ngại nhờ bạn bè, anh sợ tình nghĩa không trả được nhưng đây là tấm lòng của những người anh đã giúp, muốn được trả lại một phần nào ân tình đó. Chúng tôi hẹn nhau có mặt tại Ritz ngày 13-9 sắp tới. Nhiều ít gì cũng là nghĩ đến nhau. Có còn hơn không Quy ạ.

Tôi thường hay nghĩ về cái Hội Nghệ Sĩ chưa bao giờ có ở đây mặc dù văn, thơ, ca, nhạc sĩ đã kẻ trước người sau qua và ở tại Cali rất đông. Những người đi hồi 75 coi như đã ...mồ yên, mả đẹp ...và những người đi sau rất bơ vơ, rất thiệt thòi, nhất là gặp lúc kinh tế tụt dốc như bây giờ. Đã cùng một nghiệp dĩ thì không nên luận sang hèn, lớn nhỏ. Đã cùng một xuông thì chẳng nên phân chia. Đã cùng một cảnh ngộ mà còn bè phái thì thật đau lòng. Nghệ sĩ tuy đời sống có hơi khác thường nhưng vẫn tôn ti trật tự như thường. Vẫn có thể bảo nhau cùng ngồi lại với nhau chia vui, sẻ buồn. Vừa có thể giúp đỡ lúc hoạn nạn, vừa tạo thêm niềm thương mến trong lòng khán thính giả. Ngồi lại với nhau không có nghĩa là ...ăn hết của nhau. Không có gì đẹp bằng cái hình ảnh vai sát vai của những người luôn luôn cống hiến cho đời những điều đẹp đẽ.

Qua văn, thơ, nhạc chúng ta thường thấy ca tụng tình yêu thương giữa người và người. Hình như tất cả những gì đẹp và lý tưởng nhất đều đã được ghi trên giấy người người đều đọc, đều nghe. Thế mà thực tế lại không hề được một phần nào.

Như thế chẳng hóa ra chúng ta lừa bịp mọi người sao ? Và lừa bịp cả ngay chúng ta nữa. Thật đáng buồn và đáng thương biết bao nhiêu nếu chúng ta cứ phải sống với nhau bằng những điều không thật.

Trở lại vài tháng trước đây khi Nhật Minh ra đi. Nếu không có linh mục Paul

Chiều, nếu không có những người không quen, xa gần cảm thương cho một đời nghệ sĩ, liệu Nhật Minh đã có một năm mồ như đã có không? Và nếu không có sự quyết tâm, hy sinh công sức của Minh Ngữ, liệu chúng ta có còn một nơi chốn để tìm đến, thấp cho Nguyễn Tất Nhiên một cây nhang, đặt xuống một cành hoa? Hay là cả Nhật Minh và Nguyễn Tất Nhiên đều đã thành tro bụi cả rồi.

Vẫn biết chết là hết. Chôn hay thiêu cũng là chết. Đủ tiền thì chôn, nghèo thì đốt. Mỹ hay đốt bởi vì họ quan niệm còn phải lo cho người sống. Cũng có lý nhưng chúng ta quan niệm Á đông: sống có một mái nhà, chết cần một năm mồ. Ngày xưa lúc còn ở bên nhà, tôi ít thấy cái vự thiêu. Công giáo cũng không thiêu. Chỉ có ở đây mà thôi. Đôi khi giàu cũng đốt chứ không cứ là nghèo. Khi em tôi chết, mẹ tôi nhắc lại lời Hải nói đùa một tuần lễ trước đó rằng nếu nó có chết thì thiêu chứ đừng chôn. Mẹ tôi muốn như vậy để có thể mang về nhà thờ cho gần gũi, mẹ tôi cũng đã lớn tuổi, bà sợ không thể đi thăm mộ thường. Tội tôi nhất loạt phản đối và cùng hùn tiền lo cho Hải. Tôi dứt khoát không chịu thiêu. Bất nhẫn quá. Đau lòng quá. Cứ nghĩ đến ngọn lửa hừng hực, hung hãn thiêu đốt xác thân anh em, tôi không chịu được. Một năm mồ cũng vẫn hơn, dù đất đã lấp kín nhưng khi đặt một cành hoa, thấp một nén nhang, đốt một điều thuốc, tôi vẫn cảm thấy rằng bạn tôi, em tôi dù cách xa ba tấc đất, vẫn là còn đó, vẫn ngửi được mùi thơm của hoa, của nhang. Khác hẳn với nhúm tro than trong bình. Song cũng có người không đủ phương tiện lo cho người thân một năm mồ dù họ rất muốn. Trong đó có nghệ sĩ.

Tất cả những người mang danh là nghệ sĩ đều nghèo. Tôi chưa thấy ai giàu. Có thể là lo ít, lo nhiều thôi. Từ hồi nào đến giờ, từ khi khôn lớn biết suy nghĩ, tôi thấy đời sống ca, nhạc sĩ Việt Nam khổ quá. Lúc sống, ngay cả lúc vàng son nhất, cũng chỉ đủ ăn đủ mặc, không đến nỗi phải cầu vẻo bạn bè.

Nhưng khi không làm hay đau ốm ở nhà một tháng là thấy đời nhau ngay. Nhất là ở đây . Tôi được nghe kể rất nhiều về đời của những nghệ sĩ cổ nhạc. Đa số là chết trong nghèo khổ và quên lãng của mọi người. Tôi thật không thể hiểu vì sao. Có người vì hút, vì cờ bạc. Ừ thì cho là vì như thế nên họ nghèo. Nhưng những người khác thì sao? Vậy mà tất cả gần như chung số phận. May mắn lắm mới có vài người thoát ra khỏi cảnh nghèo lúc cuối đời nhờ lấy được chồng khá hoặc biết dè sẻn, buôn bán, có ra đi cũng ra đi trong êm ấm, đầy đủ. Cái chết của Thanh Nga là cái chết có một không hai. Chúng tôi thường lo âu về tương lại mỗi khi gặp nhau. Ai biết được ngày sau sẽ ra sao. Ai biết được ngày mai sẽ thế nào. Mọi người thường nghĩ về chúng tôi qua hình ảnh rực rỡ, vui tươi trên sân khấu. Đèn tắt rồi, màn buông rồi, phấn son chùi rửa rồi, chúng tôi có chung với mọi người một khối lo. Có thể chúng tôi khổ hơn vì đôi khi phải cười mà trong lòng muốn khóc. Ôi đời cơm áo tàn nhẫn biết dường nào. Đời của một ca sĩ đáng thương biết là bao. Vừa nghe tin Anh Thoại nằm bệnh viện, bài viết chưa xong, Trung Nghĩa báo tin ...Anh Thoại mất rồi ...Mới ở nghĩa trang về, lại sắp tiễn đưa người khác ...Nghĩa nói: “ ..Sao kỳ vậy chị Mai, sao toàn chuyện buồn không vậy, tại sao người ta không cưới nhau mà chết quá vậy...”. Làm sao tôi biết làm sao bây giờ. Chí Tài phone: “...Sao kỳ vậy chị Mai sao vậy, anh mới rủ em đi ăn, em hẹn tuần này mà ...”. Việt Dũng cũng kêu: “ Sao lạ vậy chị Mai, chắc chị phải làm một cái gì, cúng tổ đi chị, sao cứ nhè ca, nhạc sĩ không vậy ..”. Ông Thiêng nói: “ ...Kỳ quá, mới gặp hôm kia đây mà, gì mà kỳ vậy ...”.

Tôi ngây người ra. Tôi bỗng ngu hẩn lại. Tôi bỗng thấy một nỗi chán nản, tuyệt vọng chụp xuống khiến tôi choáng váng mặt mày, không thở được. Thôi tôi ngưng.

Khánh Ly

(Trích Thời Báo số 58 . 28-8-1992)

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 9

Tôi vừa chia hũ cà cuối cùng. Một cho Ngọc Minh. Một cho bà nội của Cu. Thế là hết 100 pounds cà cha Nam Hải gửi cho. Tôi đã làm đúng lời cha dặn. Chia cho mỗi người một ít gọi là quà cha gửi tặng, trong khi tôi lại là người được hưởng ít nhất. Bối bị cúm cả hơn tháng, tôi chẳng dám đụng tới một quả cà. Vừa ngót bệnh, chuẩn bị thâm băng, Giang lại bồi thêm một cú. Này, đừng có ăn cà, khản tiếng đấy. Đành nhin thềm nhìn các hũ cà to, nhỏ trên tay các bạn. Bye.

Chắc tương lai tôi khi về già sẽ gần gũi với ruộng vườn, gia súc. Lần đầu tiên những cây ớt tôi gieo trồng đầu mùa xuân cho tôi nhiều trái. Thích trồng cây nhưng không biết cách, lại lười tưới bón, có khi đi hát xa cả tháng, về đến nhà, cây cối chết tiệt. Năm nay chịu khó hơn, tôi thăm chừng mấy cây ớt mỗi ngày, kể từ lúc mới nhú trong chậu, cho đến khi tôi đánh cây con trồng riêng ở ngoài.

Đây là những cây ớt VN. Tôi lấy giống từ nhà Sĩ Nguyên ở Úc. Ớt cũng từ VN qua Úc rồi từ Úc nhập cảnh lậu vào Mỹ. Mọi người dọa. Này, mang trái cây vào Mỹ là tội đó, tội nó mà bắt được. Tôi cứ gân cổ cãi. A, bắt được thì

phạt chứ sao. Tớ đêch sợ, tớ có chỗ dẫu. Dẫu ở đâu, trong ...quần à, ớt mà dính ...vào đó, cay hết biết, mà rồi bà có trồng được, cũng không ai dám ăn. Kệ cha tôi, tôi dẫu chỗ nào là chuyện của tôi, trồng cây đâu phải để hòng hái trái, ngó cũng vui mắt rồi, muốn ăn, ra chợ mua chứ tội gì bút cây mình trồng.

Chỉ có em là điên như thế thôi. Đoan bảo vậy. Hoa thì không trồng lại đi trồng ớt, trồng xả, trồng rau, mà rồi lại không cho hái, không cho nhỏ. Ừ, em điên kệ em, muốn ăn, muốn hái, muốn nhỏ cũng được nhưng phải tùy. Tùy cái gì? Thì tùy người em quý, người quý em, nhớ đến công em săn sóc tưới bón chứ. Em thật là điên còn vợ vẫn, ai ăn mà chả thế, còn bày đặt lựa người rồi mới cho ăn. Kệ em, anh có công việc của anh, em có công việc của em. Công việc nào cũng cần sự suy nghĩ và lựa chọn.

Hoàng Xuân Giang cười. Đoan nói đúng đấy, cây hết trái, hết mùa, phải tỉa, cắt bớt những cành yếu, cây mới mạnh, lúa sau sẽ nhiều trái. Xả phải nhỏ bớt nó mới đâm thêm chồi mới, giềng gom lại 1 bụi đủ rồi, ớt phải trồng chỗ nhiều nắng, phải thêm đất, thêm phân. Nghe lời Giang và nể chồng, tôi hát ớtđãi bạn. Tùng Giang, Du Miên ăn ớt như nhồng, nhìn mấy trái ớt đen thẫm tôi đưa với cặp mắt ...khinh bỉ. Mẹ ơi, cả hai người gần té đài vì cay, gật gù. Được, ớt này được, bẻ ra đã nghe cay rồi. Người nào trồng ớt cay là người tốt. Tôi chẳng biết thầy Thiêng nói có đúng không vì thầy này là vua điển tích. Song tôi vui vì đây là công lao của tôi.

Ồi tôi được ăn nhiều. Ở nhà chị Hà, ở nhà Kiều Loan, ời nhà Elvis Phương nhưng không ời nào ngon bằng cây ời tôi mua 15 đồng 6 năm trước. Đúng là ời xá lì. Ngọt, dòn và thơm. Ăn một miếng, sượng một miếng, nuốt tới đâu, sượng tới đó. Mùa đầu tiên, nó chỉ có hai trái to hơn cái bát ăn cơm. Mấy năm nay, trái khá nhiều nhưng nhỏ. Nam Lộc bảo tôi khi hết trái phải tỉa bớt cành, chỉ giữ lại những cành mạnh thì năm sau trái mới to. Tôi cứ thương

thương, tiếc tiếc thế nào ấy, không chịu nghe lời. Nhìn cái cây cành lá đang xum xuê, bảo tôi phải cắt bớt, tôi không nỡ. Tôi sợ cái cây nó đau sao? Cam cũng thế, bơ cũng thế. Cứ để chín vàng cho đẹp. Đừng ai bứt trái, bẻ cành của tôi. Muốn ăn thì đi mua. Không tiền thì nhìn cũng đủ ...mát ruột rồi. Trái nào chín quá rụng xuống, tôi mới ăn. Bơ nhà tôi ngon lắm, hạt nhỏ, cơm dày, vàng và béo ngậy. Trái chỉ dành để biếu bạn, cho con dâu là salade vì mùa này ở chợ Mỹ bán gần 2 đồng một trái.

Đây, tôi chỉ có thế, gia tài của mẹ chỉ có thế. Tôi nói với con tôi như vậy. Và đó còn là những người bạn của tôi nữa. Những người bạn không biết nói. Bảo Linh đưa vợ con lại thăm tôi, nó nhìn tôi cười và nói. Mẹ thích chó và cây vì nó không biết nói. Tôi cũng cười, không trả lời. Con tôi đã thành nhân.

Những cây hồng dòn, cây mận nhà Du Miên nặng trĩu đến gãy cả cành làm tôi tiếc mãi, xót xa mãi như chính mình bị thương vậy. Cây ngọc lan vẫn là nỗi ao ước của tôi. Năm tới tôi sẽ mua một cây, một cây lớn có hoa ngay, khỏi phải chờ đợi. Mua cả hồng dòn nữa. Nhất định mùa xuân tới tôi sẽ mua, lúc đó nếu có Hoàng Xuân Giang ở đây, sẽ nhờ Giang phụ một tay ...đào đất. Tôi tự hẹn với tôi như vậy và khi tôi nói ra, Đoan bảo. Em muốn cái gì thì có trời xuống cản nổi. Muốn thì mua ngay đi. Cái thích của tôi ngang với cái lười. Thôi để vào xuân đã, bây giờ gần đông rồi. Thế đấy.

Vẫn biết là muốn gì được nấy, không ai có thể cản được. Chính vì thế mà tôi ...ít muốn và ...muốn ít. Nhưng cái "ít" của tôi làm Đoan nhiều khi chạy ...sút quần. Muốn thuê băng là thuê ngay. Tự lựa bài, tự đưa bài làm hoà âm, tự gọi điện lấy phòng thu, mặc cho Đoan tự động chạy tiền. Không cần biết bao giờ mới phát hành. Cứ thuê. Vì sao? Vì tôi thích chứ vì sao. Cuốn này chưa xong, nhồi thêm cuốn nữa. Đoan chạy tiền bỏ người mà không dám hé răng cản nhắc. Sợ con điên nổi cơn thì còn mệt hơn lúc chạy tiền.

Được cái Đoan cũng mê văn nghệ, hát hò. Có nhiều khi anh ...chỉ tôi cả cách diễn tả bài hát nữa. Em phải hát như thế này mới đúng ý ông Sơn, giống như anh Giang đã chỉ em đó. Rồi anh thản nhiên nhắm mắt nhắm mũi, tay múa loạn lên như đang trình diễn, như nhạc trưởng đang điều khiển một dàn nhạc đại hoà tấu. Trước mặt ông Thiện, ông Thiêng, John, Mai và bác Lê Nguyễn, Đoan say sưa hát, khi trầm như lời thủ thi, khi bổng tiếng kêu đau thương của người tuyệt vọng. Lúc đó là lúc anh hoàn toàn quên những cơn điên của tôi, quên cái cảnh chạy tiền trả nhạc sĩ, phòng thâu. Ngược lại, tôi nghĩ anh rất hài lòng.

Có người bảo. Mẹ, thâu gì mà thâu lắm thế, bán cho ai, bán cho chó à. Ấy, đừng nói thế, băng nhạc thì bán cho người chứ sao lại bán cho chó. Nói sao nghe nặng nề thế, không sợ à. (Chả là chúng tôi có ông Tổ và ông Tổ này, nghe kể lại thì đó là một con người ăn mày, do đó có cái lệ ca sĩ kiêng không cho tiền những ai ăn xin. Vì sao thì tôi không biết.) Tổ rất linh. Bên cổ nhạc thường xá Tổ trước khi ra sân khấu. Tôi không làm vậy, chỉ làm dấu thánh giá nhưng cũng e dè không dám làm điều gì ...bất nhân vì sợ Tổ lấy lại nghề hay lộc Tổ đã đãi. Thế nên khi nghe những lời nói ác độc, tôi làm lơ và tiếp tục công việc của mình.

Tôi sợ, tôi sợ một buổi sáng đẹp trời nào đó, mở mắt dậy nói không ra hơi, khà khà như vịt, ngan, ngỗng kêu. Chắc tôi sẽ tự tử chết cho rồi. Có gì bảo đảm đâu? VN mình có được bao nhiêu Kim Tước, Châu Hà, Thái Thanh, Mai Hương, Hà Thanh? Mà đâu phải lúc nào cũng có, lúc nào cũng lấy rô đong được. 35 năm cũng là quá nhiều cho một việc làm mang ý nghĩa, giá trị tinh thần nhiều hơn. Không hát được nữa thì tôi sẽ làm sao với bao nhiêu tâm sự ngổn ngang muốn gởi gắm qua các bài hát. Chỉ có chết là hết chuyện. Lê Bá Chur cũng than buồn. Ôi, đá cũng đổ mồ hôi sao? Tưởng Chur không bao giờ buồn, không bao giờ biết buồn chứ? Băng nhạc nào ra, tuần lễ đầu

cũng bán gần chục ngàn cuốn, dưới trướng là bao nhiêu ca sĩ nổi tiếng. Có tiền, đẹp trai lại một thân một mình, tìm đâu cả ra người yêu (*). Buồn cái nỗi gì? Buồn vì sao? Than buồn rồi còn muốn ...chết nữa. Gì mà ghê vậy. Có buồn thì cũng in ít thôi, chừa lại cho anh em với chứ. Buồn thì có ...danh giá gì mà dành về phần mình hết vậy. Ơi Chư ơi là Chư, nếu quả thật có buồn thì về nhà, vào phòng đóng cửa lại, chửi thề một tiếng thật to, hét lên một tiếng thật to là xong ngay. Đừng chết nhé. Uống. Đờn đẹp lắm. Cũng còn những điều khả dĩ có thể yêu được, chẳng hạn như Hội Nhớ Huế của Chư đó. Cả bọn cười vang phòng thâu.

John trở mắt nhìn, tưởng chúng tôi điên. Đường về khuya vắng vẻ. Đoan cho xe chạy chậm chậm lướt qua những trụ đèn. Anh lẩm nhẩm hát theo một bài vừa thâu. Tôi im lặng nhìn ra ngoài. Những trụ đèn trong đêm trông buồn bã lạ thường. Tôi nhớ những trụ đèn ở Dalat, ở Huế, ở Paris, ở Canada. Những trụ đèn ở đâu trong bóng đêm, cũng buồn như nhau. Xuân, Hạ, Thu, Đông, ngày, đêm, mưa, nắng. Những trụ đèn vẫn đứng đó im lặng. Trông tội nghiệp ghê đi. Nó cũng biết đau đấy chứ. Nó cũng có những niềm đau của nó. Nó cũng biết buồn đấy chứ. Nó đang ...thở dài đó. Có ai nghe tiếng thở dài của những trụ đèn đó không. Người và xe vẫn thản nhiên lướt qua. Tôi nghĩ đến những trái ớt, những trái ổi đã chín mà tôi định hái sáng mai./.

Bên Đờn Hiu Quạnh (92 - 23/10)

Chị Ký Diệu gặp tôi, chửi toáng lên. Tiên sư mày, tao chỉ định là sẽ đi Hongkong chơi, trước khi trao trả lại cho Trung Cộng. Chỉ định thôi chứ đã đi đâu mà mày la om xòm. Mẹ, cái mồm như mồm.... Mồm gì thì nói đại ra đi, mồm tao cũng giống mồm mày thôi. Thì tao cũng nói là mày định đi chứ tao có nói thêm đâu mà mày làm ào ào.... Ừ thì tao cũng muốn đi chơi một chuyến cho khuây khoả. Mẹ, cày bừa hoài, mệt quá rồi.

Giọng Minh dịu hẳn lại. Tôi hơi ngạc nhiên vì bà cô xứ Thái này ít khi toả ra ... sầu đời, ít khi thở ra hơi chán nản. Cái gì xảy ra đây? Chị than thở tiếp... Đời sống ngắn ngủi quá, sống nay, chết mai, ai biết được, có làm lắm cũng đến thế, tay buông xuôi, có mang được gì theo đâu... Bộ bây giờ mày mới biết à?. Tao nói thì mày chửi. Nào là tao không lo, không biết. Nào là tao ngu, tao điên. Riết rồi chồng tao cũng nhập tâm là tao ...ngu. Tao điên thật. Nói xin lỗi mày chứ, cứ bán cái ngu của tao đi, nuôi được 100 thằng khôn. Bán cái điên tao đi, nuôi được ngàn thằng tỉnh.

Minh buồn hơn tất cả những lần tâm sự. Từ trước tới giờ tôi cứ nghĩ Minh là con người sống bằng lý nhiều hơn tình. Điểm trái ngược thứ nhất giữa hai đứa tôi. Minh sống căn cơ, vén khéo, bạn ít, ít bạn, luôn luôn có giới hạn. Minh tự giới hạn, tự đóng khung đời sống của mình, ngay cả đến tôi, người bạn gần như duy nhất của nó cũng không thể vượt qua. Tuy vậy cũng có lúc chị tâm sự với tôi ...tất cả. Đó là những giây phút Minh sống thật với chính mình và phá vỡ tất cả mọi giới hạn. Những giây phút ấy không nhiều nhưng đã rất đủ cho tôi hiểu điều nó thường giấu kín.

Đó là điều trái ngược thứ hai. Tôi đã nói với Minh nhiều lần. Cái điều người ta thường muốn giấu kín, thật ra không có gì ghê gớm lắm đâu, nó chỉ là một điều ...giấu kín mà thôi. Và chính điều đó làm ta nặng lòng hơn cả. Có cái gì quan trọng đâu? Không, trên đời này, ngó vậy mà chẳng có gì quan trọng cả. Chỉ vì mình cho nó là quan trọng mà thôi. Minh nói ... tao không thể như mày được. “Tại sao không thể và như tao là như thế nào? Tao nhớn nhor quá chẳng? Tao dễ sống quá chẳng? Tao hời hợt quá chẳng? Không đúng vậy mà ...hơn vậy nữa.”

“Nói như mày chướng bỏ mẹ đi, bỏ ai mà hiểu mày nói gì”. “Mày thông minh lắm Minh à, mày hiểu hết dù tao không nói. Cuộc sống tao, đôi khi làm mình khó chịu nhưng tao cảm thấy rất thoải mái. Cái gì cũng vậy, khi

thấy không thể nắm giữ được thì tao buông. Bất cứ cái gì. Không hề hối tiếc, ... Mày đã biết đời sống ngắn ngủi - biết hơi trễ đó Minh – thì tại sao không tìm kiếm, không tạo dựng cho mình, cái ngắn ngủi ấy, trở thành đẹp đẽ. Một ngày đẹp một ngày, một giờ đẹp một giờ.”

“Mày làm như dễ lắm, muốn là được à.” “Được chứ có khó khăn gì. Đừng muốn gì quá tầm tay. Hạnh phúc là gì? Mấy ai hiểu được đúng nghĩa hai chữ đó. Hạnh phúc chẳng là ...mẹ gì, nó rất tầm thường song nếu mình bằng lòng thì nó trở thành một điều tuyệt vời. Thế thôi. Đừng suy diễn nhiều quá, dễ trở thành rắc rối và rồi chính mình bị vướng vào, không gỡ ra nổi. Ngày xưa, khi còn trẻ, tao luôn mơ những điều mà cho đến một lúc, tao nhận thức ra, đó là những điều chỉ có trong ...tiểu thuyết. May mà tao sớm biết, nếu không đời tao còn gọi là ...ăn mày chán.”

Minh nhìn tôi có vẻ nghi ngờ. Nhiều người cũng nghi ngờ, cũng tự cho là tôi không có hạnh phúc. Ôi cái hạnh phúc chẳng phải là một cái áo, một đôi giày. Nó lại càng không phải là một cục hột xoàn để có thể đem theo khoe cho mọi người thấy. Hạnh phúc không nằm giữa đường Bolsa. Hạnh phúc không có mặt trong các vũ trường, sòng bạc hay ở trong những ly rượu đầy. Hạnh phúc đơn giản hơn nhiều. Đôi khi là một gói đậu phộng luộc. Một miếng đậu hũ còn nóng. Đôi khi là một con cá chiên giòn, nóng hổi bên cạnh chén nước mắm tỏi và đĩa rau lang luộc. Hạnh phúc ở trong lời thăm hỏi bình thường, trong cái nắm tay nhẹ nhẹ, trong cả những phút im lặng bên nhau.

Hạnh phúc của tôi là như thế. Hạnh phúc ở trong trái tim mình. Hạnh phúc chính là ...mình. Tiền bạc và danh vọng đều ...không ăn gì cả, đều vứt đi hết. Hột xoàn dù sáng cũng không che được cái lấp lánh của giọt nước mắt. Cái áo có đẹp, có đắt tiền, cũng không gói kín, làm ấm lại một trái tim lạnh lẽo, tan vỡ. Có thể cho đây là cách suy diễn tự an ủi mình để mà sống tuy

nhien để có đủ sáng suốt để suy diễn như vậy, không có mấy người.

“Minh à, mày một mẹ, một con lại chồng lúc nào cũng ở bên cạnh yêu chiều, có gì để mày phải lo nghĩ, buồn phiền. Con đã lớn, nó có đời sống của nó nhưng bất luận thế nào, nó cũng là con mình...”. Ủ, lẽ ra tao không đi, tao muốn ở lại với mẹ nhưng thằng bé cứ khóc, đòi theo mẹ Mai để được đi học, nên tao cắn răng ôm con sang đây. Bây giờ, mẹ không còn, con đã lớn thế là mình đã mất mẹ lại sắp sửa mất luôn con...”. “Mày vớ vẩn bỏ mẹ đi. Trai lớn có vợ, gái lớn có chồng. Đời cua, cua máy, đời cáy, cáy đào. Bỏ phận của tụi mình là nuôi con cho khôn lớn, tiền bạc không có để lại cho con – mà tụi nó cũng chẳng cần tiền của mình – thì mình đã để lại cho nó, đã tạo dựng cho nó cái vốn chữ nghĩa cho tương lai. Tao nghĩ thế là đủ rồi.”

“Thì tao cũng như mày, thế cho nên bây giờ, sau bao nhiêu năm cực nhọc tao mới có thời giờ nghĩ ... đến tao. Tao định dành tiền để mỗi năm đi một nước chơi cho thoải mái cái đầu”. “Thì cứ đi, tao đi với, rủ Hà cũng đi nhưng mà đừng đi Hongkong, có mẹ gì ở đó mà đi. Tao muốn tới Trung Cộng coi cái Vạn Lý Trường Thành nó ra sao, coi cái Di Hoà Viên của Từ Hi đẹp cỡ nào.” “Chùng nào đi, nói để tao lấy ngày nghỉ”. “Ấy, từ từ, để đợi tao dư dư chút đã, giờ chưa đủ sức đi chơi, mẹ kiếp. Bill tới tấp như lá mùa thu. Khoan nói chuyện đi chơi đã.” “Mày, chán bỏ mẹ, cứ hẹn hoài, biết bao giờ mày mới ... đủ”.

Cuộc tâm sự của chúng tôi ngang đó thôi. Không phải là lần đầu. Tôi lại nghếch mặt ra nghe Minh chửi. Đi thì đã đi quá nhiều rồi nên không còn là một nhu cầu nữa. Song nhất định lần này tụi tôi sẽ kéo nhau đi coi Vạn Lý Trường Thành. Nhất định rồi, mọi chuyện đã chuẩn bị xong xuôi, chỉ còn chờ ... tiền. Thế nào bà cô trên ngàn xứ Thái cũng rít lên... “Mẹ, đúng là cái con ... ăn cứt không biết thôi”. Sorry chị, tại em nghèo, em cũng ham chơi lắm nhưng laoví nặng quá, chờ em với nhé.

Ngưng cuộc đấu láo với thị Minh, tôi quay qua nồi cá kho đã bén lửa. Tí nữa thì mất ăn. Trên bàn cả chục chai nước mắm thị Hà mang lên nhờ pha dùm. Con dâu tôi cũng, mẹ pha hộ con nước mắm ăn bún. Kể ra, nghề sến nướng của tôi cũng không đến nỗi vô dụng lắm. Cứ được bạn nhờ là vui rồi. Thích nấu mắm là nấu, thậm chí tôi cũng không care. Cái thăm thì cũng chỉ là cái thăm thôi, có gì mà phải dữ vậy.

“Này, khi nào mày không hát nữa, đi rửa chén cũng sống đấy con ạ”. “Rửa chén thì đã sao, bộ rửa chén xấu lắm à, ngày xưa lúc tao mới qua, tao chùi cầu tiêu vẫn thấy ...thơm. Vẫn sống phở. Minh cười khằng khặc. Nói với mày tao nói với ...đầu gối sưng hơn. Ấy, mày đừng tưởng nói với đầu gối mà dễ nghe con. Đầu gối tao quý lắm à. Phải là chuyện gì hay ho lắm, quan trọng lắm tao mới dám vạch đầu gối ra nói”. “Sur mày, đừng chút là mĩa mai, là nói móc”. “Đâu có, tại tao thấy đầu gối tao nó biết nghe, biết điều phải trái nên tao chọn nó chứ đâu dám mĩa mai móc mỏ gì mày.”

Minh này tao sẽ tự làm cho tao một buổi hát, mày có mặt nhé. Ra mắt băng à? Không, mày biết tao mà, có bao giờ tao dám đâu, làm một buổi hát với nhau cho đời thêm vui thôi... Khi nào mày làm? Sẽ. Sẽ là bao giờ. Sắp. Cái con này, mày không thể nói chuyện tử tế được sao mà lúc nào cũng đùa nghịch. À, khi nào tao nói chuyện tử tế thì mày nên coi chừng...cút tao ấy. Có làm thật thì cho tao hay. Dĩ nhiên, nhưng tao còn đang chờ. Chờ gì? Chờ ...tiền./.

Bên Đồi Hiu Quạnh (92 - 6/12)

Có nhiều lúc, tôi nói mà chẳng hiểu mình nói gì. Nhiều lúc viết mà cũng không biết mình viết gì. Bởi tôi nghĩ gì nói đó, ghi xuống đó. Rồi thôi. Rồi gió cuốn đi. Chẳng phải tôi là kẻ vô tình. Chỉ vì lúc đó tôi nghĩ thế và... như thế.

Buồn, vui như trời nắng, trời mưa. Như lúc nóng, lúc lạnh. Con người sống

phải như thế. Lúc lên voi, lúc xuống chó. Lúc buồn tủi. Lúc hân hoan hạnh phúc. Vì nếu không đau khổ, nếu không nghèo ai biết được cái cảm giác “không tả được” khi ra khỏi cảnh huống đó.

Nói là buồn. Buồn thật đấy. Nhưng nỗi buồn không ở lại trong tôi lâu dài. Đi là một niềm vui. Đi mang lại niềm vui. Đi sẽ thấy niềm vui. Và đồng thời thấy rằng, nỗi buồn của mình thật ra chẳng đáng gì, so với bất hạnh của người.

Điều oái oăm là chính những người thiếu may mắn hơn tôi lại chính là người mang lại cho tôi hạnh phúc. 500 người, 700 đến nghe tôi hát, đâu phải tất cả đều sung sướng hạnh phúc. Họ cũng như tôi, có những nỗi khổ tâm không nói được. Cả hai tìm đến nhau. Cả hai đều mong được chia xẻ, cách này, cách khác. Cả hai đều mong được vay mượn của nhau chút hạnh phúc mong manh ngắn ngủi.

Nhiều người mới rời quê nhà đến đây. Lòng đã hoang mang, ngán ngẫm. Chân đã muốn tìm đường về. Họ mất 17 năm. Họ đi chậm hết 17 năm. Họ đã gặp những tảng băng dày, kết lại từ 17 năm. 17 năm trước, họ đã mất. 17 năm sau, lại mất thêm lần nữa. Mà đời người có được bao nhiêu ngày để sống, để phải mất mát nhiều như vậy. Tôi biết nói sao bây giờ bởi nỗi buồn của những người đi sau lớn quá. Nỗi khổ và sự chịu đựng của họ vĩ đại quá. Bỗng nhiên tôi cảm thấy mình nhỏ bé, thấp hèn trước những khuôn mặt ngơ ngác, những cái nhìn buồn bã câm lặng.

Ngược lại, cũng có những người dù đã ở đây một thời gian khá dài, mà càng ở lâu thì lại càng buồn (trong đó có tôi chẳng). Bởi không cách chi họ có thể hội nhập vào đời sống này. mà có nói ra điều đó, cũng không mấy ai tin. “Có mà điên à. Ở đây sướng như thiên đường còn đòi hỏi gì nữa. Cứ thử về Việt Nam bây giờ xem. Nóng điên người, ăn uống thì bao quanh toàn là ruồi muỗi không. Đường toàn là xe đạp, bụi và khói”.

17 năm trước, khi tới đây, có phải họ chạy trốn cái nóng không? Có phải vì họ sợ ruồi muỗi, xe đạp và bụi không? Có phải vì họ nghĩ đây là thiên đường hay không? Không. Hoàn toàn không bởi trên mảnh đất tang thương rách rưới đó, họ đã được sinh ra và lớn lên. Lòng đã quá gắn bó với đất mẹ. Không có hạnh phúc nào có thể đánh đổi được. Họ vẫn sống. Nhưng loài cây được bứng đi từ nơi này, trồng ở nơi khác. Những cây sẽ không bao giờ còn cho trái nữa.

Đời sống đáng thương lắm chứ. Tôi đang ở đâu đây? Tôi đang sống cuộc sống của... ai vậy? Tôi đang ăn hay ai ăn. Tôi đang nói hay ai nói. Tôi đang đi hay ai đi. Tôi đang thở hay ai thở. Đêm của ai. Ngày của ai. Chẳng phải của tôi. Một đời sống vay mượn. Những mái tóc cứ bạc đi cùng nỗi nhọc nhằn, khắc khoải. Nhìn lại mình trong gương bỗng ôm mặt khóc. Ai đó không phải là tôi. Không còn là tôi.

Tôi buồn cho tôi, cho cả nỗi buồn của người khác. Tôi không có thói quen đổ lỗi hay trách móc bất cứ ai. Lỗi tại tôi. Lỗi tại tôi mọi đàng. Có được bao nhiêu vui, buồn tôi trút tất cả vào bài hát, bài viết. Đến gần mọi người. Cố gắng kéo mọi người đến gần mình. Chỉ cần 2 người thôi, là không còn lẻ loi nữa. Anh cứ nói. Chị cứ nói. Em cứ nói. Bác cứ nói. Tôi nghe và tôi hát. Dĩ nhiên mỗi người ôm một nỗi niềm riêng, nhưng tất cả được gọi chung là Buồn. Chỉ có khác là nói ra hay không nói ra. Im lặng chịu đựng là một hành động can đảm nhưng đó cũng là cách tự tử chậm. Điều này không nên. Đời của tôi, tôi muốn làm gì... kể cha tôi, kể cả hủy diệt nó. Cái này thì sai bởi mình đâu có phải từ “lỗ nẻ” chui lên. Mình đâu có từ đá nứt ra. Và khi được sinh ra, ai cho phép mình muốn làm gì đời mình thì làm.

Ngay đến như Tề Thiên Đại Thánh kia, nứt từ đá nứt ra, tám thân đó cũng giúp cho thầy Tam Tạng đường xa vạn dặm, tìm kinh, dù tám thân đó chẳng đẹp đẽ gì. Cứ thử hỏi ta đã giúp đỡ được gì, cho những ai. Nếu mọi người,

cứ hề buồn, nghèo hay tự tử thì thế gian này còn ai, còn có bao nhiêu người nữa.

Nhiều ít gì, thì ai cũng có bạn. Mà bạn để làm gì? Không phải để đàn đúm giỡn hót, nói chuyện người này, người kia hay xúi giục, che chở cho bạn mình làm những điều không phải. Bạn đúng nghĩa là luôn luôn có mặt bên nhau trong cơn hoạn nạn. Bạn tốt là người biết nghe, biết chia xẻ, biết phân biệt phải trái, biết khuyên nhủ bạn mình những điều nên làm, biết thẳng thắn ngăn bạn mình những điều bậy, biết vun xới, xây đắp hạnh phúc gia đình cho bạn.

Đôi khi, trong những chuyến đi hát xa, tôi gặp những người hoàn toàn xa lạ, thế nhưng chỉ qua vài ba câu chuyện, chúng tôi đột nhiên trở thành thân thiết. Cùng chia xẻ với nhau những khó khăn của đời sống, những trắc trở của hạnh phúc gia đình, chồng con. Sở dĩ tôi hay tạo được sự thông cảm mau lẹ với những người ngoài giới dù chưa bao giờ quen biết, là bởi trong câu chuyện, tôi không bao giờ tỏ ra mình là người hạnh phúc, may mắn hơn. Lúc đó tôi không phải là một ca sĩ, chỉ như một người bạn đồng cảnh ngộ. Chị khổ. Tôi cũng không sướng gì. Cảnh của chị cũng giống như tôi. Hai người không may gặp nhau, để có sự thông cảm. Bởi đó tôi có nhiều bạn. Bạn ở cùng khắp. Mới đầu là bạn, sau gần như người nhà.

Thật ra, chẳng phải vì cuộc đời mà đời đổi, mà những nghịch cảnh mới xảy ra. Đừng đổ lỗi cho cho bất cứ điều gì, bất cứ ai. Ở đâu thì khi chuyện phải đến, cũng đến, cách này, cách khác. Tại mình mà thôi. Tại cái lòng mình khi yêu, khi ghét. Tại lòng mình quá nhỏ không dung chứa nổi nghịch cảnh mà chỉ muốn nhìn lên. Nhìn lên không bằng ai. Thế cho nên buồn. Ở lứa tuổi như tôi, nếu nói là hưởng thì quả thật chúng tôi hưởng đã quá nhiều, quá đủ. Giờ ở xứ người, kéo cây trả nợ đâu có phải cho mình, mà cho các con có được một đời sống tử tế, an lành. Cực khổ mấy tôi cũng bằng

lòng. Đôi khi “nhõng nhẽo” than thở chút đỉnh về nổi cực nhọc của những chuyến đi, chỉ là chút tâm sự của một ca sĩ với khán thính giả. Nghề nào lại không cực khổ, không phải đổ mồ hôi, sôi nước mắt mới có miếng cơm.

Ngồi trên tiền còn khổ huống gì phải chạy tiền từng tháng.

Đa số những chuyện khổ tâm, thường không do ngoại cảnh đưa tới. Nó phát xuất từ ngay trong chính gia đình mọi người. Từ cha mẹ, anh chị em, vợ chồng, con cái, họ hàng làng nước quanh mình. Ôi, Làm sao ở cho vừa lòng tất cả mọi người? Biết thế nào là rộng, thế nào là hẹp. Bao nhiêu là đủ, bao nhiêu là thiếu. Cứ nói ngay tôi đây. Chẳng bao giờ ai vừa lòng. Từ gia đình đến bạn bè trong giới. Ai cũng sẵn sàng chỉ trích. Không làm gì. Làm thính. Cũng bị chửi.

Riết rồi tôi cũng chẳng muốn đi đâu. Chẳng muốn làm gì. Chẳng muốn gặp ai. Chỉ còn vài người bạn gan ruột. Những người bạn tôi quý hơn vàng bạc châu báu. Những người bạn sẵn sàng chia xẻ với tôi mọi điều, kể cả bữa cơm đạm bạc nhà nghèo đông con. Thanh Tuyền, Phật giáo, tôi, Công giáo. Lần nào gặp nhau, hai đứa đều nói về đạo của mình, cũng an ủi nhau, khuyên nhau, chia xẻ nhau những khó khăn đời sống. Đó là gặp người và nói ra những u uẩn của lòng mình. Như khi mình tìm đến khán thính giả, người nghe, người hát, chẳng biết nhau mà thật ấm lòng biết bao nhiêu.

Đời có lúc buồn, có khi vui như sông lúc êm ả, lúc qua gềnh qua núi. Nhưng đời đáng sống nếu ta cứ nghĩ rằng trong cuộc đời - dù là một vật thừa thãi dưới cái nhìn của gia đình - chúng ta vẫn còn có thể mang lại niềm vui dù nhỏ nhoi đến cho người khác, những người không may mắn. Khi nào Chúa, Phật gọi, lúc đó sẽ hay. Cứ biết rằng ta đang sống và hãy tạ ơn Trời đất, tạ ơn Thượng Đế.

Cứ nói thẳng ra những điều mình nghĩ. Chẳng ai chê trách. Cứ khóc khi cần khóc, cứ cười lúc muốn cười. Đêm Lễ Tạ Ơn, nhìn mọi người chung quanh

mình cười nói xôn xao, quần quít nhau trên sàn nhảy, nước mắt tôi bỗng ứa ra. Phương Anh đưa cho tôi ly rượu “Em nhớ lấy thêm một ly cho Jenny Mai”. Tôi đốt một điếu thuốc gác ngang ly rượu. Mai ơi, về mà vui với chị em, chỗ này là chỗ của em, chưa ai quên em đâu... Chúng tôi im lặng cạnh nhau. Hà Cẩm Tú. Mỹ Hoàng. Phương Anh, Quốc Bảo, ai cũng có điều gì thầm kín muốn nhắn gửi người đã đi. Đã đi, nhưng sống mãi trong lòng mọi người.

Nhờ mọi người thương, tôi mới còn có ngày hôm nay. Điều đó chắc chắn là như thế. Tình thương của mọi tầng lớp khán thính giả đã thay thế tình yêu gia đình và an ủi tôi rất nhiều. Hơn 30 năm qua, tôi sống như thế và tôi biết ơn những người đã cho tôi tình thương, điều tôi mơ ước hơn bất cứ mọi thứ của đời sống. Và khi tôi được đến gần mọi người, bao nhiêu nỗi buồn phiền cũng tan biến.

Lời ca, tiếng nhạc nuôi tôi sống - cứ hiểu theo hai nghĩa - lựa chọn đúng nhất và duy nhất của tôi. Nói như thế không có nghĩa những lựa chọn khác là lỗi lầm. Tôi không bao giờ hối tiếc những việc mình đã làm, cho dù cái giá tôi đã trả không phải là nhỏ. Hối tiếc là việc vô ích và càng làm ta khổ tâm hơn. Chuyện gì đã xảy ra, đã qua. Thuộc về dĩ vãng. Gia đình, bạn bè có thương hay không. No big deal anymore.

Đó là lời nói thật lòng tôi. Bao nhiêu năm nay, tôi đã sống bằng tình thương của nhiều người. Có những người không bao giờ giáp mặt hay nói với tôi nửa lời. Nhưng tôi biết người ta thương tôi... Có hai người là không còn lẻ loi. Vậy thì tôi không có quyền tự ý sử dụng cái đời của tôi theo những ý định rò dại. Ở khắp các nơi đã đi qua, tôi nợ mọi người một ân tình quá lớn. Tôi muốn được trả lại bằng tất cả hơi sức còn lại của tôi. Dù không còn được bao lâu nữa.

Tôi nói với các con của tôi. Ngày nào, đối với mẹ cũng là ngày Lễ Tạ Ôn.

Tôi nói cho các con tôi nghe về cuộc đời của tôi, về những món nợ tôi đã mang, các con tôi cũng mang... “Mẹ cố gắng cho các con một đời sống tốt đẹp. Hãy vì thế mà làm những điều tốt đẹp. Nhưng trước hết, các con phải làm cho đời mình bởi nếu cuộc đời con có tốt đẹp, con mới có thể làm được cho người khác. Các con không hề nợ mẹ đời sống nhưng các con nợ cuộc đời, hãy sử dụng đời mình cho xứng đáng. Đó là các con nhớ và yêu mẹ...”

Chỉ còn vài tuần nữa, năm cũ sẽ qua. Mùa Đông đã đến nhưng rồi mùa Đông cũng sẽ qua. Và mặc dù giữa những ngày Đông tháng giá, tôi vẫn mở lòng sẵn sàng đón mùa Xuân. Mà cũng có thể, đời tôi vốn đã là mùa Xuân. Buồn nhiều quá rồi. Bây giờ dù bất cứ chuyện gì xảy ra, cũng coi như không dính líu gì đến tôi. Một chút tâm sự gói ghém trong mấy câu thơ tầm thường, tôi làm bên cạnh Sơn trong một ngày tuyết rơi trắng cả tâm hồn. Đọc rồi, ai muốn hiểu sao cũng được. Dĩ nhiên là thơ rất dở, nhưng tôi quan niệm, cái gì thật vẫn hơn. Thì đây là những gì thật thà nhất:

Từ trời mưa đổ oan khiên

Bờ vai bạc mệnh một miền cưu mang

Xót thân lệ chảy hai hàng

Tà dương kia cũng bàng hoàng phút giây

Thương sao phận mỏng như mây

Phận hèn như cỏ, phận gầy như lau

Phận buồn như hạt mưa mau

Gọi thêm tóc trắng nổi sâu trăm năm

Ngủ đi thôi. Một giấc đằm

Thiên thu rồi sẽ về nằm cùng ta

Nhớ nhau một giọt lệ sa

Có thương thì cũng đã là... là thôi

Sơn đọc xong. Anh không chê dở. Chỉ nói... Sao buồn vậy. Vì sao.

Khánh Ly

(Trích Thời Báo số 73, ngày 06-12-1992)

Bên Đồi Hiu Quạnh

Chương 10

Hình như ông trời còn thương, còn muốn nhắc nhở đám dân VN xa nhà, ngày Tết linh thiêng của dân tộc. Sau gần 1 tháng mưa gió đầy trời, ngày 30 Tết, như có phép lạ. Không mưa, dù chưa nắng ấm nhưng tất cả đều có vẻ tươi mát, sạch sẽ, sẵn sàng chuẩn bị đón Giao Thừa. Khi chúng tôi bước lên tàu, về miền tuyết trắng, bà con ta ở Los chắc chắn sẽ đổ ra đường như chảy hội để sắm sửa, mua bán đồ ăn, thức uống cho mấy ngày Tết. Đi chợ chiều 30 Tết như ngày xưa.

Năm nay, Tết rơi đúng vào cuối tuần. Ở Los, bói không ra một ca sĩ. Các nơi kêu về tôi, nhờ giới thiệu, kiếm dùm xe ca sĩ nào có thể đi được vào giờ chót. Chịu. Chả có ai rảnh cả. Đâu đó đã sắp đặt từ ...năm ngoái. Ai cũng muốn đi hát đầu năm để lấy hên. Bốn chúng tôi, Sơn Tuyền, Băng Châu, Cao Lâm và tôi hẹn nhau tại phi trường. Đưa Cerritos, người Santa Ana, kẻ Anaheim đổ về John Wayne Airport.

Một tốp khác bay lên miền Đông, đi cửa số 1, chúng tôi ở cửa số 2. Tôi đến sớm nhất. 10 giờ. Mai Năng Quân có mặt thi hành công tác liền. Máy quay

dàn ra. Bắt đầu nhé. Tôi, người diễn viên cinéma bắt đầu dĩ cũng bắt đầu diễn xuất. Cột hành lý vào xe kéo đi. Vào counter đưa vé, gửi valise. Cất. xong. Tiếng máy kêu cách cách nghe cũng vui tai, khác hẳn khi quay video. Mai Năng Quân và Đoan chỉ dẫn cho 1 lần là tôi biết ngay, bắt đầu diễn ngay khi nghe tiếng máy kêu. Để lâu uống phim, tốn tiền. Minh quay theo kiểu nhà nghèo, tiết kiệm từng giây một.

Ngày 29 Tết đã “khai máy” rồi. Đã Quân và Đoan lần tôi đều hỏi hộp mà không đưa nào dám nói ra. Quay phim là nghề của Quân từ khi chàng mới 21 tuổi. Quân và Đoan chơi với nhau từ ngày đó. Hai mươi mấy năm qua rồi, chàng Quân nay đã có cháu ngoại, lâu nay cầm máy video bao thầu việc quan-hôn-tang-chế. Biết tay nghề còn vững không. Cái máy mới mua dĩ nhiên là máy cũ, xài rồi. Quân bảo tốt, nhưng chẳng biết tốt đến cỡ nào. Ông kính còn nguyên hay bị trầy trụa, xước sướt. Tiếng máy chạy cách cách đến đâu, tôi nghe tiền chạy theo tới đó. Tim gan phèo phổi cả 3 cứ thót lại từng chập một. Phải chờ rửa phim, chiếu ra coi thử mới biết được là hên hay xui, là đúng hay sai.

Đoan và Quân xếp đồ nghề (Đoan phải trở về đưa Lâm Hy ra phi trường Los về Singapore ăn Tết với vợ con). Tôi đứng lại một mình, tựa cột hút thuốc vật, chờ các cậu mợ. Chờ mãi mới thấy mợ Băng Châu lóc cóc đi tới. Hai đứa tay bắt, mặt mừng ngồi chờ tiếp, cùng nhau tâm sự vụn, kể lể chuyện ngày xưa.

Tôi và Băng Châu có nói với nhau nhiều kỷ niệm khó quên và chỉ hai đứa biết mà thôi. Đó là những kỷ niệm ngày xưa. 18 năm về trước. 20 năm về trước. Giờ Băng Châu ở đâu, tôi không biết. Cả mấy năm rồi hai đứa không gặp nhau. Lần đi hát chung sau cùng ở Montreal là Tết 88 hay 89 gì đó.

Cùng với ban nhạc CBC. Chúng tôi là lớp ca sĩ trước 75 nên với ai cũng có ít nhiều kỷ niệm. 18 năm trước cũng ở phi trường cũng trên một chuyến bay,

chúng tôi đi với nhau. Hôm nay ngày 30 Tết . Lại gặp nhau tại phi trường. Nhưng mọi chuyện đã khác. Bốn con mắt long lanh nhìn nhau.

Cao Lâm đi qua chỗ chúng tôi ngồi. Mặt mũi anh ta có vẻ mới ngủ dậy. Lâm không thấy chúng tôi. Sơn Tuyền đến sau cùng, dáng vẻ khoan thai, chậm rãi, quần áo chỉnh tề. Tài tử Tô Quang cười toe toét... “Nghe tiếng vòng lách cách là tụi em biết ngay chị ngồi đâu”. Mới 30 Tết mà chàng tài tử này diện bánh bao quá chừng và đẹp trai có phần hơn cả diễn viên Hồng Kông. Quang để valise của Tuyền xuống rồi vội vã chạy đi mua hăm-bơ-gơ cho nàng. Chúng tôi chúc Tết anh chàng tài tử này rồi từng đứa sắp hàng leo lên tàu.

Ai bảo là ... hai cô ca sĩ có ưa nhau bao giờ... điều đó cũng có lúc sai, ít ra là với chúng tôi. Pháo Tết chưa nổ, mà chúng tôi 3 đứa chuyện trò nổ hơn pháo. Đến nỗi tụi Mỹ xung quanh chẳng hiểu chúng tôi nói cái giống gì, ngôn ngữ gì mà lú lú như chim, cười nói liên tu bất tận. Chỉ có Cao Lâm, mặt mày xanh như lá gói bánh chưng, nằm nhắm tít mắt lại trong một góc. Nam nhi mà coi bộ hơi yếu đó nghe. Châu, Tuyền và tôi bàn nhau về bài bản sẽ hát trong chương trình ngày mai. Xa hơn nữa là những project chúng tôi sẽ thu trong năm mới. Chỉ cho nhau những bài hát hay, những người chụp hình bìa băng đẹp.

Vậy mà hơn 3 tiếng đồng hồ đi qua thật nhanh vì ...chuyện 3 người, chứ nếu đi một mình thì sẽ cảm thấy đường bay dài bất tận. Ra đón chúng tôi là một anh chàng trẻ tuổi, dáng dấp thư sinh với chiếc xe vừa to vừa dài. Có thể mới chở được hết hành lý của 4 đứa. Nào valise quần áo, nào băng, nào poster, nào báo. Chỉ có tôi lu bu dờn hót, quên mất cuốn Tam Quốc Chí trên tàu. Thẳng chạy lên counter khiếu nại liền, nhưng lúc đó tàu đã bay đi Baltimore... “Thôi để về nhà em kêu cho hãng sau, em có cho tụi nó cái số ghế của chị rồi”. Tôi đã mất một lần đi Âu châu vừa qua, mà khổ nỗi cái này

mà mất một cuốn, phải mua lại cả bộ mới là hao bạc. Thôi đành, hy vọng tụi nó không vớt của mình vì cậu em Thắng rất thông minh dặn nhân viên hăng ... “Cuốn sách này rất quan trọng, tụi mày ráng tìm giữ lại cho chị tao...”.

Mà quả thật lúc về, tôi lấy lại được.

Bốn đứa, Sơn Tuyền, Băng Châu, Cao Lâm và tôi...quây quá chừng chừng. Quay đến độ ai cũng ngạc nhiên, ngẩn ngơ đứng ngó. Nào New wave, nào twists, nào chachacha. Thôi thì chẳng tha cái gì. Vui mà. Buổi chiều Đại Nhạc Hội thì có cười, có khóc. Tối đến, tụi tôi giỡn còn hơn giặc cái. Bầu Thấm ôm cái đàn, mắt cứ trợn tròn nhìn chúng tôi. Cả ban nhạc chứ không cứ gì bầu. Hết bài này tới bài khác, hết mợ này tới mợ khác. Ban nhạc đàn khùng luôn. Nhắc tay không nổi. Đứng không vững.

Về đến nhà bầu Thấm, cơm gà có gỏi đã bày sẵn cùng 2 bộ bài Tây, bầu Thấm rao hàng liền... “1 đồng 1 chi đây, ai chơi thì vào”. Sơn Tuyền và tôi nhào vào ngay. Băng Châu ngồi cạnh mách nước. Cuối năm bài xấu quá. Thua một hơi 27 đồng. Tuyền thì cứ ăn lia lịa. Bầu Chi xuất hiện, thò tay ngọc, thọc tay ngà cầm bài cho tôi. “Đồng chí cái” này dữ thiệt. Bài lên ào ào, gỡ lại 27 đồng, ăn thêm 5 đồng, nhưng mà rồi chẳng ai chung cả. Bầu Thấm thua cả làng, hẹn binh tiếp sẽ trả. Tuy nhiên Thấm trả bằng cách mua băng lì xì đầu năm cho chúng tôi. Năm nay tuy là năm tuổi, nhưng theo tử vi thì là năm của ...nàng. Ngọn đèn treo trước khi tắt thường sáng hơn. Phải vậy chăng...

Nhưng mà thôi. Mưa lúc nào mát mặt lúc đó. Sáng được lúc nào, được bao lâu, cũng là vui thôi. 2 Tết về đến nhà, được báo cáo là khúc phim vừa quay rất đẹp. Máy rất tốt. Tay nghề Mai Năng Quân vẫn ngon lành. Tôi chẳng cần. Chỉ muốn biết là cái mặt của mình lên phim còn ngó được không... “Nhu gái 18...” Quân bảo thế. Tôi không tin. Mẹ, già ngáp như tôi mà bảo là gái 18 thì có Tây mới tin chứ ai mà tin, nhưng Đoan bảo... “Được”. Tôi cũng hy

vọng là thế vì sau khi hát, bầu Thấm cho coi lại cuốn video quay bằng máy tài tử, tôi thấy tôi không đến nỗi nào, còn đẹp hơn lúc tôi hát cho các trung tâm lớn khác.

Đầu năm đi hát. Vui. Có lộc. Về đến nhà cũng nghe tin vui. Cành lan chị Hà cho nở vàng rực. Bác Phiếu, ông xuôi gia với gia đình Đoan cho nguyên một cây đào nhỏ, hoa nở đầy cành, chị Lâu cho hai chậu cúc vàng như mọi năm. Ngọc Minh cho cặp bánh chưng, hai cây giò. Thế là Tết rồi. Vui như Tết là đúng. Nhìn quanh chỉ thấy hoa tươi, đẹp đẽ, thơm tho và đồ ăn đầy đủ. Năm nay chắc không đến nỗi. Tuyền lì xì 20 lấy hên. Băng Châu tặng cuốn băng mới của nàng. Cao Lâm cũng tặng băng.

Hồi nào đến giờ tôi rất phục Ngọc Minh vì sự chịu khó, kiên nhẫn, biết nhìn xa, lo cho tương lai, không làm phiền ai. Tôi cũng phục Sơn Tuyền, thông minh, tự mình làm nên sự nghiệp nhanh hơn người khác, vững vàng tiến tới, tính toán rất đúng và đâu ra đó. Tôi mến Thanh Tuyền ở chỗ biết chị, biết em, biết tình, biết nghĩa, biết lo cho cái gia đình, thương con, quý bạn bè, nhường nhịn hết mực. Bây giờ tôi phục Băng Châu.

Tôi quên không hỏi Châu tuổi con gì mà tình duyên lận đận, đời buồn nhiều hơn vui. Một năm qua, Băng Châu vắng bóng. Đêm 30, nàng tâm sự cùng Tuyền và tôi... “Em ở nhà một năm qua, không ra ngoài, giới hạn mọi sự giao thiệp bạn bè để ...học. Em học hát và em tìm đến cô Thái Thanh...”. Tụi tôi cùng nhau nghe cuốn băng mới của Băng Châu. Phải công nhận cái gì cũng vậy. Có học, có khác. Ngày xưa, mỗi lần nghe Châu hát, tôi cứ sợ cô nàng....gục bất tử. Vậy mà hôm nay tôi không còn nhận ra giọng Băng Châu nữa. Hoàn toàn thay đổi. Mạnh mẽ hơn, rõ ràng hơn, kỹ thuật hơn, vững vàng hơn và dĩ nhiên hay hơn tất cả những cuốn băng trước của Châu. Tôi và Tuyền mừng cho Băng Châu. Sau khi nghe hết cuốn băng Lời Cho Người Tình Xa .

Giọng hát thay đổi, nhân dáng cũng thay đổi, Băng Châu vốn đã đẹp, lại đẹp hơn trong lối trang phục mới. “Chic” hơn, tươi hơn, mới hơn, sexy hơn. Trong nỗi buồn có niềm vui. Trong cái dở có cái hay. Trong cái xui có cái hên. Nỗi buồn của Băng Châu đã giúp cô đi lên, ngược mặt mà đi. Bỏ lại sau lưng những sầu thảm không may. Băng Châu là một người can đảm và cái may của Băng Châu là cô đã tìm đến cô Thái Thanh, nghĩa là tìm đúng thầy, đúng lúc. Tôi không ngần ngại khi giới thiệu đến quý khán thính giả cuốn băng Lời Cho Người Tình Xa . Nếu cho rằng tôi quảng cáo cho Băng Châu thì đây cũng là một việc nên làm và làm đúng. Và dĩ nhiên tôi không muốn mọi người cho là tôi vì tình riêng mà bốc bậy.

Đối với tôi, bạn bè ai khá, tôi mừng. Bất cứ ai. Tôi cầu mong tất cả hạnh phúc, may mắn, khá giả. Chẳng phải để họ cho gì tôi. Nhưng tôi quan niệm những người hạnh phúc thật sự, đều là những người dễ thương và thương dễ. Tấm lòng của họ sẽ bao la hơn. Cái nhìn của họ cho cuộc đời và mọi người sẽ dễ dãi hơn, sẽ cởi mở hơn. Mà theo tôi, tất cả những điều trên đều rất cần thiết cho một người ca sĩ. Đặc biệt là giới này. Bầu trời sinh họ ra để mang lại niềm vui cho cuộc sống mà nếu ngay cuộc sống của họ không tròn vẹn hạnh phúc, thì họ còn gì để cống hiến cho đời, cho người.

Tôi xin chúc bạn bè, lớn, bé, thân, sơ, xa gần những điều may mắn, tốt đẹp nhất. Và tôi cũng không quên những người bạn đã bỏ chúng tôi mà ra đi trong những năm tháng qua. Đầu năm, có thể tôi không gặp được mấy người sống, song có điều chắc chắn là tôi sẽ đi thăm những người vắng mặt. Đặt trên đó một cành hoa và thắp một nén nhang./.

Khánh Ly

Thời báo số 81 ngày 29-1-1993

Bên Đồi Hiu Quạnh

Chương 11

Con mưa đầu tiên của mùa Đông Cali đến đột ngột vào lúc nửa đêm. Tiếng mưa rào rào trên mái nhà. Tiếng gió rít từng cơn. Tiếng của những cành lá quăn quại đập vào nhau, nghe thật rõ trong đêm vắng. Tôi còn nghe rõ tiếng xe ai đó rít trên mặt đường, qua những vũng nước, tiếng nước văng tung tóe dưới bánh xe hình như cũng lớn hơn mà chắc chỉ mình tôi nghe, mình tôi để ý đến.

Buổi trưa, chỉ cần một chiếc áo lạnh mỏng, tôi có thể cảm nhận được cùng một lúc cái lạnh nhẹ nhàng cùng hơi ấm mặt trời hòa tan trong nhau, trên mặt, trên tay. Thật dễ chịu sau những ngày Hè đỏ lửa. Riêng sáng nay, dù trời rất âm u và lạnh nhiều nhưng vẫn không có một báo hiệu nào cho những giọt mưa thật bất ngờ đổ xuống. Trời đổ. Gió đổ. Mưa đổ. Và tháng 12. Tất cả đã làm xao động cõi nhớ thương thâm kín trong lòng tôi. Tấm lòng của một người đã đi rất xa, qua rất nhiều thăng trầm dâu bể mà vẫn cảm thấy như đang nằm ngủ, vừa thức dậy trong hơi thở quen thuộc Việt Nam.

Bao nhiêu năm rồi. Cứ hễ mùa Đông đến và tháng 12 chuẩn bị đón Giáng Sinh. Tôi lặn ngụp dưới hàng trăm nỗi nhớ. Thuở đó.....Thuở đó tôi còn trẻ, rất yêu đời. Những buổi sáng, những buổi trưa, buổi chiều cùng bạn bè ra phố. Con phố lúc nào cũng đông người qua lại. Quanh một bàn tròn. Quanh

một bàn vuông. Ly cà phê đậm đặc. Những nụ cười tươi trẻ căng tròn, sát lại gần nhau. Những ánh mắt ngời ngời tin yêu, ấm áp trong làn khói thuốc dày đặc, mờ đục như sương mù. Quán nhỏ đông người, tiếng hát lẫn trong tiếng cười và tiếng mưa xối xả trên hè phố. Thuở đó, chúng tôi chưa biết buồn. Xuống một con dốc. Qua một cây cầu. Lên một con dốc. Hàng quán kề cận nhau có dáng vẻ thân mật chào đón bởi ở đó, ai cũng biết nhau. Cái bàn nhỏ dưới chân cầu thang hình như dành riêng cho những cặp tình nhân rất trẻ. Thuở đó, tình yêu trong sáng và thiêng liêng. Được ngồi cạnh nhau, đã là hạnh phúc lắm rồi. Đôi má người con gái vùng cao như hồng thêm, cặp mắt nhìn xuống, hai tay rất ngoan nắm lấy nhau. Mái tóc đỏ qua một bên, đầu nghiêng nghiêng lắng nghe. Bạo dạn hơn là hai bàn tay tìm nhau dưới gầm bàn, mắt còn liếc quanh, sợ có người trông thấy. Thuở đó, tình yêu đẹp lắm. Đẹp và thôi biết bao những buổi chiều có mưa Xuân lát phất, cùng che chung một chiếc dù.

Tôi không nhớ ai là người đã đặt cái tên Đèo Ngoạn Mục, nhưng hơn nữa là một thành phố chói chang nắng vàng, lồng lộng gió biển. Thành phố có những cơn mưa rào vội vàng mùa hè dưới ánh mặt trời. Cũng nhỏ. Cũng vài con phố quen. Cũng đi dăm ba phút lại gặp nhau trên bãi cát ẩm. Quán ăn lúp xúp dưới tàng cây gòn, những người phu xích lô ghéch xe lề đường, chen vai ngồi cùng nhậu nhẹt cho bỏ một ngày cực nhọc.

Vài tháng ở nơi đó thật không có bao nhiêu kỷ niệm, không có gì đáng gọi là tha thiết ngoại trừ những buổi chiều thả dãi trên bãi biển vắng vẻ. Có lẽ vì đã coi thành phố là của riêng, nên người ở đây có vẻ ơ hờ trước cảnh trời biển bao la. Có mặt trên bãi là chủ nhân những quán ăn và du khách từ xa, như tôi chẳng hạn. Từ một vùng cao nguyên thông reo ngút ngàn, tôi làm quen với sóng biển cát vàng và từ ở đó, tôi bắt đầu yêu cái rực rỡ của mặt trời. Mặt trời nơi thành phố không có mùa Đông. Cho đến bây giờ, mấy chục năm

sau, tôi mới biết thêm, ở thành phố đó có một người đẹp tên Diễm Phúc, người có nụ cười luôn luôn nở trên môi, có đôi mắt lúc nào cũng long lanh như chứa trong đó một hồ lệ. Thành phố đó có mùa Đông và mùa Đông đã đến và ở lại trong đôi mắt Trần Thị Diễm Phúc.

Khi tôi tới nơi, những giọt mưa mùa Đông tạt vào mặt đau rát như kim chích. Co ro trong cái áo lạnh lông giả của Sears mua ở chợ Cồn, tôi dò dẫm từng bước một trên con phố thừa người. Những nơi tôi qua, hầu như toàn là những thành phố nhỏ, nhưng cái lạnh ở đây mới thực sự cho tôi thấy mùa Đông, mà từ ngày di cư của năm 54, bây giờ tôi mới tìm lại được. Có lẽ chỉ mình tôi cảm thấy tay chân cóng lại vì lạnh. Người đàn bà vừa đi ngược chiều, gánh một gánh gì đó thơm lừng, chân mang guốc, bà ta không tránh những vũng nước mưa và chỉ một cái áo len mỏng đã cũ khoác bên ngoài chiếc áo dài trắng ngả màu.

Bầu trời thăm đen, nặng nề. Gần như có thể vói tay lên được. Mưa vẫn sơi ngang, sơi dọc, đan lấy nhau dăng dăng trước mặt. Để cản chân người xa lạ đang khua động cõi thâm u tịch mịch. Để không ai có thể thấy những giọt mưa như nước mắt long lanh trên những cánh lá sen còn sót lại trong hồ. Tôi cứ nhẩn nha đứng bên hồ đưa mắt nhìn khắp nơi. Cây hoa Đại chắc đã già lắm rồi, thân sù sì, ngoằn ngoèo, chùm lá xanh đậm nước mưa, sạch sẽ, bóng loáng và màu xanh của lá như vẫn thắm hơn. Những trận mưa mùa Đông ở đây thường kéo dài mấy ngày liền. Mưa và lụt cách nhau không bao xa.

Tôi ngồi trên xe, mặt xanh đi vì lạnh và sợ. Bốn bề là nước. Mênh mông là nước. Không một ngọn cỏ nào lú lên. Những mái nhà lá xa xa chỉ còn thấy mái. Xe vẫn lầm lũi nhích từng chút một, không biết đâu là đường, đâu là rãnh. Không còn phương hướng. Lúc đó mà xe sụp lổ, tôi chỉ còn nước chết. Dù cho biết bơi thì cũng chết vì lạnh. Chẳng rõ là bao nhiêu cây số mới có một mái tranh nhưng mà hình như xa lắm, lâu lắm tôi mới thấy. Mấy chục

cây số dò dẫm trong nước, tôi dường như không thở được. Ôi cái xứ sở gì mà.... khổ quá vậy.

Qua khỏi được biển nước, cây cầu hiện ra trước mặt tôi thật tang thương. Cây cầu bằng gỗ ghép lại, qua bao nhiêu mưa gió và sự di chuyển nặng nề đè lên, đã không còn hình dạng một cây cầu. Nó còn đứng vững là nhờ bốn cái chân cầu khẳng khiu như chân người đói. Nhìn cây cầu, tôi mất thở. Còn sợ hơn lúc.... xe lội sông. Xe bò lên thật chậm như để thăm dò nếu gãy, còn kịp.... nhảy xuống. Tôi thót người lên để có cảm giác là mình không hề.... đang ngồi trên xe, may ra nó nhẹ đi chăng. Trời lạnh như dao cắt, tôi nghe mồ hôi rịn ra ở lưng và hai bàn tay ướt đẫm.

Ôi, cái đôi chân ham đi của tôi. Cái tật ham đi của tôi quả đã cho tôi những giây phút thở ra thì được, hít vào thì không..... Dưới chân, trại lính nằm có vẻ bình an. Từ cao nhìn xuống thấy rõ giao thông hào, những ụ súng, những bao cát chung quanh. Màu đất đỏ của trại lính nổi bật giữa màu xanh bạt ngàn của rừng. Nếu ở một lúc khác, tôi sẽ có mơ ước được sống ở đây bởi cái màu xanh trùng điệp kia mang một vẻ quyến rũ lạ kỳ, như màu xanh của biển khơi. Nhưng không, tiếng nói của người trưởng đoàn đã cất lên, rất tàn nhẫn cắt đứt tất cả những ý tưởng chưa kịp thành hình.... Tàu chạm đất là phải nhảy xuống, phải chạy cho nhanh đấy nhé. Coi chừng tụi nó.... pháo đấy. Nhớ đồ nào của mình thì xách theo, tàu nó trở lại tỉnh, mai mới đón mình. Nào chuẩn bị nhanh chân lên nhé.... Tụi tôi ào xuống như một bầy vịt, tay áo, ta đàn cầm đầu chạy không nghe tiếng súng mà sao tôi thấy nhồn nhột ở lưng.

Chiếc Chinook vừa hiện ra trong tầm mắt, chúng tôi đã lại sẵn sàng chạy. Thật là không còn tìm thấy chút gì về yếu điệu thướt tha của lúc trên sân khấu. May mà chưa đến nỗi xô đẩy nhau. Ngồi cạnh nhau, đứa nào đứa nấy im thin thít, cho đến lúc tàu bốc lên cao bỏ lại trại lính cô quạnh giữa đám

bụi đỏ, giữa rừng già. Người lính trẻ theo chuyến bay về tỉnh chỉ cho chúng tôi.... Kia là biên giới Miền đó.... Cách mình xa không anh.... Xa gì đâu, có 6 cây thôi.... Úi, lậy mẹ, có 6 cây số thôi à.... Cũng may, thói quen của chúng tôi là mỗi sáng không phải chường mặt với người lạ, anh nào cũng có dặm chút phấn son, má hồng, người lính nọ không thấy được sự sợ hãi của chúng tôi ẩn dưới đó.

Không có tàu về Sài Gòn, Về thăm thương bây giờ mới hiện ra. Chết mẹ, bây giờ phải làm sao đây. Đứa nào cũng cần phải về, bỏ đi mấy ngày rồi. Hát cho lính, đứa nào cũng hát chùa, giờ kẹt lại đây ai ở đó mà đi làm cho, mấy phòng trà ai chạy cho. Mà không hát thì không tiền. Vừa sợ chết xong, đến sợ đói. May thay ông chỉ huy trưởng căn cứ hình như thông cảm được nỗi lo của chúng tôi, cố gắng dàn xếp một chiếc chõ chúng tôi về. Tên ông hiền như người, nhưng giờ ông đã xa chơi nơi cõi khác. Từ ngày đó, tôi không có dịp nào gặp lại để cảm ơn ông, nhưng tôi vẫn không quên.

Tàu vào không phận Sài Gòn. Trời đen như mực và mưa tầm tã. Thân tàu chao qua, chao lại, trôi lên hụp xuống. Giữa bầu trời bao la đầy bão tố, con tàu thật nhỏ bé lạc loài. Đèn trong lòng tàu chớp tắt, chớp tắt. Bọn tôi bắt đầu nôn mửa thốc tháo. Bao nhiêu đồ ăn trong bao tử cho ra hết. Đến nước này, sợ cũng bằng thừa. Nhảy dù xuống à ? Tàu vẫn nghệ mà, có phải Bắc tiến đâu mà có dù. Giả tử có dù đi chẳng nữa, có dám nhảy không? “Kinh nghiệm chiến trường” nhiều hơn, tôi bảo các bạn tôi ngã người xuống, có chỗ đủ cứ nằm, bao tử không bị đưa lên dòn xuống, sẽ không còn nôn nữa. Chúng tôi ngã lên người nhau, tay này nắm chặt tay kia. Lúc đó, có ghét nhau như đào đất đồ đi, vẫn cứ quên hết.

Vật lộn mãi rồi tàu cũng đáp được an toàn. Các ông nội Không Quân mặt vẫn tỉnh như ruồi, cười nói tự nhiên như vừa đi nhảy đầm về. Các ông ném cho chúng tôi cái nhìn thương hại, còn ngụ ý.... cho chừa nhé, cho lần sau

khỏi đi nhé.... Tụi tôi muốn cảm ơn mà không đưa nào mở miệng được, dất nhau chạy túa tìm chỗ.... xả, không kịp vào tìm toa-lét. Bụng đã nhẹ nhõm, cầm tay nhau từ biệt, hẹn tối gặp. Quay đi rồi còn vói lại dặn.... Này nhớ ghé chợ mua nhãn nhé.... Rắc rối, tuần sau tha hồ mà ăn, mua ở đây làm gì, vừa dất lại không ngon.

Sự sợ hãi chỉ còn trong chuyện kể. Buổi sáng, còn sớm lắm. Vừa hết giờ nghiêm. Chúng tôi như một đám giặc chòm. Mới bánh mắt ra mà giọng đưa nào cũng tốt cả. Cười nói, la hét dành lẫn chỗ ngồi, cầu chí nhau om sòm. Lòng tàu rộng thênh thang. Cùng đi với chúng tôi là những người lính đã hết phép, trở ra đơn vị. Họ cùng chúng tôi trò chuyện vui vẻ như đã quen nhau từ.... kiếp trước.... Các chị hát cho binh chủng nào vậy.... À, tiểu đoàn đó vừa từ Hạ Lào về, thế hát ở đâu? Tụi này lại xem ké có được không? Tụi tôi đưa mắt ếch ra nhìn. Hát ở đâu? Ai biết?

Tôi vốn vô tâm nên buổi hát không đậm nét lắm. Chỉ nhớ là hôm đó, giữa một cái sân chùa hay đình gì đó. Giữa những người lính trận vừa về từ chiến trường nét mặt mỗi còn hằn trên mặt, chúng tôi đã đứng hát giữa trời và dưới cơn mưa. Dĩ nhiên, nếu được lựa chọn một chỗ khô ráo, ẩm áp để hát.

Nhưng ở đó, ngày hôm đó, giữa những người ngồi vòng tròn trên sân gạch đó, chúng tôi không thấy một chọn lựa nào. Mọi người cứ ngồi. Chúng tôi cứ hát và trời cứ mưa. Quả thật không có gì để lựa chọn.

Có nhiều điều lớn lao đã xảy ra, nhưng qua một đêm, tôi quên sạch, quên đến nỗi.... không bao giờ nhớ rằng có chuyện như thế đã xảy ra. Vậy mà có những việc.... có những thoáng bèo nước gặp nhau, vẫn sống mãi trong lòng tôi. Những màu Đông. Những cơn mưa. Mọi người có thể khác đi. Nhưng lòng tôi không thể khác. Mọi người có thể không nhớ. Nhưng tôi nhớ. Một cơn dốc. Một khúc đèo. Những buổi chiều chân không trên bãi cát vàng chan hòa ánh nắng. Những ngày Đông sụt mướt bên gốc cây hoa Đại, bên cạnh

một hồ sen. Cây cầu ván trên con đường mênh mông nước. Trại lính cô quạnh giữa rừng già biên giới và những cơn mưa. Không thể khác. Không thể quên nhất là mỗi lúc Đông về, trời bỗng đổ mưa.

Chiều xuống mau trong khu vườn lạnh buốt. Tôi ngại ngừng khoác áo ấm ra ngoài. Mới 5 giờ, đã như rất khuya. Cây cỏ trong mùa Đông thật tiêu điều nhưng tôi đã trông thấy một nụ hồng. Ngày mai, sáng mai tôi sẽ cắt nụ hoa đó chưng bàn thờ Đức Mẹ bởi vì có thể sẽ mưa nữa.

Khánh Ly

(Trích Thời Báo số 125 . 23-12-93)

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 12

Đời sống thật đáng yêu. Tôi thực sự nghĩ như vậy khi bước chân vào năm mới, khi treo cuốn lịch mới lên tường, khi thay đổi cuốn sổ ghi show, khi nhận cú phone đầu tiên lúc đồng hồ vừa chỉ 12 giờ 15 của Sơn Tuyền, ngay khi chúng tôi bước vào nhà với những cành lộc đầu năm.

Tưởng mình đi chiều 30, ai dè mở vé máy bay ra mới biết sẽ được đón Giao thừa ở nhà. Sáng Một Tết cũng như những buổi sáng bình thường. Cà phê xong, tắm rửa sạch sẽ, quần áo gọn gàng ra phi trường. Các con vẫn đi học như thường mặc dù tụi nó cũng biết hôm nay là Tết và đêm Giao Thừa, cả hai chịu khó thức với bố mẹ, xem bố mẹ cúng Trời Đất, đi hái lộc và lì xì.

Tuy là đầu năm, tôi đã thấy vất vả. Đường như cuộc đời tôi là cả một chuỗi dài vất vả liên tục. 5 giờ sáng, trời lạnh như dao cắt. Mỹ Hoàng chở tôi lên tận phi trường Los Angeles đi Canada. Cả đêm không ngủ, tôi hỏi Hoàng về trước. Chờ đợi một mình ở phi trường là nghề của nàng bởi đầu năm, làm phiên cô em như thế là quá nhiều rồi. Phải nói là Hoàng thương tôi lắm, chứ nếu là người khác, cái đó còn phải hỏi lại. Để đầu gị lòi người ta ra khỏi nhà vào giờ đó.

Vào trong rồi mà tôi vẫn lạnh. Lạnh vì thiếu ngủ và đói. Áo lạnh ôm ở tay mà không dám mặc, sợ bị đòn vì tội lấy lông thú làm áo. Đành ngồi chịu trận 2 tiếng đồng hồ. Chuyến bay cũng thập phần khốn khổ, khốn nạn. Tàu dừng ở Toronto. Chờ 4 tiếng đồng hồ mới có chuyến đi Quebec. Tổng cộng 12 tiếng nghĩa là dài và lâu bằng từ Los đi Âu Châu. Vừa từ xứ tuyết về, lại đến nơi phủ đầy tuyết. Được đi hát ngày đầu năm, vui thì có vui nhưng cái sự đi đứng cực khổ không thể tránh khỏi.

Đã rất nhiều lần trên Thời Báo, tôi kể cho mọi người cùng nghe những gian nan của các ca sĩ. Có người tin vì biết rõ chúng tôi như cậu mợ Du Miên, như chị Lâu, như Kathy Huệ. Biết rõ vì đã nhiều lần gặp chúng tôi khi vừa ở phi trường về. Không thể tả được cái ...tầm nhan sắc sau nhiều tiếng đồng hồ bị máy bay nhồi như nhồi bột. Có nhiều người không mấy tin lắm... Máy mợ ca sĩ chúa là làm màu, nhong nhèo, dứt cái tay mà làm như là đồ ruột. Tàu bay nó bay chứ có phải mình đội tàu bay đâu mà kêu. Nghéo một cái đã tới nơi. Vừa được ăn, vừa được hát, vừa được nói, vừa được gói mang về. Sướng ...thấy mẹ, còn cứ lảng nhảng kêu rêu. Cứ như là bị đi làm thủy lợi hay kinh tế mới không bằng.

Mà nào đã hết đâu. Vừa về đến nhà đã có điện thoại ...đòi nợ. Mợ Lê Thu đòi nợ ...ăn. Số là hồi trong năm, hồi năm ngoái, gặp nhau ở tiệm Nhật Thuy, mợ đòi ăn nộm rau muống. Món này chỉ có Bắc kỳ rồn mới rành

nhưng nó lích kích, lĩnh kinh mà mùa đông, rau muống mắc hơn hột xoàn. Tuy nhiên bạn mình một năm đòi ăn có một lần, một cỡ nào, rau mắc cỡ nào tôi cũng phải làm kéo đầu năm, đầu tháng nợ nần không trả không xong với mợ Lệ Thu. Trong khi đó, mợ Ngọc Minh đòi mắm kho, tôi kho cho một nồi to tương nhưng mợ thì bóng chim tằm cá. Đầu năm thì đầu, tôi cũng gọi mợ cự nự một hồi. Giọng mợ ...thều thào cố hữu ...Tao phải làm việc, mệt quá, 9-10 giờ đêm mới bò về nhà. Có kịp ăn uống gì đâu, leo lên giường nằm thờ cũng no rồi. Tuần sau ...nấu nữa nhé. Đứng rồi Minh ạ, tao đang thiếu ...bà nội để hầu đây. Tuần sau sẽ nấu nhưng tuần sau năm tới nhé cưng.

Mỗi người đòi nợ một món. Sơn Tuyền thì bún riêu. Hồ Nai lớn thì bún bò. Cô Hiền đòi cá hấp trong khi đầu bếp này, cái gì cũng đóp, đóp như cá tra, cá vồ. Nộm rau muống làm xong, nhường cho chồng, cho bạn, cho vợ chồng Nhật Thuy. Nửa đêm, còn lại vài cọng, tôi gấp ăn đỡ cho biết mùi và đỡ thèm. Nói nghe tội nghiệp nhưng thật ra, với tôi, chút mắm muối cũng xong bữa. Nhìn tôi ăn, mọi người sẽ nghĩ rằng ăn như thế, chẳng mấy lúc mà khá. Cái thú của tôi là nấu và ngồi nhìn ...người khác ăn. Nhìn người ăn tôi cảm thấy như chính mình ăn và tự động no theo.

Một tuần ít nhất tôi nấu 3 món đặc biệt cho gia đình và các bạn. Nhưng cũng chỉ là nghề tay trái của nàng. Cái chính dĩ nhiên vẫn là hát và làm băng nhạc. Ít khi tôi nhắc đến các băng nhạc của mình trên trang báo Thời Báo dành cho tôi. Sợ lại vướng vào cái bịnh tự quảng cáo cho mình. Tuy nhiên, từ mấy chục năm nay, tôi sống chết với con đường mình đã chọn nên gì thì gì, không thể tách rời những công việc này ra khỏi sinh hoạt hàng ngày của tôi. Nó cũng quan trọng và được tôi yêu như cái việc nấu nướng hầu bạn bè vậy. Người ta thường nói hai cái đầu bao giờ cũng hơn một. Tôi chỉ góp ý chút chút vào dự tính của Đoan nhưng nhiều đó cũng đủ gây những trận bàn cãi sôi nổi. Bàn để tìm ra cái tốt hơn cho mình, rồi nghe thêm ý kiến của các

bạn. Chúng tôi, cả hai đều biết nghe, biết nhìn nhận khuyết điểm của mình. Người có tiền làm được việc là chuyện thường, không đáng nói. Người có tiền đôi khi cũng ...ngu vậy, hướng chỉ mình không có bao nhiêu, muốn làm được việc, nghĩa là muốn làm một việc gì tương đối được phải cần nhiều cố gắng, phải biết nghe, biết nhìn. Cho dù có học lóm của người thì cũng nên tìm cái hay mà học.

Làm băng nhạc hay video, chúng tôi chỉ nghĩ mình làm cho mọi người và cho chính mình. Cái sĩ tin của mình từ hồi nào tới giờ được mọi người đồng ý thì cứ thế mà khai triển thêm ra thì sẽ không phụ lòng ai. Bất chước người khác là điều tối kỵ. Tôi ít khi chờ người khác ăn ốc, mình ôm vỏ đi đồ. Ganh đua, cạnh tranh bằng chính khả năng của mình. Đó là ý kiến của tôi, một người...dốt nhưng không ...ngu. Tôi phục vụ cho người yêu mình từ bao nhiêu năm qua. Ngày mình còn trẻ, mọi người cũng còn trẻ. Giờ mình lớn hơn, mọi người cũng lớn hơn nhưng vẫn cứ theo nhau mãi. Ngày nào những người yêu tôi không còn, tôi cũng ...đi luôn.

Để sống còn, người ca sĩ có nhiều nỗi khổ tâm, có nhiều điều tối kỵ. Khó tâm vì luôn luôn phải làm mới công việc của mình, con người của mình. Trong nghệ thuật, đứng là lùi. Nhưng nếu không tiến được thì cũng phải làm sao để cái “đứng” lại của mình không bị lu mờ. Tối kỵ là những việc dẫm chân người khác. Không muốn như vậy, người làm văn nghệ phải có sáng tạo, chứ không phải cứ ngồi chờ sẵn đó, ai có sáng kiến hay là nhào vô...ăn có. Ăn thì cũng được, xứ này tự do mà, ai muốn làm gì ai cũng chẳng sao nhưng điều đó chứng tỏ cho mọi người thấy rõ một điều là mình ...nghèo quá. Nghèo tiền đã đành, cái đầu cũng nghèo thì văn nghệ ở đây sẽ chỉ là một sự lặp lại của nhau. Tôi thích bản chính và nếu đã có bản chính, ai đại gì coi cái bản chụp lại.

Tại tôi học hành chẳng bao nhiêu bên cạnh cái túi rỗng, nhưng xứ Mỹ này

dù không mấy yêu nó, dù chống Mỹ đến cùng, cũng phải công nhận rằng đây là một xứ sở có quá nhiều cái hay, cái tốt để mình học và bắt chước. Dĩ nhiên không thể nào đủ cả 10 nhưng ít ra cứ bắt chước hay học được một cái hay của họ thôi, mình đã khá hơn rồi. Chính vì nghĩ như thế, chúng tôi ít xem video của VN. Tránh được nhiều thứ cố gắng thu nhập cái hay của người, chế biến đi cho hợp ...khẩu vị người mình. Trong tinh thần đó, chúng tôi bắt tay vào cuốn video kỷ niệm 50 năm của đời tôi.

Xin Trả Nợ Người đang được bắt đầu sau một năm dài chuẩn bị, bàn cãi, lấy ý kiến của nhiều người, nhiều giới khắp mọi nơi. Cái khó là tôi không muốn giống ai. Không giống thì không sợ có sự so sánh. Nó cũng như cái tóc của tôi 30 năm nay. Nó như thế, giản dị như nó là tôi. Thế thôi. Những cảnh đã quay, coi lại, thấy không “đạt” lắm. Bỏ. Bỏ ngay không thương tiếc dù biết rằng mình vừa đốt một ít tiền. Đốt thế chứ phải đốt thêm nữa, tôi cũng không ngần ngại. Tuổi đời và tuổi nghề đã không cho phép tôi làm việc một cách ...bôi bác, giựt tiền của người ta.

Quanh mâm cơm, chúng tôi ngồi bàn bạc với nhau những điều nên làm, cái gì nên tránh. Sơn Tuyên là một người thông minh và rất thẳng thắn. Anh Dzu có mắt nhìn và kinh nghiệm sâu sắc. Tô Quang nắm rõ thị trường và thị hiếu khán giả. Khánh Phương có tấm lòng yêu nghề. Thầy Thiêng kinh nghiệm chiến trường đầy mình. Cùng ngồi với nhau. Cùng muốn ...trả nợ người một cách nghiêm chỉnh, đứng đắn, đầy thận trọng, sự thận trọng của người biết ...yêu mình, yêu công việc của mình nhưng ít tiền.

Bây giờ mọi chuyện đã xong xuôi. Chỉ còn chờ lúc đèn sân khấu bật sáng và máy quay bắt đầu hoạt động. Thật không uống công tôi sau những chuyến đi thập phần vất vả còn cong đuôi lên nấu nướng. Được nhờ cái bạn bè thương, lúc nào cũng sẵn sàng cho tôi những ý kiến đúng và tốt. Cho đến bây giờ thì tôi rõ một điều là tôi không chơi với người xấu mặc dù tôi thừa biết cái gì

đúng, cái gì sai, cái gì xấu, cái gì tốt. Nhưng gặp được bạn tốt vẫn là điều đáng quý vì người tốt vốn hiếm hoi, người tốt mà lại tốt với cả người khác. Ôi thấp đuốc giữa ban ngày cũng khỏi thấy nữa mà.

Từ băng nhạc, mix xong cũng cho bạn nghe. Xin ý kiến. Bài nào nên để đầu băng. Ông Thành Hiện Đại, Kathy Huệ, Sơn Tuyền luôn luôn là những người nghe và xem băng của tôi đầu tiên. Bài này dở hả? Bỏ luôn. Xách cổ nó bỏ qua một bên. Cứ như thế mà hiện giờ tôi có 20 bài...nằm chơi xơi nước, chưa biết đến bao giờ mới đụng tới. Đó cũng là lỗi của tôi, thấy bài hay, thấy người ta hát hay, tôi tưởng mình cũng có thể hát được, bèn nhắm mắt thâu. Hát xong, khi nghe lại mới thấy mình ...hồ. Mình đâu phải người ta. Đồng ý là ca sĩ có thể hát được tất cả các bài hát mình thích và nhạc sĩ làm ra một bài hát để mọi người ai hát cũng được nhưng có người “đạt” có người không. Rủi mà mình rút nhầm cái “không được” ấy thì cứ coi như mình ngu và mất tiền toi.

Bác Lê Nguyễn cười bảo tôi:... “Con mẹ này sao mà kỳ quá, sao mà khó quá vậy.” Bác Lâu bảo... “Tôi thấy được đâu chứ, sao bà lại chê. Bỏ uổng quá”... Khánh Phương khen hay Đoan bảo OK được lắm rồi, anh thấy được.... -“Anh thấy là một chuyên”. Ai thấy cũng không quan trọng bằng chính mình. Bao giờ cũng vậy. Tôi nghĩ ...mình có thể khá hơn. Và dù cho băng có mix rồi, tôi vẫn lấy phòng, chịu tốn tiền thêm để hát lại.Có thể dở hơn nhưng cứ thử may ra khá hơn chẳng và lại cái lần trước còn giữ đó, có xoá đi đâu. Nếu hát lần sau dở và biết chắc mình không thể hay hơn được, rằng sức mình chỉ ngang đó, thì lại xài lại cái đã hát. Có sao đâu. Nhưng ít nhất là tôi cảm thấy yên ổn khi đã cố gắng hết sức mình.

Nhiều người đã hỏi khi nào có Xin Trả Nợ Người? Tôi không biết chắc. Khi nào xong sẽ có. Chúng tôi có thì giờ và cũng đã ngày hai bữa từ bao nhiêu năm nay nên không bao giờ vội vã. Gạo mình chưa nấu thì cũng còn đó.

Cũng là của mình. Ai muốn làm gì cứ tự nhiên. Đi vội, đi nhanh, dễ vương đây, dễ vấy té. Cứ từ từ mà chắc. Người ta khi yêu, 30 năm còn chờ được cơ mà. Miễn là khi gặp, người mình yêu đừng bèo nhèo quá, mà muốn không bèo nhèo thì phải chau chuốt cho gọn gàng. Ấy thế mới biết ở đời chẳng có gì là dễ cả. Nếu được yêu, chín sẽ bỏ làm mười. Ngược lại dù có hay mười mười đi chẳng nữa cũng chỉ vứt thùng rác mà thôi. Tóm lại, ở đâu cũng thế, bên Tàu, bên Tây cũng như bên ta, cái tiền chẳng có nghĩa lý gì. Cái Tâm , phải, chỉ có cái Tâm mới đáng quý mà thôi. Cái Tâm với chính mình, với đời sống và trong công việc, kể cả việc nấu ăn trả nợ bạn bè.

Điều này tôi đang cố gắng cắt nghĩa cho các con tôi hiểu và cũng tự nhắc nhở mình mỗi ngày bởi đời sống ở đây đã làm mất mát quá nhiều. Tôi chấp nhận mất mát đó như một sự tự nhiên tuy có cái Tâm, là điều duy nhất tôi còn mong giữ lại được. Có thể chẳng để làm gì. Có thể chỉ để gió cuốn đi.

Khánh Ly

(Thời báo số 136, ngày 11-3-1994)

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 13

Ở Mỹ gần 20 năm, tôi biết tiểu bang tôi đang ở chỉ có 2 mùa. Mùa nóng đến chín cả người, sắp tới và mùa lạnh, đủ lạnh đến suýt xoa, sắp qua. Chẳng cần giờ lịch coi ngày tháng. Chỉ thấy ong bắt đầu trở về làm tổ, cây lá xanh mơn

những nụ mầm mới và đóa hoa đào nở muện màng, phớt hồng, mỏng manh bên những bông hồng rực rỡ, tôi biết bây giờ mùa đông chỉ còn lại những thoáng lạnh khi màn đêm buông xuống.

Với một người không bao giờ cần biết đến ngày tháng, giờ giấc như tôi, biết như thế là quá nhiều. Mà sở dĩ tôi biết được là bởi tôi đang chuẩn bị lên đường. Sẽ lên đênh, không phải trên sông Hương mà là vùng trời Âu Châu quen thuộc. Cảnh vật nơi đó quen thuộc đến độ tôi thích trùm mền nằm nhà đọc truyện kiếm hiệp hay coi cải lương hơn đi ra ngoài. Âu Châu cũng là một vùng thường có những cơn lạnh, cơn mưa bất ngờ nên tôi phải nhắc chừng Đoan theo dõi tin thời tiết ở báo hàng ngày. Áo để hát là điều không thể thiếu và áo ấm. Vừa đủ ấm cho tháng này.

Nếu nói về lạnh, Đức và Pháp không lạnh bằng một vài tiểu bang của Mỹ và Canada. Nhưng cái gió của Âu Châu dễ làm mình bị cảm nhất là ở những nhà ga xe lửa, một nơi trống trải, thiếu tiện nghi. Bốn bề là gió, không có một chỗ cho mình ngồi nghỉ chân chờ tàu và tránh gió. Nếu Chúa còn thương, cho hát thêm vài ba năm nữa hay mười, mười lăm năm sau, tôi cũng không bao giờ quên chuyến đi từ Đức qua Pháp của tôi và Tuyết Nhung hồi tháng 1 vừa qua.

Đó là một đêm mưa. Mưa không lớn lắm nhưng lạnh. Cái lạnh kỳ cục buốt xương cắt thịt như mùa đông ở Huế. Lạnh và gió. Xứ Âu Châu tiếng là văn minh nhưng lại nhiều điều rất phiền nhiễu, nhiều khô, chậm tiêu. Muốn đi xe lửa, phải mua vé trước tại ga. Thực lòng tôi không muốn đi nhưng đã hứa giao băng nhạc cho Ngọc Hoàng, lại là CD mới. Có bán cái mới, mới có tiền làm cái tiếp theo. Thu tiền CD này đem về lấy CD kia bán. Phần Tuyết Nhung cũng muốn trở qua Pháp để mua một... cái quần mà cô nàng không kịp mua tuần trước.

Hai chị em được linh mục sở tại cho ăn cơm tối, rồi hỏi hã nhờ ông Sỹ và

ông Sâm chở ra ga Duisburg. Tụi tôi không biết đích xác giờ nào tàu đến, chỉ đoán chừng khoảng 11:50 tối. Bà bầu Chi cũng xác nhận như vậy. Nhưng vì không chắc ăn nên tụi tôi đến quá sớm. Cả bốn người đi vòng vòng mãi không tìm ra chỗ bán vé. Cái valise nặng như một cái cùm, bốn bánh xe gãy một còn ba. Quặt quẹo đẩy không được. Đi nữa thì đi không nổi, muốn ngồi nghỉ thì không có lấy nửa cái ghế. Gió cứ lồng lộng thổi luân tứ tung. Chận dân Đức lại hỏi thăm chỗ bán vé. Mình nói tiếng Đức được nhưng tụi nó dù có hiểu cũng chơi cái tình lơ lắc đầu không chỉ. Sau cùng, tôi hỏi hai ông Sỹ, Sâm hỏi thăm hai anh chàng mặc đồ có vẻ là công nhân làm việc ở nhà ga thì được biết vé sẽ bán trên xe lửa chứ giờ này, các quầy bán vé đã đóng cửa từ khuya.

“Thôi rồi, cái điệu này thế nào cũng bị phạt...” Ông Sỹ nhảy dù nhất định cãi ... “Làm gì có chuyện ấy, tôi biết mà. Cứ lên xe lửa mua cũng được vậy. Luật ở đây như vậy mà. Tôi biết rõ...”. “Nhưng anh đã đi xe lửa lần nào chưa?” Cả hai ông nhìn nhau rồi nhìn tôi và lắc đầu. 11 giờ 45 tàu sẽ ghé và chỉ ghé 2 phút. Thấy trời lạnh quá, tụi tôi cũng ái ngại cho lòng tốt của hai ông cựu sĩ quan của mình. “Thôi, cảm ơn hai anh, cứ để tụi tôi chờ một mình cũng được, chứ trời lạnh thế này, hai anh mặc phong phanh quá, thế nào cũng ốm mà thôi...”. Ông Sỹ và ông Sâm cùng cười rất hăng hái... “Ôi, có gì đâu, tụi này ở đây quen rồi. Vả lại ở trong có mặc đồ người nhái, hai cô đừng lo...”

Tuy miệng dục các ông ấy về, lòng lại cầu mong các ông ấy đừng về vội. Của đáng tội, thấy và biết mấy ông lạnh lắm rồi nhưng cái valise của tôi dù nó không lạnh nhưng có nặng quá sức. Nếu không có hai ông thân này, Tuyết Nhung và tôi làm sao xách nổi lên mấy bậc cầu thang kia. Nhất là trưa hôm đó, tôi đã nhắc chừng ông Sỹ rằng nhớ ghé ga mua giùm vé xe lửa nhưng ông cứ nhất định bảo rằng không cần thiết. Có lẽ vì thế, mấy ông ấy

không nỡ bỏ hai chị em tôi một mình bơ vơ ngoài ga giữa nửa đêm.

Vừa được cái valise lên trên chỗ đợi tàu. Lạy Chúa, Đức Mẹ, gió ở đâu mà hung dữ đến thế. Lạnh đến nỗi tôi chảy cả nước mắt mà phải đứng chịu trên 15 phút chờ tàu. Ôi, 15 phút chờ dài như bao nhiêu thế kỷ và nếu không có ông Sỹ, ông Sâm, hai đứa tôi cũng không biết làm cách nào để mang cho được cái valise lên tàu vì tay chân cóng cả lại rồi...

Được cái tàu hôm nay vắng quá. Có lẽ vì lạnh và vì kinh tế Âu Châu cũng... thất thu như Mỹ nên ít người nghĩ đến chuyện đi chơi. Mà ngay cả tụi tôi đây, nếu chẳng vì miếng cơm manh áo, ai dại gì nửa đêm, nửa hôm đội mưa gió ra đi, dù là đi Paris. Chẳng mất công tìm couchette, hai đứa tấp vào một toa trống cho hút thuốc. Kéo tay ghế lên là có thể ngả lưng làm một giấc thẳng cò tới Paris. Tuyệt Nhung thì ngủ ngay. Tôi hoàn toàn không. Không ngủ được và không dám uống thuốc ngủ. Không dám ngủ. Ngồi hút thuốc lá vật chờ anh chàng bán vé.

Y chang những gì tôi nói... “Tao bán cho tụi bay vé này chỉ tới biên giới thôi nhé (biên giới giữa Đức và Bỉ là thành phố Aachen, đọc là A khần) và vì tụi mày không giữ chỗ trước nên tụi mày phải trả thêm tiền...” Thôi, dại rồi mới biết khôn làm sao đây. Tàu chạy qua Essen, qua Kohln rồi tới Aachen... “Tụi mày phải mua vé từ đây tới Paris...” Tôi trả tiền, cắt vé kỹ càng rồi ngả lưng, nhắm mắt... để đấy chứ nào dám ngủ. mà quả đúng như vậy, chỉ lát sau là có mấy ông Tây nhào vào hỏi giấy tờ. Rồi xe lại chạy. Rồi lại ngừng, lại có vài người lên, lại có vài thằng khùng kéo cửa thò mặt vào ngó một cái rồi rầm rập kéo đi. Chả có một tiếng... sorry êm ái như ở... xứ mình.

6 giờ 30 sáng, tàu đến gare du Nord. Tôi kéo, Tuyệt Nhung đẩy mãi, cái valise mới xuống tới đất. Lạy Chúa tôi, ở đây còn lạnh hơn đêm qua nữa. Toa của tụi tôi là toa cuối cùng, đẩy được cái của nợ này vào tới nơi, chắc tôi... hộc máu ra mấy đồng máu chứ không phải chơi. Trong cái không khí

buổi sáng lạnh căm, đứng trước cái valise CD giữa gare du Nord, nước mắt tôi ứa ra không phải vì gió. Tôi muốn hét lên cho thấu tới trời... “Chúa ơi, con ăn uống được bao nhiêu, con hưởng được bao nhiêu mà sao con khổ thế này...”. Tôi bậm môi chặn đại một ông Tây già xin đổi tiền lẻ để lấy chiếc xe kéo. Ông ta cũng không có nhưng ông ta lấy một đồng xu gì đó bỏ vào lỗ, ngoáy một cái kéo được một chiếc xe ra. Quãng đường bình thường tôi đi chỉ có 5 phút, giờ phải 30 phút mới vào được tới trong. Tuyết Nhung phone cho Phương và vợ tới đón chúng tôi nhưng trước khi ra khỏi ga, tôi mượn tiền Tây của Phương mua hai vé trở về chiều hôm đó, chuyến 6 giờ 30 vì công việc giao hàng của tôi chỉ mất nhiều lắm là một tiếng đồng hồ, ghé chợ mua ít hũ cà phê về chia cho bạn bè.

Cầm vé xe lửa trong tay, tại tôi đề nghị Phương đi ra quán làm cái cà phê cho ấm bụng, ăn điều thuốc cho hồn vía trở về, cho cái vong linh hồn lai tinh trở lại. Dễ mà, gì chứ cà phê ở Paris... chạy đầy đường. Chỗ nào cũng là quán hàng đẹp để lịch sự với những ông bồi Tây sạch sẽ, khăn trắng luôn luôn vắt trên tay và cái thói quen quái đản là kẹp chai nước giữa đùi để mở nút. Ấy, Tây u mấy ngàn, mấy trăm năm văn hiến, tôi không cần biết nhưng cái vụ kẹp chai vào háng và phạt tiền vì không mua vé xe lửa trước thì tôi không thể nghĩ nổi. Có thể vì thế mà Tây đối cứ dài người ra. Đối mà lại hay làm... bảnh mới là phiên quốc dân đồng bào. Nói cứ như... Bố nằm với Mẹ mà toàn là... của người phúc ta không hà.

Mọi việc xong xuôi, tôi chán Tây quá rồi bèn nhờ vợ chồng Phương chở ra ga sớm vì đường đất Paris từ 4 giờ là kẹt xe khủng khiếp. Ai vô phúc bị bệnh, bị tai nạn thì cứ gọi là cầm chắc cái chết trên xe cứu thương vì có hủ cùi đến vỡ tung cái thành phố đẹp nhất Âu Châu là Paris này cũng chẳng có cái xe nào tránh chỗ cho đi. Tôi chưa tìm ra, chưa biết đánh vần chữ “lịch sự” ở Tây. Hoài của.

Khánh Ly

(Trích Thời Báo số 141. 15-4-1994)

Bên Đồi Hiu Quạnh (94- 6/5)

Mỗi con người, khi đến cái tuổi mắt không còn xanh, tóc không còn đen, môi không còn hồng, dấu vết để lại của thời gian là những nỗi héo hắt tiêu điều trên nét mặt, trong dáng ngồi chịu đựng, trong dáng đi rã rời mệt mỏi, cố giữ cái thân mình trên đôi chân lê từng bước một. Người đã già. Người đã quá chán chường, ngán ngẩm cái cuộc sống đầy ưu phiền. Người buông tay. Người sắp buông xuôi. Đây là lúc người ta tìm lại cho mình tuổi thơ. Người trở lại, một mình, tìm về căn nhà quá khứ. Thấp lên ngọn nến nhỏ. Rất nhỏ. Đủ soi thấy một chút đời đã qua. Người sẽ buồn hơn. Người sẽ thấy lòng ấm áp hơn. Người sẽ thấy cơn đau dịu lại. Cuộc đời. Đời sống. Vẫn còn đáng sống. Trái tim vẫn đập, tuy rất nhẹ, những nhịp yêu thương. Người còn có nơi chôn để nghĩ về. Còn cả một khoảng trời cao xanh bao la để ngóng vời. Còn thấp thoáng đó đây, xa gần, khuôn mặt bằng hữu còn hiếm hoi nơi này, nơi đó, để nhắc nhở cánh cửa mở ra. Cái ta nhìn thấy đầu tiên và rõ ràng nhất ...là ta.

Nhưng cứ nhốt mình trong căn phòng kỷ niệm cứ trói buộc mình với cái quá khứ đã tan tành như khói thuốc. Ngắm cũng không ích gì. Đồng ý quá khứ cho ta một chút hãnh diện. Nếu có. Kỷ niệm cho ta chút ấm áp dịu dàng. Nếu có. Tuy vậy...để sống còn thì hãy thả trôi đi tất cả. Quá khứ, kỷ niệm tô điểm cho đời sống ta, thì được. Nô lệ vào nó thìkhông xong. Ngày xưa...Ngày xưa là ...ngày xưa. Dường như là điều ...không có thật nữa. Bất cứ điều gì bắt đầu bằng hai chữ ...ngày xưa. Đã là thần thoại. Đã là huyền thoại. Cười. Huyền thoại là điều ...không có thật.

Trải qua thời gian dài lâu bên, trôi nổi xú lạ. Nhiều người đã quá khổ sở với cái quá khứ của mình. Không thoát ra được. Làm như nếu tách ra, mình sẽ

không còn ...là mình nữa. “Đời tôi ngốc dại. Tự làm khô héo tôi thôi” (TCS). Lại cười. Phải nhìn tới, đi tới dù đôi chân đã mệt, dù cái thân này đã mỏi. Nhưng đường trường xa, còn xa. Còn phải đi. Tôi không muốn ...vấp ngã nữa. “ Thôi xếp lại, mơ non cùng ước bể. Bờ bến xa xin hẹn lại một ngày” (P.N) và dù không sát nhập cuộc chơi. Tôi đứng bên lề, vui cái vui của người khác.

Một trong những cái vui là ...lập hội. Ai có hội nấy. 2 người cũng hội. 3 người cũng hội. 100 người cũng hội. Vui chứ. Đây là hội LaSan, hội Gia Long, hội Trung Vương, hội Cu-văng, hội Chu văn An, hội những người yêu ...mặt chước, hội những người yêu ...súc vật, hội ...tứ sắc, hội những người ...mất đồ chơi, hội những ...mẹ goá con cô, hội những người yêu âm thầm. Thôi thì đủ mọi thứ. Mỗi hội một vẻ. Ăn uống chí chạp, Cười đùa bốn mùa, nhảy nhót tung bùng hoa lá cho bỏ những lúc giới nghiêm, thiết quân lực.

Thú thật với bà con cô bác, thấy người ta lập hội, vào hội, họp hội, chơi hội. Tôi cũng thêm lắm. Nhưng hồi nào tới giờ, từ thuở biết cắp sách đến trường, tôi chỉ thích ...hát và thơ. Thế cho nên cái bằng tiểu học cũng không có. Năm đó tôi đi thi tiểu học. Đề bài luận văn là các em cho biết về mùa hè năm nay. Chả là mùa hè năm đó, trời nắng quá, Sài Gòn bệnh tật tùm lum, mọi người thở ra khói, song với tôi, dù Sài Gòn có trôi ra khỏi đất liền tôi cũng không để ý. Trong đầu óc một con nhỏ 12 tuổi sớm thích ca hát, văn thơ. Tôi tả cái nắng Sài Gòn đầy những mộng mơ. Nào là trời xanh, mây trắng. Nào là những cuốn lưu bút xanh trao tay nhau dưới hàng phượng vĩ. Ôi toàn những chuyện trên trời dưới nước không hà. Chỉ nội nhiều đó cũng đủ ...trượt vỏ chuối rồi. Đừng có nói là mấy bài toán trật lất. Suốt mười mấy năm đi học. Tôi giỏi nhất môn ...học thuộc lòng. Cũng còn may là đề sau này thuộc bài hát mà làm ca sĩ.

Tôi cứ học trong cái tình trạng ...lơ vơ, lơ vờ đó cho tới khi ...giả từ thơ ngây. Chẳng có một mảnh bằng giắt lưng quần. Ngoài hát ra, tôi không được học một cái gì khác. Kể cả ...lái xe. Chỉ có một cái hoa tay trong 10 ngón tay. May mà có được một. Tôi ngu dại. Tôi đui mù. Và Chúa thương những kẻ như tôi. Cho tôi một niềm vui nhỏ nhoi, để sống.

Đọc báo thấy quảng cáo hội họp, ăn uống, nhảy đầm ở Ritz, ở Diamond, ở Majestic, ở từng lum nơi. Nghe bà con gọi nhau ới ới như ...hồ sông Cái. Hẹn nhau đi sắm đồ. Hẹn nhau đi làm tóc, làm móng tay, móng chân. Mà sót cả ruột. Cali bốn mùa hội họp. Cái này vừa qua, đến mục khác. Nghĩ lại mình, thấy ...tủi. Xuất thân trường...tiểu học ..Cầu Kho. Tìm cả ...10 năm mới ra được ...một người. Ở Oakland. Ồ chị, thấy chị viết ngày xưa chị học Cầu Kho, tôi cũng học ở đó. Mừng như được tàu Mỹ vớt ngoài khơi Vũng Tàu, song chưa kịp mở miệng rủ rê lập hội, lập hè, người Cầu Kho đã biến mất. Song ít ra cũng biết được là ở Mỹ có một người biết hồi nhỏ tôi có ...đi học.

Có một hội vui lắm là hội các ...bô lão. Số là thỉnh thoảng tôi cũng có hát giúp vui cho các cụ trong những buổi họp mặt. Bố mẹ tôi ở San José cũng vào hội ...người già. Đến đó tôi thấy các cụ đủ hết nào Mỹ trắng, Mỹ đen, Phi, Lào, Miên, Mễ, Mít. Có cụ vẫn hùng dũng nhảy be bop, quay Valse, lả lướt bước Tango. Có cụ run rẩy dìu người bạn đường của mình, cũng run rẩy không kém, theo điệu slow, Boston...buồn. Các cụ bà quần áo phấn son rực rỡ, vòng vàng chuỗi ngọc giả sáng ngời. Các cụ ông cà vạt, com-lê, giày láng coóng, cùng rượu.

Một hôm Đoàn đưa tôi đi ăn trưa ở tiệm Viễn Đông của ngài Lâm Quang. Không biết hôm đó là ngày gì mà trong tiệm chỉ có 2 vợ chồng chúng tôi là trẻ nhất. Toàn là các cụ ở tuổi bố mẹ tôi hoặc hơn. Các cụ ...nói cười rân trời đất. Nào là con thằng này ...hông rồi. Nào là con bà kia bỏ chồng lấy

con ông nọ. Nào là bà đó mới hốt hụi rồi ...đông luôn. Bà kia mới vừa mua một chiếc cẩm thạch cả ...chục ngàn. Ông bà nọ vừa đi Tây chơi. Ông bà kia sướng thật, con cái người bác sĩ, người kỹ sư, cứ là ngồi mát ăn bát vàng, nhà nọ có ...mả học. Ôi chuyện trò của các cụ nỏ ra đông đúc, vắng qua chéo lại chiu chiu. Vui không chịu được. Tôi và Đoan ngồi nghe và cảm thấy thức ăn hôm ấy...ngon hơn.

Có một hội đáng lẽ phải được tổ chức sớm nhất, xôm tụ nhất là hội nghệ sĩ thì lại chìm lìm nhất. Lạnh lẽo hương khói nhất. Ngày xưa, các cụ rửa xả là cái đồ xướng ca vô loài. Nhưng thử hỏi từ ngày xưa cho đến ngày nay. Hội nào lại không có cái thứ ...xướng ca vô loài. Cũng phải có gì khác chứ. Từ chính trị, đến tôn giáo...v.v và v.v...ở đâu cũng lai rai dăm ba ca sĩ. Từ Mỹ đến Âu châu sang Úc châu. Đã hát thì mọi người gọi là ca sĩ cho tiện việc sổ sách. Không thể nói là tôi hát nhạc tranh đấu nên tôi không phải là...ca sĩ. Không thể nói là tôi chỉ hát nhạc Thánh ca, hát Phật ca nên không được ...ghép tôi vào loại ...ca sĩ. Ấy nói thế là sai, là ...thiệt cho mình mà thôi. Bởi ca hát là một nghiệp dĩ không phải ai muốn cũng được. Và dù ở bất cứ thời đại nào, dưới bất cứ cái nhìn nào. Người ca sĩ với nghiệp dĩ của mình vẫn có được một chỗ ngồi. Trong huy hoàng hay tăm tối là do mình không do ai đặt để.

Thế thì ca sĩ ở đây nhiều lắm. Có khi không bao giờ gặp lại nhau. Chỉ nghe tiếng mà thôi. Đông thế sao không lập hội hè gì cho vui. Để cái câu 2 cô ca sĩ có ưa nhau bao giờ ...chưa bao giờ đúng. Lập hội theo thiện ý của một người ngu dốt như tôi không có nghĩa là để ăn uống, nhảy nhót, vui chơi. Bởi không hội thì tui tôi vẫn phải ăn, vẫn có những niềm vui dù nhỏ. Nhưng nghĩ đến câu “Một cây làm chẳng được gì”...và lại thấy ca sĩ Mỹ, Tây luôn luôn có mặt bên nhau trong mọi hoàn cảnh, nhất là trong hoạn nạn lúc nào cũng có người đưa cho bạn mình bám vào để đứng lên. Bèn lầy lăm suy

nghĩ. Suy nghĩ thôi chứ nhận thấy mình nhỏ bé, nghèo hèn, chẳng dám lên tiếng. Từ bấy lâu nay, mạnh ai nấy sống. Đường ai nấy đi. Khổ ai nấy chịu. Chẳng ai chia với ai. Chẳng ai đưa ... tay với ai. Sợ bị chém sao. Sợ bị kéo cho ...ngã theo sao.

Trong giới ca sĩ, có người may mắn, có người bất hạnh. Có người giàu, có người nghèo. Chẳng ai để ý đến ai. Nếu có thì toàn là những chuyện riêng tư để bàn ra, tán vào, thêm thắt cho tăng phần ly kỳ rùng rợn. Giới ca sĩ đông nhất, được yêu thương nhiều nhất (tổng thống VNCH cũng không bằng). Lại chẳng bao giờ ngồi lại nói chuyện với nhau. Chỉ tay bắt mặt mừng lúc đó thôi. Quay lưng đi. Mọi chuyện lại khác. Dù ở đâu, ca sĩ cũng được kêu gọi góp mặt, nhưng tai tôi đã nghe rất nhiều, rất nhiều người, kể cả bầu show gọi ca sĩ là thằng này, con kia. Ấy là vì vẫn có người cho ca sĩ là hạng vô loài. Vậy thì khi mình ngã, ai nâng. Khi mình về già, liệu mình có thể vào hội những người già như một người bình thường không.

Nhạc sĩ to nhất nước, lớn nhất nước Phạm Duy ở đâu, sao không thấy làm gì để dìu dắt anh em, con cháu vượt ...Trường Sơn. Ông Hoàng Thi Thơ, ông Lam Phương, ông Văn Phụng ở đâu sao không ai diện kiến. Sao các ông không đưa ra những khuôn vàng, thước ngọc cho đám hậu sinh này ...khả úy hơn. Có lúc tôi trộm nghĩ rằng chắc các ông này không muốn ...chia chút ...mặt trời cho ai chẳng. Tôi mong các ông trở thành ...Đinh Bộ Lĩnh phát cờ lau. Lê Lợi áo vải đất Lam Sơn vùng lên ...dẫn dắt đám ...lâu la này, sát cánh nhau dưới ...trướng của mấy ông. Giúp đỡ nhau ở đây và nghĩ đến những bằng hữu không có ở đây. Một mình ông Trầm Tử Thiêng mình hạc, xương mai è cổ ra gánh cả ...100 ông nhạc sĩ bên nhà. Coi bộ vất vả lắm chứ chẳng chơi. Biết dành ăn, dành mặc, dành đẹp, dành sang. Sao cái này không ai ...dành.

Các chị Trung Vương, Gia Long – Convent vừa đẹp vừa giàu, vừa có học lại

hát hay đang dành sân lẫn đất ca sĩ chuyên nghiệp đó. Liệu mà lo kéo lại mất hết cả show. Lại còn hội nhớ Huế nữa. Các o, các mẹ đất thần kinh véo von như chim, cũng đáng ngại lắm. Bà con ta chớ có ngủ quên trên chiến thắng cá nhân để lúc thức dậy thấy người về tới mức ăn thua không phải là ...phe ta thì ...vỡ nợ.

Không nghĩ tới chuyện hội hè thì thôi. Nghĩ đến lại ...ừa gan. Bà con ...Cầu Kho đâu hết rồi. Đứng lên lập hội đi chứ....

Đó là điều tôi mong muốn. Còn lại cả nước Việt Nam, ai muốn chia ...khúc nào cũng được. Cứ để những cái ...hèn mọn cho chúng tôi. Một ngôi trường tiểu học nhỏ bé. Một mảnh vườn xinh xắn. Một góc phố của Huế xưa. Một khoảng đất nhỏ của đồi thông ngút ngàn Dalat. Chúng tôi sẽ trở lại đó. Bao nhiêu lá me trên đường Duy Tân gom lại hết, thả đều trên những con đường tôi sẽ đi qua. Lá sẽ reo mừng đón bước chân tôi. Ngày đó tôi sẽ mở hội. Mở hội trên cả 3 miền. Tôi sẽ....tôi sẽ...khóc rất nhiều. Nhưng ngày ấy...bao giờ.

Trích “Thời báo số 144 ngày 06-5-1994”

Bên Đồi Hiu Quạnh

Chương 14

Ở vào những năm cuối của Thế Kỷ 20, khi mà con người đã mò lên mặt trăng hỏi thăm chị Hằng, xem chị và chú Cuội sống chung ra sao . Khi mà

nước Nga, nước Mỹ, nước Nhật, nước Tàu và mới nhất là Bắc Hàn, muốn tiêu diệt nhau, và cũng là tiêu diệt cả thế giới, chỉ cần ...một ngón tay, bất cứ ngón tay nào trong ... “ bàn tay năm ngón em vẫn kiêu sa ...” và một cái nút tí tẹo . Một cái nhắc tay . Một cái hạ xuống. Xong . Xong hết . Không cần tới 30 giây mà chỉ một giây thôi . Con người được tạo dựng bởi cát bụi, trở lại cát bụi .

Quả thật là chúng ta đang sống không phải là một mà là nhiều cái nút . Khi máy móc làm việc thay cho người, đó cũng là lúc chính con người cũng trở thành một cái máy . Một ngày rất gần chúng ta sẽ tự hỏi ...Minh đang ăn hay cái máy nó ăn . Hình ảnh Charlie Chaplin được cái máy đút cho ăn lập tức sống lại trong trí nhớ mù mịt của chúng ta . Tự hỏi là bởi trong lồng ngực chúng ta, trái tim, may mắn thay nó còn đập . Đập để nhắc rằng chúng ta chưa phải là cái máy .

Cứ thử nhắm mắt và tưởng tượng đến cái lúc chúng ta sống như những người máy hoặc là máy móc sống thay cho chúng ta . Ăn, có máy đút, chân gán bánh xe di chuyển. Cởi quần áo máy cũng cởi dùm . Tất cả đều là máy với một cái nút nhỏ bé xinh xắn . Thậm chí đến cái tư tưởng của chúng ta cũng không cần phải nói ra bằng lời bằng miệng . Bấm một cái nó hiện lên màn ảnh com-pui-tơ ráo rọi . Thế mình đâu còn là mình nữa. Đâu còn là con người nữa . Trái tim có còn đập thì cũng chẳng ăn thua gì . Chỉ làm ta chán nản thêm bởi nó cho ta thấy rõ đời sống không còn ý nghĩa nữa . Thời đại máy móc, hiện đại những năm tháng sắp tới sẽ tiêu diệt nốt chút nhân tính còn lại trong chúng ta . Dù có muốn chết cũng ..làm biếng, vả lại cái máy nó sống chứ có phải là mình nữa đâu và cái máy nó không biết chết là gì . Nó bắt mình phải sống như thế để trả nợ cho cái xứ sở này .

Chuyên Khoa Học Giả Tưởng ấy mà . Tuy vậy nó cũng làm cho tôi nổi da gà, ghê sợ . Phải đi ra ngoài tìm chút không khí bạn bè, nói dóc dăm ba

câu chuyện cho cái đầu bót căng. Hẹn nhau ở Phở Hồng Long, tôi gọi là Phở Nhật Thủy . Ngồi đợi đã đến lúc mới mòn mỏi thấy nhà ...làm luật Trầm Tử Thiêng khệnh khạng vác cái bụng lép xẹp như bánh tráng tơi, theo sau là một người đàn ông tuổi trung niên. Một người mà tôi rất biết . Rất quý mến của cái thời cả hai chúng tôi đều còn tương đối trẻ . Thời của những bài tình ca đẹp đẽ trong sáng với tiếng đàn thùng đơn giản cất lên giữa những bãi cỏ, sân trường, khuôn viên Đại Học . Có thể nếu tình cờ gặp nhau giữa phố, tôi không còn nhớ được anh là ai mặc dù trong trí nhớ đã rất mịt mờ của tôi, tên anh vẫn còn rất đậm nét . Có thể tôi sẽ nhíu mày cố lục lọi, để cố tìm hiểu xem cái khuôn mặt ...quen quen này là ai ? Tên là gì ? Bởi vì đã hơn 20 năm, giờ gặp lại ...Đây Ngô Mạnh Thu đây . Tôi đâu có quên anh đâu . Tôi không quên tên anh thì đúng hơn .

Tôi có thể đã rất khổ sở khi gặp lại những người quen cũ . Quen biết từ 2, 30 năm về trước . Đa số là tôi nhớ mặt nhưng nếu cất có hỏi ..Nhớ thật không ? Tên gì nào ? ...thì tôi đành xấu hổ mà rằng ...cái vụ nhớ tên thì tôi thua ...Nhưng cũng có trường hợp ngược lại . Nhớ tên, nhớ rất nhiều, nhưng khi gặp mặt thì tôi cứ ngu ra . Ngu như chưa từng bao giờ ...ngu thế . Thực tế, tôi không phải là người mau quên mà phải nói là tôi có một trí nhớ đáng kể . Nhưng hơn 30 năm nay, thuốc ngủ đã làm cho tôi đôi khi ngây ngây, dại dại, lúc nhớ lúc quên . Tình trạng mỗi ngày một tồi tệ thêm, tôi đành tự an ủi rằng ...Thôi thì cũng nên quên bớt đi cho dễ sống .

Ngô Mạnh Thu là một tên tuổi lớn của thời Du Ca, hình như còn trước cả Nguyễn Đức Quang, trước Trịnh Công Sơn, bởi năm 1967 khi tôi được cùng hát với Trịnh Công Sơn tại Quán Văn, đã có Ngô Mạnh Thu rồi . Bởi anh hiền lành, đứng đắn và không ...đẹp trai lắm, nên tôi kính anh như một người anh lớn và tất cả những giao thiệp sau đó giữa tôi và anh đều nằm trong sự Tương Kính . Chẳng hiểu anh Ngô Mạnh Thu có “kính” tôi hay

không nhưng riêng cá nhân tôi, cho đến bây giờ gặp nhau trên xứ người, tôi vẫn giữ nguyên sự Kính Nể đối với anh như ngày xưa .

Dĩ nhiên là cả hai anh em chúng tôi đều đã già theo năm tháng . Hơn 20 năm mà bảo là ..không có gì thay đổi ..là điều không thật . Ngày xưa, anh em chúng tôi còn quý nhau ở điểm, cả hai chúng tôi đều ..không đẹp . Nhưng hôm nay, tôi thấy anh Thu không quá già như trường hợp của nhiều người khác, mà hình như anh... đẹp hơn thuở thanh niên ...Cái này tôi thường gọi là ...đẹp lão . Anh chưa già đủ để thành lão nhưng tóc anh đã bạc nhiều . Lạ nữa là anh trắng hơn ngày xưa . Tóm lại ở Ngô Mạnh Thu tôi thấy có nhiều thay đổi duy chỉ có cái khí chất điềm đạm ở anh là còn nguyên . Y chang, không mấy may thay đổi . Cái điều làm cho lớp chúng tôi quý mến anh còn nguyên vẹn, bao nhiêu tang thương, biến đổi . Kể cũng hiếm thấy .

Tôi còn nhớ dù rất lơ mờ, những ngày cùng sinh hoạt ở Hội Quán Cây Tre đường Đinh Tiên Hoàng, cạnh sân Vận Động . Anh Thu tập cho chúng tôi hát . Một trong những bài hát nổi tiếng của anh thời bấy giờ là bài Lạc Vùng Ăn Năn . Chúng tôi chỉ biết hát, trong khi anh Ngô Mạnh Thu vừa sáng tác vừa hát hay nên dạy cho chúng tôi là điều quá dễ đối với người có vốn Nhạc Lý thuộc loại cao cấp như anh . Dễ nhưng mà khó bởi muốn bữa đầu chúng tôi ra để nhét vào đó một bài hát, không phải là không mất thì giờ . Nói thế không phải là chúng tôi quá ngu nhưng vì hay ỷ lại, làm biếng, và thích đùa vui hơn, nên cầm cương được chúng tôi, quả không có được mấy người .

Thời đó, mỗi khi chúng tôi tập họp nhau lại dù để làm việc, cũng là một dịp để phá làng, phá xóm . Một đùa thì không sao . Dính lại một chùm thì chẳng mấy ai chịu nổi . Đùa vui . Phá cho vui thôi nhưng cũng đủ làm nhức đầu các ông thầy mà trong đó có anh Ngô Mạnh Thu . Thật sự ra, ngoài những bài hát thu băng, thu đĩa Billy Trung tập cho tôi, số còn lại, của ai sáng tác người đó tập cho ca sĩ hát . Ông Trầm Tử Thiêng . Ông Ngô Thụy Miên .

Ông Nguyễn Đức Quang . Ông Vũ Thành An. Ông Từ Công Phụng và nhiều hơn cả là ông Trịnh Công Sơn . Cứ đến 100 bài thì có đến 99 bài chính ông Sơn tập cho tôi . Chỉ có 2 bài do Hoàng Thi Thao dạy tôi vì lúc đó ông Sơn ở Huế, đó là bài Tình Nhớ và Tình Xa .

Từ 1969 đến 1975 đó là khoảng thời gian cực thịnh của những bài tình ca lãng mạn, trữ tình. Tác giả thương yêu tác phẩm của họ, do đó sự liên lạc với ca sĩ rất thường xuyên và gần bó mà từ đó, nảy sinh ra thêm tình thầy trò, anh em kéo dài mãi cho đến sau này . Tiếc là sau năm 75, đến bây giờ và có thể mãi về sau, điều tốt đẹp đó sẽ chẳng còn bao giờ trở lại nữa . Đời sống văn minh tự do đến độ tàn nhẫn, đã đập dập tan tành tất cả . May ra còn lại cái “trí” . Nhưng nhiều người lại sử dụng nó vào những việc khác, cũng không kém phần tàn nhẫn, bất nhân, dùng nó để lợi cho mình, hại cho người . Người có “Trí” không thiếu, nhưng nếu chỉ có thế vẫn không đủ .

Tôi vẫn thường cảm thấy rất hạnh phúc khi gặp lại những khuôn mặt thân thiết ngày xưa mặc dù sau 20 năm, chẳng phải ai cũng nguyên vẹn cái tình xưa, nghĩa cũ . Tôi đã từng lãnh những cú ..tát trái, tát phải, những cú đấm ngàn cân, những nắm bùn vút vào mặt tôi ở đằng sau những nụ cười . Nhưng có sao đâu . Thế mới là đời . Thế mới là người . 20 năm đã qua, còn 20 năm sắp tới nữa chứ . Đâu có phải đến đây là chấm dứt. Đâu đã phải là ngày của trận Đại Hồng Thủy . Cứ bình thản trước mọi việc và câu trả lời đúng nhất. Im lặng cũng là một cách sống . Nếu ai không tin, xin cứ tìm nhà làm luật Trầm Tử Thiêng mà hỏi .

Thầy Thiêng cười rạng rỡ . Bên cạnh thầy vừa xuất hiện người Chương Môn Phái ...huề vốn Lâm Tường Dũ . Ông này nói chuyện rất tếu, rất ngây thơ và dĩ nhiên rất huề vốn khác hẳn lối viết ...Share cái này, Share cái kia . Những tô phở được bung ra, thơm lừng , nghi ngút khói . Tôi ngồi cạnh ông Ngô Mạnh Thu, đối diện với nhà tôi, ngồi cạnh thầy Thiêng. Đây là phở Công

Lý, phở Pasteur, phở ở đường Lý Thái Tổ Saigon và ngày hôm nay cũng có thể là một ngày nào đó của năm 1970 ... “Bỗng nhiên gặp lại nơi này .

Những khuôn mặt cũ một thời có nhau . Ngày xưa phố cổ ngọt ngào. Ngày nay xú lạ điệu chào ngẫu nhiên ..TCS”

Thầy Thiêng hỏi ngày 27-11 tôi có thể đến tham dự đêm hội ngộ chào mừng nhạc sĩ Ngô Mạnh Thu tổ chức tại Ritz không ...Đến được là em đến ngay, cần gì vé mời nhưng thầy phải để em về coi lại cái sổ ...bộ đời của em đã . Ngày đó chắc chắn là em về nhưng về tới lúc nào, mấy giờ thì em chưa biết . Hễ về trước 9 giờ đêm là tụi em ...bay tới ...Tôi nói rất mạnh miệng và rất thật dù biết rằng tuần lễ đó chúng tôi chạy show như những con khùng, chạy sì khói . Chạy cháy thắng. Chạy sôi nước . Về đến nhà là quay cu lơ, thờ dóc . Vác được cái mặt đến Ritz có nghĩa là chúng tôi thuộc loại Super, loại Bionic Women . Cũng phải cố thôi .

Ăn xong là chia tay. Thôi nhé, đừng ai nầy đi . Việc ai nầy làm. Chia tay không bịn rịn vì sức mảy mà không gặp lại . Phải gặp chứ, gặp tại nhà tôi làm một đêm nhạc Du Ca với nhau như ngày xưa ..cho nhau nghe . Nhà tôi đề nghị . Bún măng vịt đi em. Lần đầu tiên tôi lắc đầu . Cho em khát lại vài ngày nữa . Hôm nay em mệt. Nhà tôi rất khản ăn . Khi nào anh đề nghị một món gì đó có nghĩa là anh ...rất thích . Thường thì tôi OK ngay . Nhưng chẳng hiểu sao từ mấy tháng nay, tôi cứ đau ốm hoài . Khỏe được vài ngày lại muốn lăn đùng ra . Lờ đờ lững đững như cá mắc cạn, đêm cứ trần trọc hoài không ngủ 3,4 giờ sáng còn đi ra, đi vào ..như ma . Đọc truyện cho mỗi mắt mà đầu óc cứ sáng như giữa Ngọ . Tôi chẳng muốn làm phiền ông bác sĩ TQLC tốt bụng nữa, vớ được thuốc gì uống đại cho xong . Không khỏi bệnh này cũng khỏi bệnh kia . Rốt cuộc ba hồn chín vía đi mẹ nó mất tiêu, chỉ còn có mệt .

Tôi trùm mềm nằm một đống như người chết chưa chôn. Việc gì cũng đẩy

qua cho chồng. Nhà tôi thì dư biết tính con vợ khùng điên, khi muốn làm Trời cản cũng không nổi mà khi đã không muốn, dất vàng nó cũng không thềm nhúc nhích, nên để tôi yên một mình. Bà Nội Cu phone thăm dâu mỗi ngày – con dâu kiêu tôi, không khá được - mấy cô em nhà tôi, cô thì gửi hoa, cô thì mua thuốc bổ, thuốc bình, cô thì kêu mỗi ngày, đến độ ...tôi bỗng ngượng ..không muốn bình thêm nữa . Chính vì vậy mà tôi gượng dậy đi ăn phở Hồng Long, phở Nhật Thụy và mới gặp lại ông Ngô Mạnh Thu để trả nợ cho Thời Báo kéo mợ Hà Khánh Hội lại giận, không để dành hồng dòn cho thì thật là mất ăn .

Khánh Ly

(Trích Thời Báo số 172)

Bên Đồi Hiu Quạnh

Chương 15

Bên Đồi Hiu Quạnh (94 - 23/12)

Cũng một ngày như ngày hôm nay, nhưng vào Đông, hình như nó dài hơn, chậm hơn, lê thê hơn và đương nhiên là buồn hơn . Mùa Đông cuối cùng. Mùa Đông 1975. Giá mà lúc đó có ai bảo tôi rằng ...Mày sắp bị bút lia ra khỏi nơi chốn này, mãi mãi và mãi mãi ..Sức mảy mà tôi tin. Làm sao có chuyện đó xảy ra cho được . Nhiều năm sau đó, tôi vẫn khư khư mãi cái ý nghĩa đó . Chỉ là một cơn mộng . Đêm sẽ qua và khi ngày đến, tôi vẫn mở

cánh cửa nhà tôi, căn phố số 12-14 đường Tự Do .

Tôi sẽ đi xuống nhà từ phòng tôi, bằng cái cầu thang xoáy tròn ốc bằng sắt sơn đen. Ngay đầu cầu thang là nơi mỗi đêm tôi ngồi trong bóng tối nói chuyện điên thoại . Quảng Trị . Hương Điền . Sài Gòn. Ở mỗi đầu nỗi nhớ, có một người . Xuống hết cái thang ấy là căn phòng nhỏ tôi thường dùng để ăn cơm. Căn phòng nhỏ lắm mà tôi vẫn cảm thấy nó mênh mông bởi tôi chỉ có một mình bên mâm cơm ...Chỉ một lần, gió tây, Đông phong thổi qua Saigon. Bữa cơm có rau dền luộc chấm tương và hai người ngồi đối mặt nhau mà chưa dám nhìn thẳng mắt nhau .

Hình như tất cả bắt đầu vào những ngày Đông rét mướt bên giòng sông loang trắng ánh trắng. Đốt hai ngọn nến, Sơn dạo một khúc nhạc và tôi bắt đầu hát . Chai Hennessy cổ đen ..chia đôi nhé ..Tôi đến thành phố đó những ngày mưa gió rét mướt để tìm cho mình một chút ấm. Ngày Đông, đêm xuống nhanh. Tôi từ già . Sơn đứng trên lan can nhìn theo chiếc xe xích lô chở tôi giữa đường phố vắng lặng, giữa hai hàng cây Sơn ngắm mỗi ngày . Hai hàng cây thấp nên dễ anh nhìn thấyMàu nắng bây giờ trong mắt em ...Mỗi khi từ già, Sơn không bao giờ cản, tôi không bao giờ nhìn lại . Như thế, lâu thành thói quen. Lẽ ra tôi không nên về như thế . Lẽ ra tôi nên ở lại nhà Sơn với Thúy, Tâm, Ngân, Diệu và Trinh. Năm cô em gái xinh đẹp, vui tươi như một bầy chim. Phải, lẽ ra tôi nên ở lại nhưng tôi lại đi . Một mình trở về căn phòng trọ bên cạnh bờ sông .

Lữ Quán có vẻ vắng. Ai tới đây giữa ngày Đông tháng giá . Người receptionist có lẽ đã đi ngủ . Lobby quanh quẽ một mình tôi ngồi đó . Điều thuốc cuối cùng cầm trên tay . Tôi không châm vì không có lửa . Những điểm sáng chợt nổi rõ dần trong bóng tối, từ từ tiến lại gần tôi . Ánh lửa lóe lên. Hai con mắt long lánh ẩn dấu một niềm vui ngời ngời . Nụ cười thật tươi, thật rạng rỡ phô hàm răng trắng bóng đều tấp như những hạt bắp. Mấy

năm rồi không gặp, cả hai cùng ngượng ngập, không biết phải nói gì .
Những bàn tay đan vào nhau bối rối . Làm sao dám nắm lấy tay nhau ? Chỉ gặp rất tình cờ như đã tình cờ gặp hai năm trước, chào hỏi nhau bình thường và rấtlễ độ . Thế thôi . Khuôn mặt đó có nhìn lại mới nhớ rằng mình đã có gặp, có chuyện trò quen biết . Cái tên gọi hình như đã nhạt trong trí nhớ tôi . Gọi nhau bằng gì bây giờ ...Ông ...Hơi xa lạ quáAnh ...Hơi thân mật quá ...Cấp bậc ..Hơi khách sáo quáSau cùng hai bàn tay cũng nắm lấy tay nhau như hai người bạn. Và anh nói trước . Cũng chỉ là một câu thăm hỏi thường tình, tôi bỗng cảm thấy yên tâm.

Chiếc xe Jeep lùn có ăng-ten, có máy truyền tin thỉnh thoảng lại kêu ồm ồm làm tôi giật mình. Có phải chiếc xe này chúng tôi đã từng ngồi một lần sau mùa mưa 72 cũng tại thành phố này . Tôi không dám hỏi nhiều bởi không hiểu vì sao tôi bỗng cảm thấy lúng túng, tay chân như thừa thãi, chẳng biết để vào đâu ..Anh đưa Mai qua phố kiểm thuốc lá . Mai có thể mua thêm vài tờ báo hay mượn mấy cuốn truyện mà đọc ..Tôi vẫn chỉ im lặng. Cái im lặng bằng lòng. Xe chạy qua cầu . Mưa vẫn rả rích rơi, không lớn lắm nhưng gió từ giòng sông thổi hất lên, mưa vỡ thành từng mảnh nước li ti bám vào mặt tôi . Xe qua cầu, dãy phố nhỏ với những ánh đèn điện yếu ớt hiện ra trước mắt. Cả một con phố dài nằm im dưới mưa, tôi chợt hình dung ra cái ấm áp của một đôi vợ chồng trẻ, ấm áp ngồi bên nhau, ấm áp kể cho nhau nghe một câu chuyện gì đó rất vui rồi cùng cười hồn nhiên . Tôi có cái hình ảnh đó trong đầu là bởi vì tôi đang một mình, tôi đang tưởng là hai bỗng thoát cái, chỉ còn lại có một mình. Xe lại qua cầu trả tôi về Lữ Quán . Anh đưa tôi đến tận cửa phòng, chờ tôi mở cửa, bước hẳn vào trong phòng. Tôi đưa tay cho anh nắm như một lời từ giã . Cánh cửa ngăn đôi . Những bước chân anh đang xa dần và tôi ...Mưa không lớn mà nhỏ hột như vậy chắc kéo dài đến ngày mai .

Không một tia nắng nào chiếu xuống thành phố vốn luôn luôn âm u đó .

Đứng bên này sông nhìn qua bên kia, chẳng có gì rõ nét trong làn mưa lạnh căm. Ôi tôi đang buồn, đang khổ, ai khiến xui tôi đưa chân đến cái chốn âm u này . Nếu bảo là tôi chủ đích ra đây thăm Sơn, điều đó rất đúng nhưng sao tôi không tá túc ở nhà anh. Muốn tìm đến một an ủi nơi gia đình Sơn thì cái lý phải như thế . Sơn và gia đình có bao giờ từ chối một chỗ cho tôi dung thân đâu ? Đây đâu phải là lần đầu tiên tôi đến nơi này . Trong căn gác nhỏ đường Nguyễn Trường Tộ tôi đã nhiều lần tìm đến, sống rất thoải mái hồn nhiên cùng với năm cô em gái của Sơn. Như một người em, một người chị, một người con trong gia đình luôn luôn quây quần che chở lẫn nhau . Ai cũng sẵn sàng mở rộng vòng tay đón tôi .

Thật tình, tôi không dám. Tôi không dám hé môi về bất cứ điều gì bởi tất cả những điều tôi làm, dưới mắt Sơn, đều là những lỗi lầm lớn. Anh không hề nói gì nhưng tôi biết, tôi đã làm anh thất vọng nhiều vì những quyết định sai lầm của mình. Chính tôi, tôi cũng biết là mình sai nhưng lại không thể nào sửa chữa lại những sai lạc của mình. Tôi đã chọn một khúc sông nhiều sóng gió để vượt qua . Nửa đường rồi, sức đã đuối quá rồi, tôi biết là tôi phải bỏ cuộc thôi nhưng bỏ cuộc ngay giữa dòng bởi tôi không đủ sức lội tiếp hay trở lại .

Sơn và gia đình đón tôi rất thân nhiên. Không ai nhắc nhở gì về cái sai lầm không may mắn của tôi. Mặc nhiên coi như không có chuyện gì cả, như lần thăm viếng này là một điều như thế. Sơn vẫn im lặng đàn và tôi vẫn hát những tình khúc mới. Mùa Đông 1974, Sơn tập cho tôi bài “ Một Cõi Đi Về” trong cái im lặng bình an đó, sét đã nổ trên đầu tôi, vào cái lúc tôi nhìn thấy cặp mắt long lánh trong đêm tối, ánh lên tia vui mừng và nụ cười rất trẻ thơ. Thủy chung Sơn vẫn không nói gì và tôi cũng vẫn im lặng .

Đây, cái lệnh đệnh cơ khổ của tôi nó bắt đầu ở thành phố đó giữa những

ngày cuối Đông. Ôi một cuộc hội ngộ rất tình cờ lại bày ra một thảm cảnh mà hậu quả tôi không lường trước được . Tuy nhiên, nếu lúc đó tôi biết trước được, có gì bảo đảm là tôi sẽ tránh né . Chắc là không bởi cho tới bây giờ, mùa Đông này nữa là mùa Đông thứ 20 của lần gặp lại đó, tôi vẫn nghĩ rằng nếu bây giờ sự việc cũ tái diễn, tôi cũng sẽ lại là tôi của 20 năm về trước . Ngung làm sao còn tái diễn được nữa khi âm, dương đã đôi ngã . Tôi đã phụ người mất rồi .

Tôi gọi người ấy là Đông Phong. Ngọn gió Đông lạnh buốt nhưng lại làm lòng tôi ấm lại . Nếu tôi bảo rằng đó là tình yêu thứ nhất của đời tôi, điều đó cũng đúng bởi chưa bao giờ tôi biết yêu ai như thế . Cho đến lúc gặp Đông Phong tôi mới biết thế nào là tình yêu . Chúng tôi đến với nhau bằng những oan nghiệt từ cả hai phía . Đến với nhau rất muộn màng và ngăn ngui . Một năm tròn, ngồi bên nhau chưa đếm đủ đầu mười đầu ngón tay . Chỉ nghe tiếng nhau, chỉ nhìn thấy nhau trên những lá thư hoen mờ mực tím. Chúng tôi mới đúng là những người ở hai đầu nỗi nhớ . Có lẽ vì thế mà ngay khi nghe bài hát ...” Ở hai đầu nỗi nhớ ...Nguyễn Văn Tý” tôi đã thích ngay – Tôi mừng tượng thấy mình đứng trong mưa Đông “ ...Đếm mấy triệu hạt rồi mà chưa vơi nỗi nhớ ..”

Tất cả đã nhốn nháo lắm rồi, nhất là ở những nơi hoang vu hẻo lánh, những thành phố nhỏ vùng cao nguyên, nơi mà sự xuất hiện của những người lạ mặt dễ bị nhận diện . Tôi vẫn đi . Từ Sư Đoàn 5 chúng tôi nói với nhau . Từ Cần Thơ, từ Mỹ Tho, chúng tôi vẫn như có ở bên nhau trong tiếng bom đạn gầm thét, dẫu biết rằng chẳng có thể làm được gì cho nhau . Qua tiếng nói lúc được, lúc mất, chúng tôi vui cùng vui, buồn cùng buồn . Cả hai đều cùng gầy guộc, hư hao trong niềm tin son sắt. Rồi có một lúc nào đó ...

Mùa Đông 1974, tôi trở lại thành phố nhỏ bé đáng yêu có dòng sông Hương thơ mộng chia hai thành phố . Tay ôm hộp bánh sinh nhật đặt mua tại La

Pagode, tôi leo lên chiếc máy bay C-130 tới Đà Nẵng . Rời tàu, lên xe Jeep, tôi vượt đèo Hải Vân ... “Xe qua đèo, em nhớ cột tóc cẩn thận kéo gió bay ...” Lá thư màu mực tím của Đông Phong nằm im trong túi áo lạnh, tôi cười một mình khi xe qua đèo . Xe vào đến Huế, trời mù mịt ảm đạm xám ngoét và lạnh căm căm. Mưa như trút nước, mưa tối trời, tối đất. Mưa không thấy đường đất là đâu. Xe chạy giữa một vùng nước mênh mông, thấp thoáng xa xa lẫn trong mưa là những mái lá nhô lên trên mặt nước, những chiếc cầu cũ kỹ long hết cả đỉnh, có thể đổ sụp xuống bất cứ lúc nào cũng chìm dưới mưa, được nhận dạng từ những vòm gỗ, sắt đen ngòm ló lên mặt nước . Xe cứ chầm chậm bò từ từ đến Mỹ Chánh .

Hai người ngồi hai đầu bàn lặng nhìn nhau . Cái bánh sinh nhật còn nguyên vẹn . Toàn thân tôi lạnh ngắt, tôi tưởng mình biến thành người đá mát rồi . Sau cùng, Đông Phong ử hai bàn tay tôi bằng hai bàn tay cũng lạnh như đá của anh . Lúc đó, nước mắt tôi mới ứa ra và tôi khóc còn hơn mưa lũ bên ngoài . Đông Phong giữ chặt hai bàn tay tôi, anh không nói gì nhưng mắt anh buồn vô hạn . Anh thương tôi . Anh thương anh. Anh thương cho hai đứa . Đông Phong thì cứ nhìn còn tôi thì cứ khóc, không nói được lời nào . Lâu lắm anh mới nói ..Em gầy quá ...Tôi nhìn anh . Ôi, làm sao tôi quên được cái nhìn buồn bã xót xa của anh ...Anh đâu có hơn gì tôi . Tôi làm khổ anh rồi, tôi đã mang lại cho anh không phải là hạnh phúc mà chỉ là những nỗi đau, những muộn phiền. Tổ quốc . Danh Dự . Trách Nhiệm. Ngân ấy thứ đủ làm anh điêu đứng rồi, giờ thêm tôi, anh cũng phải gầy yếu hư hao thôi . Nghĩ đến Đông Phong, nhìn thấy Đông Phong, tôi thù ghét chiến tranh, tôi nguyên rủa chiến tranh . Tôi không chấp nhận bất cứ lý do gì khiến cho những người yêu thương nhau phải mất nhau, trong đó có tôi . Song tôi chẳng làm được gì và tôi chỉ biết khóc . Thời gian gặp nhau bao giờ cũng ngắn ngủi, cả hai chẳng nói được hết với nhau những gì muốn nói . Một hai

tiếng đồng hồ ở phi trường, rồi người lên tàu, người lên xe, mỗi người một hướng kéo dài thêm nỗi niềm. Vài chục phút im lặng bên nhau trong nhà thờ La Vang đồ nát, bên tượng đài Đức Mẹ Fatima, bên mâm cơm có rau dền luộc, chỉ nhìn mà không ăn, cả hai không thể nuốt trôi được dù chỉ một hột cơm .

Đêm mừng chúa ra đời ở Hương Điền có những ai ? Ai làm gì, nói gì .

Chúng tôi không biết . Tôi đứng hát, và chỉ thấy một đôi mắt đang nhìn tôi .

Giáng sinh 1974 như thế đó . Chúng tôi chưa kịp nói với nhau một điều gì đã lìa xa , Tức khắc . Kẻ về lại thành phố tiếp nối những ngày tháng vật vờ .

Người trở lại chiến trường ngày một khốc liệt . Chiếc bánh sinh nhật được cắt ra sau lời cầu nguyện xin được bình yên trong đêm Thiên Chúa ra đời . Nhưng hình như tất cả mọi người đều buồn trong giây phút thiêng liêng ấy với chút bình an ngắn ngủi được tính bằng giờ .

Chưa kịp mừng nhau chúng tôi đã lại chia tay . Nhưng không thể ngờ được rằng đó là lần cuối cùng chúng tôi gặp nhau . Mở ra vào những ngày đầu tháng 3-74 . Nở giữa mùa Đông và tàn trong mùa Đông . 20 mùa Đông đã qua không đủ để xóa nhòa ký ức tang thương . Nhà tôi bảo ...Em nhớ là phải . Em nhớ cũng đúng . Chẳng phải ai cũng có một ký ức đẹp đẽ như thế đâu ...Cả hai đều rất xứng đáng cho nhau, với nhau . Anh muốn dừng lại ...

“Chuyện tình của em và Đông Phong bởi anh cũng là người biết yêu cái đẹp dù cái đẹp của em cũng là anh đôi khi ...nhức nhối đôi chút ...” Và nhà tôi

làm thật, anh đưa hình ảnh Đông Phong vào cuốn video “Một Đời Ở Lại” .

Cuốn video kỷ niệm 50 năm Khánh Ly tuổi đời . 35 năm Khánh Ly trên sân khấu và 20 năm Khánh Ly trôi nổi xứ người .

Tôi để tất cả công việc cho nhà tôi lo, với một valise nhỏ, tôi lên đường đi đến xứ xa . Từ đó, tôi lại có dịp nhìn lại đoạn đường mình đã đi, nơi chốn mình đang ở, những việc mình sắp làm trước khi ...từ giã . Trong lòng tôi

giờ phút này rực rỡ nhất vẫn là hình ảnh Trịnh Công Sơn, hình ảnh Đoàn và các con nhưng phảng phất đâu đó, tôi vẫn thấy một đôi mắt nào đó lóng lánh và rất hiền, đang nhìn chúng tôi và mỉm cười . Đôi mắt và nụ cười trẻ thơ của Đông Phong .

Khánh Ly

(trích Thời Báo số 178. 23-12-1994)

Bên Đồi Hiu Quạnh

Chương 16

Ngày xưa ngày xưa, có lẽ từ thời vua Hùng Vương hay trước đó nữa. Tôi nghĩ cái chữ mà người Việt ta hay dùng nhất là ...nhà tôi. Thật dễ hiểu vì nhà là chỗ để ở và ai cũng có, cũng phải có. Giàu thì vi-la, biệt thự. Trung trung thì nhà hai ba tầng lầu. Kém hơn chút thì nhà trệt (tôi không hiểu vì sao gọi là nhà trệt). Một mái che ở dưới chân tường cũng gọi là nhà. Thành thị đã thế mái tranh vách lá. Ngay cả hang động, nơi trú ngụ của con người thời tiền sử.

Nhà anh hoặc nhà chị ở đâu? Mời anh hoặc chị ghé lại nhà tôi chơi. Tôi ít nghe ai nói về ...cái biệt thự của tôi hay cái chòi của tôi, ngoại trừ bạn bè thân. Thường hay vẫn cứ là ... cái nhà. Và người dân sống trong một đất nước chiến tranh triền miên không biết mệt thì ở bất cứ nơi nào họ dừng chân, dù là giữa rừng, trên núi, ven biển, cũng vẫn gọi là nơi trú chân, là nhà.

Miễn là ở đó khói lửa, đạn pháo không ghé qua chơi hoặc là bỏ quên càng tốt. Có nhiều người cả đời gần như long đong vất vả chạy và chạy hết nơi này đến nơi khác mà vẫn chẳng có lấy một mái lá che thân vì súng đạn chưa bao giờ biết mệt cứ đuổi mãi sau lưng.

Trong lòng Saigon, thành phố về đêm lúc nào cũng choáng ngợp ánh sáng, tiếng nhạc và những trận cười thâu đêm, vẫn có những căn nhà vá víu bằng tôn, ván ép các-tông nằm chênh vênh men theo sông, các bờ kênh lạch nhỏ. Chiều chiều khi nước rút đi còn trơ lại những thân cây khẳng khiu chống đỡ cái nhà sàn trên mặt bùn đen đặc quánh. Trong những biệt thự, những căn nhà ba bốn tầng, người ta phải dùng đến máy lạnh hoặc ít ra phải là quạt máy, quạt đặt bàn hay quạt trần đã được xài thời Tây bởi nhà gạch hay nhà tôn thì cái nóng Saigon cũng chẳng phân chia giai cấp.

Thế cho nên ở nhà sàn cho dù có tòi tàn dưới mắt những người giàu có, vẫn có quyền hưởng luồng gió mát của thiên nhiên. Mát lắm, mát đến lạnh cả người. Tôi đã ở đó cái thuở hàn vi nên tôi rõ hơn ai hết và có lúc thương những người sống chen chúc, chật hẹp trong những bức tường dày bung bít, ngột ngạt. Lúc đó, tôi cũng gọi nơi tôi ở, một căn buồng nhỏ xíu, vuông vức, nấu nướng trong nhà, ngay cạnh cái cầu tiêu chung, là nhà tôi.

Trước đó, tôi ở với bà nội trong một ngôi nhà rộng rãi ngõ 20 đường Phan Thanh Giản. Hai bà cháu ở trên lầu, dưới nhà cho thuê. Bếp và buồng tắm cạnh nhau. Bà tôi thường nấu cao Hổ Cốt, cao Ban Long và xà bông bán cho những người quen và cả người quanh xóm. Buồng tắm không có bồn tắm, không có bông sen, nên xi măng có mở lỗ thoát nước, một lu nước lạnh lúc nào cũng đầy, bốn vách và cửa được chập vá bằng những miếng gỗ, ván ép đầu thừa đuôi thẹo. Nhà không có máy lạnh. Chiếc quạt máy duy nhất chỉ thỉnh thoảng mới mở. Tôi ngủ dưới chân giường của bà trong tiếng kinh đều đều mỗi đêm. Bây giờ căn nhà đó đã bán lại cho người thuê cũ. Tôi yêu căn

nhà đó vô cùng. Dù sau này tôi ở trong những căn nhà đầy đủ tiện nghi hơn. Đó là nói về nhà. Nhà của mọi người và của tôi. Qua một Đại Dương, chữ ...nhà được phân chia và xài cho nhiều người, nhiều giới khác nhau. Trước hết là ... Nhà Thờ và Nhà Chùa. Hai nhà này trong trại tỵ nạn vẫn là những nơi bất khả xâm phạm và được nhiều người thăm viếng nhất. Giới chức cao cấp ở đảo, Cao Ủy hay gì gì đi nữa cũng không dám hó hé bởi đụng tới tôn giáo là điều cấm kỵ. Giữa trại tỵ nạn, nơi thiếu thốn đủ mọi thứ, Nhà Thờ, Nhà Chùa được các giáo dân, phật tử góp công sức dựng lên. Dĩ nhiên là cũng rất sơ sài. Cây trên núi cứ việc chặt xuống, cũng ván ép, gỗ thừa, tôn móp méo, với niềm tin sắt son với Đạo. Dân chúng vẫn có nơi cầu nguyện, thờ cúng. Nếu ở trại tỵ nạn cái gì cũng thiếu thì Nhà Thờ và Nhà Chùa là nơi duy nhất cho mọi người niềm tin, hy vọng và tình thương.

Thứ hai đến Nhà Binh (tôi cũng không hiểu vì sao gọi Nhà Binh). Nhà Binh đây tức là các quân nhân thuộc mọi binh chủng của Quân Lực Việt Nam Cộng Hoà. Ai thuộc Nhà Binh coi như được ưu tiên định cư tại các quốc gia khác. Với điều kiện là phải khai đúng ngành, chức vụ của đơn vị gốc. Thí dụ Trung Úy thì cứ khai là Trung Úy, chứ nếu khai là Trung Tá thì có hơi kẹt bởi “ông người Mỹ” có đầy đủ hồ sơ của Quân Đội Việt Nam. Chỉ cần bấm nút là ra ngay. Những sĩ quan vượt biên sau khi học tập cải tạo, dù chẳng được hưởng quy chế đặc biệt gì trên đảo ngoại trừ cái vụ ưu tiên đi các nước thứ ba, rất được dân chúng trên đảo chào đón, kính nể và hay bầu những người này làm trưởng trại để đối phó với đám “cai tù” cũng đã man không kém hải tặc, trong trại.

Cạnh Nhà Binh có Nhà Giáo. “Nhà” này thì chẳng được ưu tiên gì, coi như cũng “phó thường dân” như mọi người. Nhưng được cái người có ăn có học bao giờ cũng hơn, nhất là Nhà Giáo Việt Nam. Đạo mạo. Từ tôn. Tư cách. Trật tự. Đâu ra đó, khỏi lộn xộn. Dù không “Oai như Nhà Binh” nhưng

ng nghiêm túc trong mọi vấn đề. Và tấm lòng, lương tâm Nhà Giáo rất gần với Nhà Tu. Bà con trên đảo cũng quý trọng vô cùng. Khi có việc cần ăn nói, nếu không muốn khuấy động đến các Linh Mục và các Thầy, thì còn ai hơn nữa.

Nhiều chuyến vượt biên, đi chung với Nhà Binh, Nhà Giáo là Nhà Báo. Ấy cái “Nhà” này có phần hơi rắc rối đây. Nhà báo cũng được dân tỵ nạn thập phần quý trọng vì các ngài là tiếng nói của mọi người. Nhờ các ngài mà những người Việt ở đất liền thông suốt được mọi sự việc cũng như nguyện vọng của người tỵ nạn chưa biết cuộc đời mình sẽ đi về đâu. Không có một quy chế nào dành riêng cho các Nhà Báo dù tiếng nói của Báo Chí được gọi là Đệ Tứ Quyền, nghĩa là lớn lắm, oai lắm. Một bài báo có thể làm tan vỡ ... nhiều gia đình. Một bài báo có thể đưa người này lên, người kia xuống. Một bài báo, ghê gớm hơn nữa là có thể đưa một ông Tổng Thống Mỹ ... đi chơi mát. Thế cho nên dưới mắt những người dân khôn khở ở ... khắp mọi nơi chứ không riêng gì ở đảo tỵ nạn, ông Nhà Báo rất là uy quyền.

Nếu Nhà Báo có đôi khi làm người ta ké né thì nhà ... Văn lại được mọi người thương. Hồi ở nhà, tôi quen miệng gọi chung là Nhà Văn, không phân biệt nam nữ gì với tôi, điều đó không cần thiết bằng những gì viết ra. Nhà Văn là giới phong lưu nức tiếng. Bốn món ăn chơi chẳng món nào họ không từng thử qua một lần cho biết. Nhà Văn Việt Nam dĩ nhiên không thể so sánh với Nhà Văn ngoại quốc về đời sống vật chất bởi người Việt ta cho đến bây giờ vẫn không mấy người trọng vọng những giá trị tinh thần. Tuy vậy Nhà Văn Việt Nam vẫn sống hùng sống mạnh viết hăng.

Có một điều tôi thắc mắc là không biết vì sao gọi là Nhà Văn nữ. Tôi không thích cái chữ đó. Nếu tác giả tên là Nguyễn thị ... cái này, Nguyễn thị ... cái kia thì nhất định họ là đàn bà. Mà nếu đã chia ra nam nữ như vậy thì phải thêm Nhà Văn nam mới cân bằng. Hoặc giả cho đến bây giờ nữ vẫn thua

nam dù là trong văn giới sự đóng góp của đàn bà có phần hơi trội hơn phía đàn ông, cả về phẩm lẫn lượng (ngoại trừ một vài Nhà Văn nam rất ăn khách bây giờ như Hồ Trường An, Trần Vũ, Kiệt Tấn, Nguyễn Đức Lập, ...). Tôi không biết ai chia nam nữ như thế, tuy nhiên tôi xin lỗi bởi đây chỉ là ý kiến của riêng tôi thôi. Thế nhưng nếu tôi nhớ ...không lầm thì ngày xưa mọi người gọi người đàn bà viết văn là ...Nữ Văn Sĩ, để phân biệt. Đôi khi các ông viết truyện nhưng lại ký tên đàn bà. Có lẽ vì tên của một người đàn bà ...đẹp hơn chăng? Và đàn bà dễ được sự chú ý chăng?

Có nhiều câu hỏi mà không bao giờ cần sự giải đáp. Tôi thích đọc sách của đàn bà viết hơn đàn ông, ngoại trừ mấy ông Nhà Văn nam kể trên. Đã có Nữ Văn Sĩ phải có Nhà Thơ Nữ mà cũng ngày xưa gọi là Nữ Thi Sĩ hay gọn hơn là Nữ Sĩ. Thơ thì tự nhiên đã hay rồi. Nhưng nếu nói về thơ, tôi thích thơ của các Thi Sĩ Nam hơn. Chẳng hiểu tại sao. Không phải nói nịnh hay vì quen biết mà dựa hơi. Tôi thích thơ ông Mai Thảo, ông Du Tử Lê như tôi đã thích Nguyễn Bính, Xuân Diệu, Quang Dũng, Hoàng Cầm, Thanh Tâm Huyền. Về phía đàn bà, tôi thích thơ Trần Mộ Dung Tú và một bài thơ của Nhã Ca làm cách đây mấy chục năm rồi, trong bài thơ đó, tôi ưa nhất câu: “Cơm Áo Dậy Đời Ăn Lơ Nói Láo”. Đó là câu nói thật thà nhất. Và tôi yêu những gì thật thà.

Trên đường Hai Bà Trưng có một căn nhà rất nổi tiếng. Đó là Nhà Hòm Tobia. Nhà Hòm thì dĩ nhiên chỉ có bán áo quan nhưng Nhà Hòm Tobia chẳng phải ai chết cũng được một cái hòm ở nhà này. Chỉ có những người giàu có mới đủ tiền mua hòm tại đó và bên cạnh là nghĩa trang Mạc Đĩnh Chi cũng là nơi yên nghỉ của những người có tiền. Có Nhà Hòm thì phải có Nhà Quàn. Ở Việt Nam thường thì chết được quàn ngay tại nhà. Mỹ sang hơn, tốn tiền hơn là người chết được những giờ phút cuối cùng tại ...Nhà Quàn, được trang điểm kỹ lưỡng để mọi người thấy mặt lần cuối trước khi

vùi sâu trong lòng đất.

Nhà Hàng ở đây thì quá nhiều. Đếm không hết. Đồ ngon không cần thiết. Cứ nơi nào bán đồ ăn thì gọi đó là Nhà Hàng cho tiện. Lại còn mọc thêm những nhà mới là Nhà Sản Xuất mà nhiều nhất là sản xuất băng nhạc, dù băng thật hay băng giả cũng gọi thế cho sang. Đã có Nhà Sản Xuất băng nhạc, người ta chế thêm Nhà Phát Hành. Nhà này thật ra có từ Việt Nam mà một trong những tay cự phách trong ngành này là ông Ty Phú Thành chúng tôi thường gọi là Thành Hiện Đại. Riêng cái nhà này, tôi thấy chữ Cơ Sở Phát Hành có vẻ lớn và hay hơn. Tôi lại còn nghe ở đây có Nhà Chơi Hụi, chỉ người chuyên môn đứng ra dựng những hụi lớn, hụi nhỏ. Nhà này có phần nguy hiểm vì có khi tiền mất tật mang mà có ... Đáo tụng đình thì ông Toà sẽ phán rằng “Nhà” này không hợp pháp, không có môn bài. Mỹ không có Nhà này nên chẳng biết xử ra làm sao.

Khi ghét nhau, người ta đại mồm chê bai.... Đồ cái Nhà Quê. Chửi tình địch của mình, các bà Bắc Kỳ hay vén váy lên ... cái đồ Nhà Thổ. Ngụ ý mỉa mai những người lắm mồm hay ngồi lê mách lẻo, cũng nặng nề lắm... Mồm như cái Nhà Chồ. Thời Tây còn ngự trị xứ ta, nơi bắt giữ những cô gái không may lạc bước chốn giang hồ là ... Nhà Lục Xi (cái này tôi cũng không biết từ đâu mà có).

Năm 75, lúc còn ở trại tỵ nạn Fort Chaffee tiểu bang Arkansas, tôi nghe các đồng đội ông con trai ở cùng Barrack thường thăm thì ... ở đó có ... Nhà Chứa. Tôi biết đó là nhà gì, chỉ hơi ngạc nhiên vì sao mà sớm thế và hai chữ Nhà Chứa nghe không mấy thanh tao. Người Tàu gọi Lầu Xanh, Lầu Hồng nghe tao nhã văn vẻ biết bao. Và còn một “Nhà” nữa. Cái “Nhà” này rất quan trọng, ai cũng cần. Từ Vua chí dân, từ đẹp tới xấu, từ giàu tới nghèo, từ già chí trẻ. Không ai mà không cần. Không có nó là không xong dù nó xấu xí hôi hám. Đó là ... Nhà Cầu. Cái Nhà này ly kỳ ở chỗ cùng một công dụng

nhưng được gọi nhiều tên. Người Bắc gọi là Nhà Chồ, Nhà Xí, Nhà ỉa nam, Nhà ỉa nữ. Người Nam gọi đẹp hơn... Nhà Cầu hay Cầu Tiêu. Tây Ta gọi tắt là WC. Mỹ văn minh hơn gọi là ... Phòng nghỉ Restroom.

Thật ra còn nhiều thứ Nhà lắm nhưng ông Chủ Nhiệm Thời Báo năm nay khó hơn năm ngoái, không cho phép tôi dành sân lẫn đất. đành phải ngưng tại đây. Nếu có dịp, tôi sẽ trở lại vấn đề này với sự ... nhắc tuồng của quý độc giả. Có thể là số sai. Cuối cùng, nếu trong bài này có một vài điều không đẹp lắm dù đó là sự thật. Xin quý vị bỏ lỗi cho.

Khánh Ly

(trích Thời Báo số 179, ngày 25-12-1994)

Bên Đồi Hiu Quạnh (94- 30/12)

Thầy Trầm Tử Thiêng ưa nhắc tuồng cho tôi nhưng ngàn lần như một, thầy vừa quay lưng là tôi quên mất tiêu. Thầy này chữ nghĩa, điển tích rất nhiều nhưng lại quá ham chơi. Người ta thường nói trẻ mới ham chơi, có ai ngờ già còn ham chơi (đây là tôi nói riêng về ông thầy này). Thì ông là nhà Giáo mà ly. Nhà Giáo mà chơi bởi quá mạng thì còn dạy được ai bây giờ. Có lẽ thế mà ông ...nhịn thêm. Mà cũng đáng tội, nói không phải nói chứ bạn bè của ông, chơi với ông, chẳng có đến một nửa bóng hồng nào chen vào. Nó cứ khô không khô khốc như ...ông mới chết chứ.

Thế là các nhà khác chơi thả ga trừ Nhà Giáo và Nhà Tu (yêu cầu nhà báo đánh cần thận kéo nhà tu hoá ra Nhà Tù thì có lợi đến 85 con sông cũng không hết tội đấy nhé.) Nhà tù ở Việt Nam là chỗ ít ai ưa, ít ai thích đến chơi. Ăn cướp, giết người, hiếp dâm, giật hụi, buôn thuốc phiện, ma túy thường hay chọn nơi này...làm quê hương. Tù ở Việt Nam là thập phần khổ chứ không như ở Mỹ, được vợ vào thăm nom, được gặp gỡ trong phòng riêng và được ở lại. Ôi đi tù ăn cơm có người lo, nhà không phải trả tiền mà vẫn enjoy đều chi, hoá nên có người thích ra lại muốn vào. Nhất nhất tại tù,

thiên thu tại ngoại coi bộ mất linh rồi đó.

Phó thường dân thì chẳng ai muốn vào nhà này chơi, nhưng các nhà chính trị lại không chê. Người đi làm chuyện Chính trị, tôi gọi là Chính trị gia, nhưng có người kêu là Nhà chính trị này, Nhà chính trị kia. Chính trị là gì, chính khách là sao? Tôi không biết nhưng cái nghề này hình như dễ đưa đến Nhà Tù mà càng đến Nhà Tù, tên tuổi càng sáng chói, sự nghiệp có đường đi lên. Vậy thì làm Chính trị cũng sướng, chẳng trách nhiều người ham, dù cái nghề này cũng rất dễ đưa đến ...Nhà tù.

Trước khi được hân hạnh đưa đến Nhà Tù, người ta phải ghé thăm viếng Nhà Thương. Ghen tuông, nhậu nhẹt đã rồi lái xe. Giật tiền, giật đào, giật kếp. Tranh luận chính trị, văn nghệ, kẻ ưa người ghét, kẻ chê, người khen. Thế là rủ nhau vào Nhà Thương. Bơm vú, bơm tay, hút mỡ bụng, mỡ đùi. Nhà Thương. Cắt. Cột. Nhà Thương. Đẻ, phá thai cũng Nhà Thương. Đái không được. Ỉa không ra cũng Nhà Thương. Rồi ết, lậu, tiêm la, cùi đinh thiên pháo, cũng chỉ mộ đường mà thôi. Ngày trước ở đường Hồ Xuân Hương có Nhà Thương Bạc Hà chuyên trị những bệnh vừa kể. Cái vô duyên là ngay con đường mang tên một nhà thơ nữ quá nổi tiếng cho cái nhà thương đó.

Nhà Thương chữa bệnh riêng. Nhà Thương điên lại khác. Nơi này dành cho những người tâm trí rất ngây thơ, trong sáng (điên thì còn biết gì nữa cho nên với tôi, đây là những người dễ thương nhất). Hai Nhà Thương điên mà tôi biết được là Nhà Thương Chợ Quán và Nhà Thương Biên Hoà. Tôi ở rất gần Nhà Thương Chợ Quán nên được tiếng ...dễ thương cũng không lạ gì. Ở Mỹ, lịch sự hơn. Không ai gọi người điên là ...điên. Những người bị bệnh tâm thần, những người không bình thường, những người thần kinh yếu. Và được chữa trị đàng hoàng hơn ở Việt Nam. Chỉ có một điều tôi rất lấy làm khó chịu là có rất nhiều người mang tội giết người, giết rất dã man rồi khai

là người đó giống Việt Cộng. Quan toà xử đã đòi, tuyên bố thủ phạm có thể bị mắc bệnh tâm thần. Đưa vào bệnh viện chữa trị khoảng 1, 2 năm bèn được tự do như chưa hề bao giờ hạ sát một người nào. Vậy thì Diên ở xứ này cũng là một điều không phải là dở.

Khoảng năm 74. không hiểu xuất xứ bởi ai hai chữ Nhà Táng mà lại đi đôi với hai chữ Minh Tinh. Minh Tinh Nhà Táng (hình như tôi nghe mợ Ngọc Minh nói đầu tiên). Tôi hoàn toàn không hiểu ý nghĩa những từ này, hỏi mợ Minh, mợ Minh chỉ cười ruồi. Vì có loáng thoáng dính tới Minh Tinh nên muốn hiểu rõ, tôi bèn đi tìm mấy Nhà Đạo Diễn hỏi cho ra lẽ thì mấy bố cũng lắc đầu, do đó cho đến bây giờ 20 năm rồi, Minh Tinh Nhà Táng là cái gì, tôi vẫn không biết. Có ai biết, xin cho hay.

Tôi đang gõ lóc cóc thì ông nội Cò Dzu bước vào, người đi theo điệu Tango. Thầy nhắc tôi một tí Nhà. Như Nhà Tù còn gọi là Nhà Lao, Nhà Giam. Nhà Chứa, Nhà Thổ còn gọi là Nhà Săm (lấy từ chữ Chambre của Tây. Hải nhắc Nhà Hút. Ông Cò báo Động Hút thì có chứ Nhà Hút thì chưa. Nhà Chứa Bạc hay ở gần Nhà Chứa và Nhà Hút. 3 Nhà này oái oăm thay hay ở gần Nhà Chức Trách mà cái Nhà Thổ Tả này hay để ý dòm hành, dòm tới 3 Nhà trên, gây nên nhiều cảnh cười đau khóc hận. Tôi gọi Nhà Thổ Tả cũng không oan uổng gì vì tôi vốn không ưa cái nghề cầm dùi cui gõ đầu, còng tay người, không cần oan hay ung. Ôi Nhà Chức Trách, các ông làm gì người dân thấp cổ bé miệng trong thời các ông vừa có Chức vừa có Trách Nhiệm còng tay người khác. Chỉ có hai ông Cò tôi được biết, suốt trong những năm tháng làm Cò, chưa hề còng tay ai mà ngược lại, chỉ bị đàn bà con gái... còng cả tay lẫn đầu. Đó là ông Cò Dzu và ông Cò Ly.

**

Từ ngày trôi dạt qua đây, đàn ông cũng như đàn bà, mắc nhiều bệnh lạ. Không phải đau đầu, sổ mũi, trúng gió mà là những bệnh nằm trong đầu,

không hề gây đau đớn thân xác. Bèn tìm đến các Nhà Tâm Lý học để phân trần phải quấy, mong những lời khuyên ở vị bác sĩ chuyên môn. Đây là một nghề hái ra bạc vì bệnh nhân ngày một nhiều bởi nhiều lý do, kể cả lý do rất lẩn cảm, đôi khi khó nói vì nó thuộc phạm vi phòng the. Ngày xưa, vợ chồng có chuyện gì bất hoà, ráng mà giải quyết cho xong, cùng lắm là đưa nhau đến trước mặt bố mẹ hai bên cùng phân xử. Chẳngặng đừng thì đưa vấn đề ra Toà Hoà Giải trên đường Nguyễn Huệ. Không xong nữa thì nhà ai nấy ở.

Giờ cha mẹ họ hàng hai bên ở quá xa. Bạn bè nói ra thì ngại mà cũng chẳng đi đến cái thế giới nào, phần thì nhập gia tùy ... thủ tục. Ai sao mình vậy. Mang nhau đến phòng mạch các bác sĩ chuyên về tâm lý gọi là các Nhà Tâm Lý Học để hai bên cùng điều trần sự việc. Đôi khi kết quả tốt. Thường là với những đứa nhỏ bố mẹ xem là bất trị, nói không nổi, hiểu không nổi mà hỏi thì nó không nói vì tụi nhỏ luôn luôn cho rằng bố mẹ không hiểu nổi những điều chúng nó suy nghĩ. Giải quyết con xong rồi đến vợ chồng. Tốn tiền lắm chứ chẳng chơi, nhưng tốn mấy cũng phải chịu, chỉ mong đừng tiền mất mà tật vẫn còn nguyên.

**

Nhà May ở đây có 2 nhà nổi tiếng là Trang và Thiết Lập Bolsa. Tôi chỉ biết hai Nhà này là vì tôi may áo ở đây, chứ chắc còn nhiều nữa. Nhà chuyên môn cho thuê quần áo cưới số một ở quận Cam là Nhật Thuy, còn gọi là Nhà Áo Cưới. Các đảng đàn ông độc thân dài hạn thích thăm thú Nhà Tắm Hơi đầy dẫy ở San Francisco. Ở đây thì dưới dạng Nhà Châm Cứu, vào đó tha hồ châm, châm mệt nghỉ, chờ khoẻ, châm tiếp.

Có một số nhà đi trước một cách không cần thiết. Thí dụ Nhà Nghệ Sĩ, Nhà Ký Giả, Nhà Kiến Trúc, Nhà Nhiếp Ảnh,... Những “Nhà” này có lẽ tăng thêm giá trị của nghề nghiệp song hơi nặng nề. Hai chữ Nghệ Sĩ là đủ rồi.

Kiến Trúc Sư, Nhiếp Ảnh Gia, Chính Trị Gia.... Tôi vẫn thấy hay hơn. Còn lại một số Nhà như Nhà Băng thì mình chịu vì nó như thể từ thuở nào, nó lại là chủ nợ của mình nữa. Nhà Cầm Đồ cũng quan trọng không kém, gặp lúc gạo châu củi quế, kẹt tiền, vợ vét trong nhà còn cái quần, cái áo lành lặn mang tới Nhà Cầm Đồ, cũng có được một bữa ăn. Thật ra lúc trước nó được gọi là “tiệm”, nhưng sau này, có lẽ thấy được tầm quan trọng của nó, mọi người mới thân ái nâng nó lên thành Nhà cho có vẻ bề thế.

Nhưng dù Nhà hay không Nhà, tất cả đều có liên quan ít nhiều đến đời sống của chúng ta. Số trước có nhắc đến Nhà Cầu vậy phải có thêm Nhà Tắm và Nhà Bếp mới đủ cho nhu cầu của chúng ta dù Nhà, cái Nhà mà chúng ta còn là của Nhà Băng, nó làm tôi nhớ đến những câu hát thời còn nhỏ.... “cái nhà là nhà của ta. Công khó ông cha lập ra. Cháu con phải giữ gìn lấy...” Dạ thưa, chúng tôi dù ở đâu cũng muốn gìn giữ cái Nhà của mình, nhưng để đủ sức hay không, cái đó còn phải hỏi lại ông Clinton. Chắc ăn hơn là hỏi bà Hillary.

Khánh Ly

(trích Thời Báo số 180, ngày 30-12-1994)

Bên Đồi Hiu Quạnh

Chương 17

Sự hờ hững lạnh nhạt của người, gây cho ta những nỗi buồn bã muộn phiền

có thể sẽ phai nhạt dần cùng ngày tháng. Nhưng sự chu đáo ân cần của người, nhất là sự chu đáo ân cần đó lại rất ... im lặng, không cho thấy dấu hiệu đòi hỏi mình phải trả lễ lại, thì điều đó làm cho chúng ta áy náy không yên. Áy náy, ray rứt ta ngay cả trong giấc ngủ, và đến lúc mình cảm thấy xấu hổ . Tôi thường trông mong vào những điều tử tế nhưng đồng thời tôi cũng ...sợ hãi nó luôn . Vì sự tử tế đối với tôi là những món nợ khó trả . Và phải trả cho đúng lúc.

Các cụ ngày xưa thường dạy bảo rằng ...Này, của cho không bằng cách cho ...Khổ thế cơ đấy, nhưng gẫm lại thì quả tình thật là đúng, như chưa bao giờ đúng thế . Trong tôi, có những món nợ ân tình, giữ làm “của” chơi để mỗi lúc nghĩ đến lại thấy thêm chút ngậm ngùi . Ngày hôm qua không phải là hôm nay, lại càng không phải là ngày mai . Thời gian trôi nhanh, nghiệt ngã, tàn nhẫn và rất vô tình với những đổi thay không làm sao khác hơn được . Nhưng mà ai dám trách trời trách đất . Nó như thế từ ngàn năm trước, từ lúc loài người chưa được tạo dựng .

Đời đưa ta đến đâu ? Làm sao ta biết . Trời cho ta đến đâu ? Làm sao ta biết . Hạnh phúc hay lẻ loi . Ngày vui hay nỗi sầu cứ thân nhiên cuốn ta đi, mặc dù lòng luôn nhủ với lòng rằng ...chân đi xa, trái tim ở lại ...Bởi tôi có trong tôi những ngày tháng đẹp đẽ, tử tế . Khuôn mặt kỷ niệm ngày cũ là tất cả những gì tôi còn giữ được trong cuộc sống mỗi ngày tôi mỗi cảm thấy ghê sợ . Ghê sợ mà vẫn phải có mặt . Tôi thương yêu mọi người vì mọi người thương yêu tôi nhiều lắm, nhưng tôi sợ sự sống ...À mình còn sống sao ...Ý nghĩ thoáng qua rất nhanh trong đầu . Ngạc nhiên. Không mừng rỡ . Những buổi sáng thấy mình mở mắt và còn thờ .

Tôi không dứt bỏ được tấm áo kỷ niệm. Tôi không dứt bỏ được cái gông xiềng kỷ niệm. Không ai làm được dùm tôi điều đó . Chỉ có tôi nhưng khổ thay đó chính là đời sống của tôi . Nó làm nên đời sống của tôi . Kỷ niệm

đẹp quá nhưng kỷ niệm cũng có nhiều mặt . Nó cho tôi hạnh phúc và xót xa . Hạnh phúc bởi tôi đã nắm được niềm vui trong tay ở một lúc nào đó, tôi đã sống với niềm vui đó, cũng có thể nói chính những niềm vui đó cho tôi được sống. Tại sao lại xót xa ? Bởi đã là kỷ niệm cũng có nghĩa là đã qua, đã mất cho dù những người đã cùng tôi chia xẻ những khoảnh khắc êm ấm xưa vẫn còn đó nhưng hơi oi ...ngày hôm qua không phải là ngày hôm nay nữa rồi . Tôi gắng giữ gìn những điều đẹp đẽ, tử tế ngày xưa, xem đó như là những báu vật, lâu lâu lôi ra lau chùi nhìn ngắm. Nhưng đồng thời tôi cũng tìm được cho mình những niềm vui nhỏ bé . Mình tìm đến thì đúng hơn, chẳng phải để cho mình lấp đầy cái khoảng trống vắng trong tâm hồn nhưng để thấy rằng dù gì đi nữa, vẫn có người hiểu và thương quý mình. Người mà mình có thể nói ra hết được những điều mà có lúc mình nghĩ là nên dấu kín. Với khán thính giả, tôi chỉ có thể nhắn gửi nỗi niềm của mình qua những bài hát, trong khi thực sự, tôi muốn có một tình bạn sâu đậm hơn, như hai người bạn bình thường .

Tình bạn và cũng là tình chị em chung thủy nhất tôi có được từ 15 năm nay ở một người đàn bà là chị Lâu . Chị thương tôi, quý tôi ở vào cái lúc tôi nghèo nhất. Năm đó là năm 1979. Chị thương tôi bởi những trái ngược giữa hai cuộc sống. Chị Lâu là người đàn bà của gia đình. Chị sống căn cơ ngăn nắp. Việc gì ra việc ấy . Giờ nào ra giờ nấy . Và người nào ra người đó . Chị không lẫn lộn bao giờ . Gia đình của chị Lâu là một gia đình có trên, có dưới, có giáo dục và có học . Bởi là dân học trường Pháp nên chị không đến nỗi không chấp nhận một người có nếp sống kỳ quái như tôi .

Tôi rất gần chị Lâu . Bất cứ một vấn đề gì dù có rắc rối khó khăn đến cỡ nào tôi cũng có thể nói thẳng, nói hết cho chị nghe . Từ chuyện chồng, chuyện làm ăn, chuyện con cái đến chuyện chạy tiền để trả tiền nhà, tiền bill. Chị Lâu bao giờ cũng là người đầu tiên và duy nhất để tôi tâm sự . Ngược lại, chị

cũng chẳng dẫu tôi điều gì . Nhà tôi hay nhà chị . Chúng tôi đều biết rõ . Tôi biết chị thích món ăn gì thì nhất định không thể thiếu chị lúc tôi làm món ăn đó dù chị phải chạy mấy chục quãng đồng để đến nhà tôi . Đến không phải vì món ăn chị thích vì chị ăn không bao nhiêu nhưng còn để nhìn thấy nhau bình yên, nói dăm ba câu chuyện rồi chia tay . Cũng có khi cả tháng chúng tôi không thấy nhau, không phone cho nhau . Tuy nhiên muốn gặp, là gặp ngay . Trong lúc xa, vẫn thấy gần thì một tuần hay một tháng chẳng có nghĩa gì . Chẳng thay đổi gì ở chúng tôi . Những trái táo Tàu chị hái để dành cho tôi . Mấy trái măng cụt, trái na, bịch nhãn tôi dấu điểm qua mặt quan thuế, để dành cho chị và anh Lâu gọi là có chút quà mang mùi vị quê nhà . Lần đi Úc vừa rồi, tôi lén mang về cho chị Lâu 2 trái vú sữa . Hú vía . Quan thuế Mỹ mà nó bắt được thì đúng là ...đồ nợ . Lên nhà tôi, bao giờ chị cũng xách cho tôi khi thì túi nho, khi thì túi đậu . Tôi cảm thì chị cười ...Ô, cái bà này, tôi đâu có cho bà, tôi cho Misa và Cu ăn mà ...tôi đành thua và không cãi nữa .

Tôi sống mơ mộng, không thực tế . Bừa bãi, không ngăn nắp. Ăn uống ngủ ngáy chẳng bao giờ đúng bữa, đúng giờ . Thuốc ngủ độc hại mà uống như ăn kẹo . Thuốc lá phun như ống khói tàu . Đói cũng không dám ăn. Sợ mập mất cái eo mặc áo dài không đẹp . Tôi nhịn ăn triền miên. Nấu và nhìn mọi người ăn. Thật ra thì tôi cũng ham ăn lắm chứ, nhất là những món do chính mình nấu, bởi có thích mới nấu . Nhưng tôi không ăn là không ăn . Tôi đâu có phải là thánh mà nhịn đói giỏi đến như thế. Tôi xài thuốc “diet” nên chả bao giờ cảm thấy đói. Chị Lâu gặp là cản nhần ...Bà đâu có mập gì đâu, cứ “diet” mãi cho mà chết àTôi chỉ cười . Nếu mình được chết mà hình ảnh của mình trong lòng người yêu mình còn ...tương đối được được thì đó mới đúng là mình không phụ lòng yêu của người . Tôi chỉ nghĩ mà không dám nói ra điều đó . Bởi vì với chị Lâu, đó không phải là một điều hợp lý .

Chính tôi, tôi cũng tự biết mình có những điều không hợp lý lắm . Không hợp lý với người khác nhưng lại rất hợp với cái ý của mình. Tôi không thể sống khác với cái đời tôi muốn sống. Tôi đã dâng hiến tất cả tuổi xuân của mình cho nghiệp dĩ thì những ngày tháng ngắn ngủi còn lại, tại làm sao tôi lại phải thay đổi . Dù trong sự dâng hiến có phần hủy diệt chính mình. Đời tôi . Sự sống tôi đâu còn là của tôi nữa . Nó ở trên sân khấu, ở dưới ánh đèn, trong câu hát, tiếng đàn, trong tình bạn, tình vợ chồng, tình mẹ yêu con. Tôi yêu nghiệp dĩ của mình như Chúa yêu Đức Mẹ .

Tôi là người có đức tin mạnh mẽ dù không được xem là ngoan đạo lắm (nếu không thường xuyên đi xem lễ). Chị Lâu đột nhiên xin rửa tội, trở lại đạo và chẳng cần phải nói, ai cũng biết một người có nếp sống ngăn nắp, chừng mực như chị thì dù không ngoan đạo hơn ai, cũng hơn tôi . Chúng tôi lại gặp nhau thêm ở điểm cả hai đều có đức tin. Luôn luôn tin rằng tất cả mọi chuyện, mọi điều đều có ý Chúa . Tin trong lúc vui, lúc buồn, lúc khó khăn, lúc thành thời . Tin trong giấc ngủ, tin cả lúc ăn. Tin qua tình vợ chồng. Tin qua lòng thương yêu con cái . Chúa định sao, chúng mình vâng chịu . Nhờ có đức tin, chúng tôi sống bình lặng và sẽ mãi mãi như thế .

Tôi đặc biệt quý mến vợ chồng anh chị Lâu bởi anh chị coi tôi như một người em. Tôi làm phải thì nói phải . Tôi làm trái thì nói trái, không hề vì tôi là một ca sĩ, là Khánh Ly . Tôi rất đông anh chị em nhưng lại không ở gần ai, không được ai ưa, vì trái tính, trái nết, chẳng giống ai trong nhà, thế nên ngoảnh đi ngoảnh lại từ mấy chục năm nay, tôi chỉ có một mình. Trơ trọi một mình. Có lẽ vì thế mà tôi rất cần đến gần với mọi người để không cảm thấy mình cô lẻ . Chồng con là một lẽ . Có nhiều điều mình không nói được với bất cứ ai trong gia đình. Chỉ có bạn mà thôi . Huống gì chị Lâu coi tôi hơn cả một người bạn.

Năm 1985, tôi dành dụm được gần trăm ngàn, tôi đưa chị giữ hết. Nếu cứ để

yên như thế, tôi đã không phải có lúc mượn Elvis Phương tiền để trả tiền nhà . Nhưng tôi lấy ra làm băng nhạc và ...đi đòi nhà ma công lao nước mắt. Đó là lần “mất tiền” thứ ba kể từ năm 1978. Chị Lâu không hề cần nhằn, chỉ tiếc cho tôi và hơn ai hết, chị biết rõ vì sao tôi mất tiền, vì sao cho đến bây giờ tôi xách valise đi như con khùng mà vẫn có lúc phải mượn tiền bạn bè, mượn chị để trả tiền nhà, để lấy băng. Dĩ nhiên chị Lâu cũng không phải là người giàu có dư tiền, dư bạc mà cho chúng tôi mượn. Tiền này tôi gọi là “tiền nóng”, mượn tạm dăm ba bữa, một hai tuần thôi . Chuyện này nói ra ai mà tin. Nhưng tin cũng tốt không tin cũng chẳng sao .

Cái điều chị không bằng lòng nhất ở tôi là thuốc ngủ, sau cái khoản “đai-ét”. Nhưng chị phải thua vì tôi là loại ... thiết đầu đà . Đầu bằng sắt, bằng đá cho nên không có thể lay chuyển được . Cũng có thể đôi lúc chị thấy tôi có lý . Ca sĩ . Muốn trở thành ca sĩ ngày xưa là điều khó nhưng bây giờ thì quá dễ . Song có được lâu dài hay không, lại là chuyện khác . Tôi không được quyền ..mập. Không được quyền thiếu ngủ trước khi hát ..Tôi không được quyền nói rằng ...hôm nay tôi đau bụng, hôm nay tôi thiếu ngủ, hôm nay tôi lỡ ...ăn nhiều quá ..v..v..và ...v...v... Người ca sĩ khi lên sân khấu để hát ví như mũi tên đã lắp vào cung, đã dương lên rồi . Mũi tên phải bung đi . Như hai người lính trên trận địa . Phải bắn mà thôi . Như hai người yêu nhau . Phải có nhau mới được . Như hai người ghét nhau . Phải bỏ nhau cho được . Tất cả ở vào cái thế ...phải ...như thế . Không thể khác được .

Điều thứ hai, chị Lâu ưa ..phản nản cho tôi .. Đáng lẽ ra “bà” phải sướng mới là đúng ..Thôi chị à, em được như thế này, được đến ngày nay, cũng là sướng quá rồi, hạnh phúc lắm rồi, chứ sướng hơn nữa, chị không sợ em ..hóa rồ à ...Hiền lành, chơn chất như bà Lâu thì làm sao nói lại “cái mớ” tôi . Chị lại chỉ biết lắc đầu cười . 15 năm hai gia đình quen biết nhau chưa bao giờ có một điều gì không vui xảy ra . Cần phải gặp nhau thì gặp . Cũng có khi cả

tháng không phon phiee gi ca, chung toi da quen tinh net cua nhau nen xep no vao loai ..tự nhiên.

Chang rieng gi toi quy chi ma tat ca ban toi cung deu quy chi . Linh mục Nam Hai cu moi mua ca, deu gui cho toi va luon luon Cha kem theo mot cau ..nhờ Mai Doan chia lai cho anh chi Lau ...Ngược lai, chi Lau va cac ban toi cung khong bao giore quen gui thiep Giang Sinh va Tet Nguyen Dan den cha. Doan con than ai tang chi danh hieu .. “Bà Tùng Long” vi bat cu ai co viec gi nan giai, kho khan, deu goi den nhờ chi ..gõ dùm. Từ lúc chúng toi đưoc biet Bà Tùng Long là Thân Mẫu của ông Nguyễn Đức Lập, tui tui khong dam nua vi so ông rầy rà sao dam mang ten của Thân Mẫu ông dat cho người khác, nhưng dù the chi Lau van tiep tục công viec ..gõ dùm người khác mặc dù trong thâm tâm, toi hieu ai cung co nhữg vãn đề cần phải ...gõ, kể ca chi Lau, the mà toi chãng nghe chi thờ than bao giore .

Chi Lau khong giầu, khong làm .. " bi-di-nét" , khong noi tieng như ca sĩ, khong long lay như hoa hậu để toi phải khen ngợi ké chút hơi, kiem chút cháo . Nhưng bởi chi Lau là người đầu tiên toi nghi đến, dĩ nhiên là sau chồng toi va cac con toi, khi năm cũ vừa qua, năm mới vừa tới . Nghi đến chi ở một nơi rất xa khi khi chạnh nhớ đến quãng đời chìm nổi của mình từ 20 năm qua . Tự nhiên toi cảm thấy lòng mình ấm lại . Tàu vẫn lao vào trong đêm tối đang vây phủ vạn vật, toi cười một mình và nước mắt ứa ra .

Trên đường đến Ba Lan .

Khánh Ly .

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 18

Chúng tôi đã cùng nhau sum họp dưới một mái nhà trong mùa lễ Tạ Ôn. Đây là lần thứ nhất kể từ năm 75. Một không khí hoàn toàn gia đình. Rất bình yên và hạnh phúc. Tôi cảm thấy điều đó thật rõ ràng trong tiếng cười thoải mái của các con cháu, trên những khuôn mặt giãn ra nhẹ nhõm không in hằn dấu vết của lo âu. Có những đời sống khác đang rất mạnh mẽ vươn lên bên cạnh đời sống của tôi. Những búp măng xinh đẹp và khỏe mạnh.

Chẳng cần phải đợi tới mùa lễ Tạ Ôn tôi mới dâng lời cầu nguyện cảm tạ Thượng Đế đã cho chúng tôi một đời sống đã có và những sự sống tiếp nối. Mỗi đêm, trước khi chìm vào giấc ngủ, tôi tạ ơn Chúa đã cho tôi một ngày bình an và lương thực dùng đủ. Lời cảm ơn của tôi cũng giản dị như thức ăn, nước uống trong ngày. Sự giản dị bao giờ cũng đẹp.

Con gái chúng tôi cũng có một đời sống và những ý niệm về đời sống thật bình dị. Dù tuổi đời không bao nhiêu, nó đã sớm nhìn ra những phức tạp, phiền toái của đời sống nhiều tham vọng. Không, cuộc đời không có bao nhiêu, tại sao có người phải tự thiêu hủy đi niềm vui, hạnh phúc của mình vì những tham vọng. Cả hai đứa con gái đều mơ ước một đời sống bình thường, và có lẽ như vậy, cả hai quần quít tôi hơn.

... Mẹ ơi, người mẹ bây giờ nó có “co” lại rồi đó... Không phải đâu con, tại

bây giờ con lớn hơn nên con thấy mẹ nhỏ lại đó thôi... Misa, rửa chén đi. Sao để mẹ làm vậy. Thôi, mẹ để con làm cho... Không sao đâu con, có vài cái chén, tiện tay mẹ làm luôn cho rồi... Ba mẹ con cuộn lấy nhau. Cùng nói. Cùng nghe. Cùng cười. Cùng ăn vào lúc 7 giờ sáng. Con gái tôi đã lớn. Trái tim và cái nhìn cũng lớn rộng hơn. Có nhiều điều, tôi không cần phải cất nghĩa nữa. Tôi đã không phải làm điều tôi không thích.

Kathy Huệ cười, bảo... Đầu chị cứng thấy mờ. Chị muốn gật thì gật chứ ai mà bắt được... Em cũng thế. Tưởng gì. Các mợ thì thế cả. Chẳng có mợ nào... hiền. Biết điều thì có, hiền thì không. Ai được điểm phúc làm chồng mấy mợ này, chắc chắn phải là người có võ, có học gồng vì dù không ngắt, không nhéo, không đâm đá, chỉ nói thôi cũng đủ... trầy da, tróc vảy rồi. Nhưng mà hoa thơm thường hay có gai, ai cũng biết nhưng chẳng ai tránh khỏi chảy máu, đó là chưa kể đến những người xin được tình nguyện chảy máu.

Kể ra, làm đàn bà cũng... đã thật đấy chứ. Vừa được ăn, được nói, lại được gói mang về. Trong gia đình, ngoài xã hội, phần thắng bao giờ cũng nằm trong tay... phe ta. Chuyện kể rằng... Có một bà nọ, không hiểu vì sao tự dưng nhảy tới đánh một ông kia rồi la bài hãi lên rằng... nó làm hõn nơi ngực bà. Không cần biết ắt giáp, đình thìn gì cả, cảnh sát thộp cổ ông kia về bót sau đó đưa ra tòa. Oan hay ung, tính sau. Thà bắt làm còn hơn tha lắm.

Ấy, cóm ở đây học một sách, một trường với Tào Tháo, có thua gì đâu. Các mợ nghe tôi ví, nhao nhao lên phản đối... Ôi, đó là chuyện kể, chuyện bịa của mấy người dư thì giờ, ác miệng chứ đâu phải chuyện thật. Mà cho dù có đi chẳng nữa thì mình cũng chỉ sử dụng... đòn đó với người ngoại quốc thôi, ai lại làm thế với đồng hương của mình. Ác chết đi được... Ác chứ. Ác đứt đuôi đi ấy chứ, nhưng vẫn có người làm. Có lẽ vì họ cho là đàn bà nói, ai cũng phải tin... Nói vậy là chị bình các ông à? ... Không phải là bình. Không bình ai mà cũng không bỏ ai. Cái gì cũng phải công bằng mới được. Đòi

sống phải được xây dựng trên sự công bằng.

Câu chuyện xoay quanh đề tài đàn ông và đàn bà. Nồi hầm kho tỏa khói thơm điếc mũi. Hai con cá catfish béo mập trắng phau nằm bên nhau trong rổ. Một núi rau sống giòn ngon được chia ra ba đĩa lớn, đặt ba góc bàn, tránh cái cảnh... đánh lộn dành ăn. Các bạn tôi cãi hăng mà ăn cũng không kém. Một tuần gặp nhau một lần, mỗi người một món đưa lên. Tôi chỉ tốn công đứng và chút ít củi lửa, mắm muối là có ngay một bữa nóng sốt ngon lành và vui vẻ với những đề tài “trông mặt đặt tên” ngay tại chỗ.

Cãi trên bàn chưa đã, kéo nhau ngồi xuống sàn nhà cãi tiếp. Bác Lê Nguyễn luôn luôn đóng vai trọng tài. Đoan, sau vài chai bia trở thành thầy bói. Các mợ cứ là tin như chết. Tôi phải la lên... Này, tôi không muốn lấy một tên thầy bói làm chồng nghe không?. Thánh Heineken vẫn phán khi các mợ xúm lại hỏi thăm sức khỏe... Ôi, bói ra ma, quét nhà ra rác. Thế kỷ này, thời buổi này mà còn tin thầy bói, hèn gì mà... chạy.

Bỏ chuyện này qua chuyện khác cho thêm phần hào hứng... Chuyện gì? Cả chục cái miệng tru ra. Cả chục cặp mắt giương lên chờ đợi. Với các mợ này cứ mang vấn đề quần nọ, áo kia ra mà bàn là phải chết thôi. Đàn bà mà, ai lại không thích đẹp, nhất là ở đây sau những ngày lễ, tất cả... hàng họ bày ra ê hề, dưới ánh sáng lung linh muôn màu sắc của những dàn đèn, trắng cũng như đen. Phải thế mới moi tiền của mọi người chứ, nhất là các mợ đang ngồi kia. Kiều Nga, Sơn Tuyền chưa con cái, chân son mình rồi, bao nhiêu tiền kiếm được chạy vào các kiểu thời trang. Đến nổi, tôi phải can... Ấy, từ từ làm gì mà sắm quần áo dữ vậy, toàn đồ mắc tiền không, phải để tiền trả bill nữa chứ, ba cái quần áo này có mang ra trả tiền nhà được đâu, có ăn được đâu.

Khi tôi cản các người đẹp, tôi đứng ở vị trí của một người đàn bà không còn trẻ đại. Nhưng tự thâm tâm, tôi hiểu tuổi trẻ chỉ đến với mọi người một lần

trong đời. Ở đây không còn những đêm dài nằm chờ tiếng đại bác, tiếng bom rơi. Không chờ đợi tin dữ đưa về từ chiến trường. Những chờ đợi dằng dặc, buồn bã lo âu làm héo úa cả một thời xuân sắc. Không còn những ngày tháng chạy gạo nuôi mình, chạy sữa nuôi con. Tôi nghĩ là chẳng có bao nhiêu người thăm tiếc là đã không trải qua những ngày tháng tăm tối đó. Trong hoàn cảnh đó, hạnh phúc thật khó nói.

Thoát được mạng nào hay mạng nấy, đừng vì mình đã trải qua mà mong cho người khác phải như mình, nói rõ hơn là đừng vì mình khổ mà muốn người khác cũng phải khổ nạn mới... công bằng. Khi tôi ngồi cùng bàn với các mợ tuổi trẻ, tài cao, tôi cảm thấy lây cái yêu đời, cảm thấy mình lùi lại được ít nhất mười, mười lăm năm. Lời chán. Thế nên, tôi muốn các mợ thật tươi đẹp. Đừng màu mè quá. Đừng hoang phí quá. Đừng “đồng cô, bóng cậu” quá. Mà muốn tươi là phải diện diện đôi chút, chứ quê mùa lu cậm như tôi thì cũng không nên. Và bao giờ cũng vậy, kể cả khi giải nguy cho các ông khỏi những cơn ghen chẳng bởi vì đâu, tôi hay lái qua các kiểu thời trang dù đôi lúc chỉ là những lời bàn. Có hao tốn cũng chỉ hao tốn nước miếng. Mợ nào cũng cười toe, làm như chính mình đã mua, đã mặc những bộ quần áo “hót” nhất trong mùa. Người khó tính sẽ cho là đàn bà dễ dụ. Giận mấy, ghen mấy mà cho bộ đồ là cười ngay. Không hẳn như thế đâu nhé, đó chẳng qua là vì họ có những trái tim bao dung, độ lượng. Yêu mình và yêu người, chuyện gì nhỏ, không đáng thì bỏ qua và chắc chắn họ còn biết rõ hơn là những sinh vật đẹp đẽ nhất mà Chúa đã tạo ra vào ngày thứ 7.

... A, bây giờ thì chị Mai lại bênh vực cho phụ nữ chúng ta. Băng Châu cười cười, lém lỉnh. Sơn Tuyền, Kiều Nga chăm chú ăn hồng mềm mợ Hà mua, tai vẫn lắng nghe. Bác Lê Nguyễn phì phèo điều thuốc, mặt trông rất muốn đánh, nhìn Kathy Huệ phát biểu ý kiến... Minh đâu có bình ai, bỏ ai. Cái gì phải thì nói. Mai Lê Huyền cười khà biểu đồng tình. Không muốn mọi người

đi quá xa cái khu vực mua bán. Hà Khánh Hội lái mọi người trở lại những món hàng lộng lẫy mắc hơn vàng mà mợ đã đăng trong báo mục thời trang của Thời Báo. Nào... LV, nào... Channel... Bác Lâu gái bây giờ mới lên tiếng... Khiếp, mua làm gì ba cái đồ đó, mắc như quý lại quá nhiều người xài, hàng giả nhiều quá, nhìn muốn chóng cả mặt. Ý kiến của người này bao giờ cũng đưa ra sau và bao giờ cũng có lý. Có lý vì bác Lâu luôn luôn nghĩ đến chồng con trước khi nghĩ đến mình, cho mình. Ôi, mẹ Việt Nam.

Tụi tôi cười òa lên... Bàn chơi cho vui vậy thôi chị Lâu ơi, chứ thời buổi này, ai dại gì mà mua sắm thứ mắc tiền. Muốn cũng còn không được nữa mà. Chị Lâu cười... Gớm, mấy bà này. Nói cứ như thật. Tôi can... Hơi sức nào chị nghe. Các mợ chọc chị đó, cứ vững tâm ăn mắm kho cho no vì thứ này lâu lâu em mới nấu một lần, đừng để cho cái thời trang nó làm mình ăn mất ngon. Đây toàn là mua bán... nước miếng không hà. Ôi, tiếng cười của những... ác phụ thời đại lại tóe lên, ngồi trước mặt phải cẩn thận né, kéo... rõ mặt ráng chịu nhé.

Lễ Tạ Ôn rồi cũng qua. Mọi người ai về việc nấy. Chúng tôi lo áo quần cho Giáng Sinh và tết Tây. Không quá đáng nhưng cũng không thể thiếu được. Ước gì chúng ta có thể sống lại cái thời mà bà Eva chưa cho ông Adong ăn trái cấm. Chả tốn kém gì cả. Có bao giờ rừng lại thiếu lá.

Con gái tôi đưa tờ giấy... Bác Đoan mua cho con mấy thứ này. Chỗ con ở không có chợ VN... Chiều nay con muốn ăn cơm gì... Mẹ cho con canh mồng tơi mướp, để con ăn với cà, rau muống xào mắm tôm, chả trứng. Mẹ kho cho con một nồi thịt con để dành ăn dần... Con ăn gì thì khó chứ ba cái thức ăn này, lẹ mà. Ăn cho no, lát nữa lên tàu ráng mà ngủ một giấc vì tới nơi phải đi làm liền. Misa hẹn về sớm. Chris bỏ bạn vui với chị trước khi chị đi. Một năm mấy mẹ con, chị em chỉ gặp nhau một lần.

Chúng tôi trở lại không khí êm ả bình thường như mọi ngày. Lễ, tết, công

việc thấy mà ngộp. Không biết phải trả cái bill nào trước. Tiếng cười và những giây phút thoải mái của chúng tôi ví như dấu chân trên cát. Đời sống là những đợt sóng rất vô tình. Những đợt sóng vô tình, lớp lớp. Sóng sau đè sóng trước. Dấu chân trên cát rất hiếm hoi. Bởi vậy khi có dịp, có thì giờ, chúng tôi tụ lại. Vui cùng vui, buồn cùng buồn. Mùa Đông đã lâu lắm, chúng tôi không cảm thấy lạnh. Phải dưới mái nhà này không có mùa Đông bao giờ.

Khánh Ly

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 19

Sau cùng thì tôi cũng có một chỗ cho riêng mình tôi ngồi làm việc. Việc đây có nghĩa là đánh máy, liên lạc đại lý và nói chuyện tào lao với bạn bè với cái điện thoại ngay bên cạnh. Người văn vẻ thì gọi đó là “Cối Ta”. Cối ta của người ta đẹp đẽ và thơ mộng biết dường nào. Nào là liễu rủ bên hồ. Nào là Mai, Lan, Cúc, Trúc bốn mùa. Đây hòn non bộ. Kia chiếc cầu xinh. Cái “cối” của tôi thì ngược lại, tội nghiệp vô cùng ...ngổn ngang gò đồng chung quanh, bước tới đập chiếc giày, bước lui đụng cái máy Cross Walk. Dù vậy, tôi vẫn hài lòng khi được ngồi một mình trong phòng.

Nhà nấu ăn liên chi hồ điệp nên tường đã bắt đầu ám khói chỗ trắng, chỗ vàng, chỗ đậm, chỗ lợt trông như người bị lang ben. Chưa gì đã thấy tiền ra

đi trước mắt. Nói đến tiền, cũng ngượng miệng lắm nhưng đòi là một chữ tiền. Ngày xưa các cụ răn con ...Không thầy đồ mày làm nên. Bây giờ có nên đổi lại chẳng? Không tiền đồ mày làm nên. Chưa bao giờ đúng thế. Chưa bao giờ cảm thấy náo lòng như thế.

Hoa cỏ đi ngấm mãi mỗi cả chân. Hẹn đã năm lần bảy lượt. Bao nhiêu gốc hồng còi cọt đã nhỏ liệng đi hết, cây nào không thích cũng đã cho đi chơi chỗ khác, lấy chỗ trồng cây mới. Nhưng mà cây nhỏ đi rồi, đất bỏ không. Bộ khơi khơi vào vườn người ta bung cây về rồi cười trừ được sao. Khoảng đất nhỏ còn trơ trọi lại bụi Dạ Lý và hai gốc hồng gầy gò như người thiếu ăn năm Ất Dậu, chỉ thấy lá, mỗi cây ở một đầu nổi nhô. Trông cứ như ...râu mọc không đều.

Tôi mạng Thủy. Trồng người không được chứ trồng cây gì lên cây đó. Nhiều nhất là ... ớt và bắp cá. Cả hai tôi đều không mặn mà lắm. Ớt, khả dĩ còn nhấm nháp chút đỉnh, chứ bắp cá thì hơi hời. Chỉ mới liềm ăn thử hai lần. Cứ bỏ vào mồm, nhai rồi nuốt rồi sẽ quen thôi, cũng như ghét hay thương đều do thói quen cả. Được thêm cây chanh năm nay sao mà nhiều trái thế. Bộ mình chua lắm sao mà cây chanh chỉ thấy quả. Mỗi lần gọi đầu, ra vườn hái một trái. Cũng thú vị ra phết.

Lúc này tôi không còn ườn xác trên giường đến 12 giờ, 1 giờ trưa nữa. Tôi dậy sớm lắm. 8 giờ đã nhong nhong ra khỏi nhà. Kể ra, so với những người đi làm, đã thâm thía vào đâu, nhưng với tôi, đây là cả một cuộc cách mạng vĩ đại. Trước kia, vừa mở mắt ra đã thấy ...chiều hôm tối rồi, ngày bỗng trở nên ngắn, chưa kịp làm gì, đã tối ập. Không những ngày ngắn mà đời sống cũng ngắn theo.

Từ khi theo vợ chồng Phương dậy sớm, tôi bỗng tiếc vì sao lúc trước mình cà chớn thế, rồi đến lúc ngủ luôn chẳng bao giờ dậy nữa, chắc sẽ tiếc. Thật ra dù ăn nói ngang như cua, cái tâm của tôi vẫn là tâm của một người đàn bà.

Dù có dạn dày đi nữa thì trái tim của họ cũng còn nhỏ máu. Những người không có tuổi thơ hoặc mất quá sớm, nỗi đau lúc nào cũng canh cánh bên lòng. Nỗi tiếc nhớ không phút nào nguôi. Đời người ngắn quá. Ngày tháng vun vút qua đi. Một nửa thế kỷ rồi. Nghĩ đến, bàng hoàng cả người. Tự hèn sẽ dậy sớm hơn cho đời dài hơn.

Mới ngày nào, như ngày hôm qua ...Hình như đó là câu nói của đa số khi gặp lại bạn bè cũ. Tóc đã bạc, da đã nhăn, lưng đã còng, chân đã chậm. Chỉ còn trái tim vì tiếc nuôi mãi ngày xanh, nên trái tim còn trẻ, còn nguyên vẹn niềm yêu. Nếu được yêu lại như lần đầu biết yêu, tôi chắc không ai ngoảnh mặt. “Nếu” thôi. Chữ “Nếu” và “Nhưng” hai chữ tôi ghét nhất. Nó là một cái gì không thành. Một sự tàn nhẫn hồn nhiên. Hơn thế nữa, nó cũng mang lại sự tuyệt vọng không cùng. Tại sao lại ..Nếu? Tại sao lại ..Nhưng? Không hiểu được. Chữ nghĩa gì ly kỳ và độc ác.

Bên cõi đời hiu quạnh này, phải ngồi lại với nhau. Ngồi thật gần. Gần lại với nhau. Để ngậm ngùi chia sẻ với nhau . Để ngậm ngùi chia sẻ với nhau những điều dấu kín trong trái tim của mỗi người chúng ta . Hát lại một mình tình khúc của 25-30 năm trước. Lòng phải ấm lại chứ. Gặp lại bạn cũ mà đời com áo cho chúng ta cái cảm giác rất xa, rất nhạt nhòa. Trái tim cần cỗi mấy cũng phải tươi lại. Sự đau đớn, đôi khi cũng còn cần thiết cho đời sống của chúng ta hướng chỉ những giây phút ngắn ngủi, bất chợt tìm gặp lại chính mình trong một bài hát. Hạnh phúc biết chừng nào.

Tôi, thực sự cảm thấy điều đó. Thấy mình trẻ lại như ngày mới đôi mươi. Thấy rõ nỗi lo sợ của lần đầu tiên đứng hát trước mọi người . Cầm micro, tay tôi run thấy rõ và ướt đầm mồ hôi, người tôi căng ra như trái bong bóng có thể nổ tung bất cứ lúc nào và nước mắt tôi chỉ chực trào ra. Những giây phút được đứng hát trước mọi người đối với tôi mới thực sự là hạnh phúc bởi đó là lúc tôi ..tìm lại được chính tôi. Đối với Minh, Nga, Tuyền, Phương

và tất cả. Cảm ơn không đủ.

Nói như thế không có nghĩa là tôi chỉ có hạnh phúc khi được hát. Hạnh phúc đối với tôi có nhiều loại. Được chia ra nhiều loại. Có thể nặng, nhẹ khác nhau nhưng tất cả đều mang lại cho tôi điều tôi muốn, kể cả sự đau khổ. Khổ đau cũng là hạnh phúc. Cũng được kể là hạnh phúc bởi không vì như thế, tôi đâu còn ngày hôm nay. Bảo là khoái cái Thú thương đau, thì tôi không khoái. Không ai thích trừ những người ưa si-tin, thích đau khổ như một cách làm dáng. Tôi chỉ thấy sự đau khổ có cái gì ...hay hay mà không có nó, tôi cảm thấy thiếu thiếu, nhớ nhung. Tuy vậy, nếu có khổ có đau, cũng một vừa hai phải thôi, chứ khổ quá lắm thì sống sao cho nổi . Đừng đến nỗi ...từ lê tới lét, từ chết tới bị thương ...là OK lắm lắm.

Những lúc buồn, bất cứ vì lý do gì - ngoại trừ lý do không tiền – là lúc hát .. đã nhất. Tôi không thể cắt nghĩa được điều này . Cứ hỏi tất cả ca sĩ, quý vị sẽ thấy tôi nói đúng. Có lẽ vì thế mà người đời cho chúng tôi là những kẻ chuyên thương vay khóc mướn (khóc mướn là nghề có thật ở ngoài Bắc, chứ ở đây có ai trả cho chúng tôi đồng xu các bạc nào đâu và cũng không ai mướn cả). Có lẽ vì thế, chúng tôi, phần đông không mấy bình thường. Vui đấy . Buồn đấy . Vừa khóc xong, nước mắt chưa kịp khô đã cười rữ rượi như những nụ điên. Ôi cái đời ca sĩ ...thập phần ly kỳ, quái đản.

Khi nói ra như vậy, một phần suy bụng ta ra bụng người . Hình như chỉ có mình tôi không được bình thường. Nhiều người, nhất là bạn tôi, rất muốn ..bình thường hóa tôi nhưng đành chịu vì từ hồi nhỏ, tôi đã được gọi là Thạch Đầu Đà. Nghĩa là có cái đầu như đá. Cứng như đá. Tưởng già sẽ thay đổi, mà thật ra cũng có nhưng lại là cứng hơn. Con người của tôi, lẽ ra nên lên rừng, vào núi mà ở với khỉ, với voi. Có người còn bảo. Tôi là linh hồn của cái nhà này. Người đó cũng điên không kém tôi . Một linh hồn tầm tôi. Cách đây 10 năm, có người từ Việt Nam qua đọc cho tôi nghe một câu thơ

được làm trong trại cải tạo: “Đứng không yên. Ngồi không yên. Mà nằm thì sợ triền miên nỗi buồn ...”. Câu thơ này nằm trong đầu tôi từ đó. Không phải là chúng ta cũng đã và đang ở trong một nhà tù sao? Nhà tù do chính mình dựng lên. Tự mình bước vào đó để rồi đứng, ngồi, nằm không yên. Ngay cả những lúc cầm cúi đi một mình, gió mát, nắng đẹp, vẫn không sao xua đuổi những suy nghĩ vẩn vơ trong đầu. Mình phải làm gì bây giờ? Con đường còn lại trước mặt, tuy không còn dài nhưng sẽ đưa mình về đâu? Câu trả lời luôn luôn có sẵn. Đi đâu loanh quanh cho đời mỗi mết. Hỏi. Tự hỏi và tự trả lời, tự thấy mình khi khi thế nào ấy. Mỗi người trong chúng ta đều có một cái gông ở cổ (như mình tự làm nhà tù nhốt mình trong đó). Đeo vào cũng mình, mà cởi ra cũng chỉ mình cởi được. Khổ nỗi đeo vào thì dễ, cởi ra mới khó. Muốn không? Làm cách nào? Không biết .

Con gái tôi bảo: “ Mẹ ly kỳ quá, sao bạn mẹ gọi mẹ là ..bà khủng?” Tôi cười. “Không phải khủng mà là bà điên”. Nói hỏi khủng và điên khác nhau như thế nào. Tôi nói. Giống nhau.

Vắng bóng con, tôi chết luôn cái nửa hồn còn lại dù nó chỉ ở cách tôi có 25 phút lái xe . “Misa lớn rồi. Misa muốn tự lập ...any way Misa về nhà mỗi ngày mà, mẹ sao cái gì cũng lo”. Làm sao tôi nói để con tôi hiểu rằng trong lòng tôi, từ Ly Cơ đến Bảo Linh, đến Misa, đến Quý Nam, lúc nào chúng cũng nhỏ bé như ngày còn bông ả? Làm sao tôi có thể nói cho các con tôi biết rằng cái gia tài lớn nhất, duy nhất còn lại của đời tôi là chúng nó. “Cái đó là Vietnamese way mẹ”. Cái đó tôi cũng đã biết từ lâu rồi . Nhưng ...Ôi, chữ “nhưng” đáng ghét biết bao nhiêu.

Hơn 2 tháng nay, vật vờ với cơn đau. Cả thể xác, cả tinh thần. Chỉ có đêm tôi mới chia sẻ được với tôi . Chỉ có mặt gối mới lau khô những giọt nước mắt của tôi. Chỉ có thuốc ngủ mới làm tôi quên đi nỗi muộn phiền. “Hay con có boyfriend”. Misa cười sảng sặc. “No, mẹ biết Misa mà”. Tôi biết và tin

Misa vì nó không bao giờ dấu diếm bất cứ điều gì . Mỹ con mà. Nhưng dù xem tôi như một người bạn, Misa lại chỉ tâm sự với Bố Đuan của nó . “Nói chuyện với mẹ khó quá”. Thế đấy, đứa con gái mới ngày nào tôi cột nó trên lưng, leo lên tàu Miller, bây giờ đã 21 tuổi rồi. Yêu mẹ thì còn vẫn yêu, nhưng còn đòi con trước mặt nữa.

Nếu, lại nếu. Vâng, nếu tôi biết trước cuộc sống ở đây chỉ làm voi chứ không làm đầy. Tôi đã ở lại Việt Nam. Cái chết nào cũng là chết. Cũng giống nhau. Do đó, trong đêm Duy Tường, tôi mới cầu mong được thay thế . Một người sống nửa thế kỷ, đã là nhiều rồi, lại không làm nên vương tướng gì, tại sao không ...xéo đi cho thoáng, nhường chỗ cho người trẻ tuổi. Biết đâu chừng đó là một nhân tài. Tiếc lắm thay.

Thương con, buồn mà nói vậy, chứ ngay như mình ngày xưa, mới 16 tuổi đã lăn lóc với đời rồi. Có chết thằng Tây nào đâu, mà nếu không như vậy, tôi sẽ làm được gì? Chắc chắn là chả ra cái giống gì . Thôi thì có phước có phần. Chúa sắp đặt tất cả. Các con tôi sống lành sẽ được gặp lành. Còn bây giờ là cái đời của mình đây này. Ráng mà đứng vững một, hai năm nữa. Ráng mà sống cho ra sống những ngày còn lại . Ráng mà “đi” cho “ngọt” lúc phải đi. Còn một trụ nữa đang học lớp 10. Hết trung học là lại thêm một phen ôm mặt khóc rung rức. Thằng cu Trí đấy, mới ngày nào còn bám áo bác Thiêng, vài ngày nữa, nó cũng bỏ ông bác già cu ky một mình vào dorm ở. Anh chị nào khi thoát khỏi vòng kiềm tỏa của cha mẹ, chú bác cũng vui như Tết. Lúc đứa con cưng duy nhất của Ngọc Minh ra ở riêng, mợ cũng khóc đứng khóc ngồi, than trời trách đất. Nhưng rồi cũng quen. Rồi các anh chị thấy sống riêng coi bộ hao tổn quá, sẽ lại bỏ về mà thôi. Như Elvis Phương, như Tùng Giang ... Tụi tôi cứ là tro mắt ếch ra nhìn từng đứa và từng đứa con ra đi. Bạn bè thấy tôi buồn, mang chuyện sắp bỏ cấm vận ra nói “Ôi mai một về Việt Nam ở cho hết cái tuổi già, để khỏi đau lòng vì những điều trông thấy

...”. “Không, ai muốn về thì cứ về, tôi là không”. “Vì sao” Tôi nhún vai như đằm rau muống . Sự đời đâu có giản dị như ...bố nằm với mẹ. Đi đã đau. Về còn đau hơn. Cái nào cũng đau thì mình nên chọn cái gì ít . Đồng ý không. Đấy, có phải lúc nào tôi cũng điên đâu? Cũng khôn ra phết .

Khánh Ly

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 20

Tết Nguyên Đán năm nay, chúng tôi không cảm thấy vui nhiều dù cũng sắm sửa đủ mọi thứ cho 3 ngày Tết. Đêm Giao Thừa, chúng tôi dặn các con phải có mặt ở nhà. Sự sum họp đầu năm. Và đây cũng là một trong 3 cái Tết, chúng tôi cùng nhau đón Giao Thừa trong 20 năm ở đây. Bàn thờ Đức Mẹ thì bao giờ cũng có hoa tươi đèn nến 24 trên 24. Một bình hoa tươi. Một chậu Mai Vàng bằng lụa Kathy tặng. Một mâm trái cây gồm năm loại và bó nhang thơm thấp lên cúng lễ Tổ Tiên Trời Đất. Qua 12 giờ, tôi một mình đi hướng Nam tìm hái lộc. Một cành Ngọc Thạch, một cụm cúc nhỏ bông trắng nhụy vàng và một nụ hồng nhỏ xịu. Trở vào nhà tự xông đất lấy, lì xì cho 2 con, vợ chồng chúc Tết nhau xong là vừa cảm thấy ..hết Tết.

Tôi nghe người ta nói cái loại cây có tên gọi là Ngọc Thạch vì lá nó xanh màu ngọc và là loại cây chẳng cần phải tưới bón nâng niu, tự nó đâm chồi rễ con và sống dễ như cỏ dại. Ngày tôi mới dọn về đây, Đoan lượm được một

cành nhỏ bị bỏ lại vì gãy, nằm lẩn lóc ngay lối vào nhà. Anh mang nó trồng trong chậu một cách rất vô tình, không hề chăm lo hay ngó tới, vậy mà mười mấy năm qua, cây Ngọc Thạch cứ sồn sồn lớn mạnh, xanh mơn mớn và đã cho hoa mấy mùa. Từ đó Đoan gọi nó là cây ..Lệ Mai, ý là cây cũng như người nên không cần ..tưới bón chăm sóc mà vẫn lớn. Đoan cũng đặt thêm tên cho cây là Lệ Mát vì nó ...điên giống tôi, người điên không cần ăn cũng sống, mưa gió bão bùng hay nắng cháy da nung xương vẫn thản nhiên sống. Tôi không hề than vãn và cây không bao giờ lên tiếng nhưng tôi và cây rất gần gũi với nhau.

Nụ hồng bé tí tôi cắt đại trong đêm. Nó còn bé quá, bác Lê Nguyễn phán ngày mùng 1 Tết, không biết nó có nở được không. Tuy không bao giờ tin dị đoan xong thường người cắt hoa dâng bàn thờ Đức Mẹ là Đoan bởi nếu là tôi, hoa ít khi nở trọn vẹn. Vậy mà nụ hồng từ từ lớn cùng với cây Mai Vàng tôi xin được của ông Nguyễn Đức Lập. Trong 5 ngày đầu năm, tất cả hoa trong nhà tôi nở thật đẹp, cho đến hôm nay chưa thấy dấu hiệu ...sắp tàn. Bên cạnh là hai chậu Đại Đóa màu vàng của chị Lâu cho như mọi năm, cặp bánh chưng của Hoan Vân. Chúng tôi có một cái Tết không huy hoàng ầm ĩ mà giản dị gói ghém thân mật.

Tôi không cảm thấy vui trong những ngày xuân là bởi sức khỏe không khá lắm và một nỗi buồn không biết bao giờ tôi có thể nói ra được, tôi đã chợt bắt gặp trong mùa Giáng Sinh vừa qua. Nỗi buồn này cũng sẽ có thể đè nặng mãi trong tôi cho tới ngày tôi nhắm mắt. Thêm vào đó là nỗi lo, những âu lo thoát nghe qua, ai cũng cho là quá đáng. Lo cho cái Đêm Sinh Nhật 50 của mình. Chỉ có người thực sự ở trong bóng tối mới biết cái mệnh mông sâu thẳm, cái buồn bã bất tận, cái lạnh lùng, cô lẻ, cái ngậm ngùi trần trụi của đêm dài, của bóng tối. Mấy ai có thể thực sự hiểu được, nhìn thấu được nỗi bi thương luôn luôn được dấu kín đằng sau nụ cười.

Bây giờ, chúng ta đang ở vào những ngày tháng rất mới của một năm mới vừa bước tới. Có thể nào cùng nhau tâm sự được chăng ? Dĩ nhiên cái tâm sự, tự nó đã không hứa hẹn những niềm vui, như người đời thường dấu kín hạnh phúc của mình nhưng lại luôn luôn mong được sự chia sẻ của mọi người về một nỗi buồn, về một niềm đau . Có nên như thế ở những ngày đầu năm không? Ngày tháng của Đất Trời nên ngày nào cũng thế, cũng giống nhau. Mới hay cũ là do ta mà thôi. Thế thì xin cho tôi được giải bày tâm sự riêng của mình hôm nay. Chẳng lẽ không còn có thể có được một người hiểu mình, trong những trái tim còn đập quanh đây.

Tôi 50 tuổi. Điều này cũng không có gì là lạ lắm nếu chỉ nói suông như thế. Nhưng 50 năm với tôi còn có nghĩa là ... nửa Thế Kỷ. Chúa ơi, nửa thế kỷ đối với một người đàn bà nào cũng có nghĩa là đã bắt đầu đi vào bóng tối của cuộc đời. Cũng có nghĩa là ...thôi nhé, những mơ ước kể từ nay chỉ là ước mơ. Buồn chứ. Nếu nói rằng mình không thật, nhiều, ít và tùy theo hoàn cảnh của mỗi người. Trên nguyên tắc, tôi cũng chỉ là một người bình thường như bao người. Khổ một nỗi là chẳng hiểu may mắn hay bất hạnh, tôi lại được hưởng một khoảng thời gian tuyệt vời. Nó đến với tôi như Trời xuống và nó đã trở thành máu xương tôi, hơi thở tôi, đời sống tôi. “Nó” là gia tài của tôi. Một thứ gia tài mang theo cả hạnh phúc lẫn bi thương.

“Phải làm một cái gì trong ngày sinh nhật 50 đi chứ”. Các bạn bảo thế. Làm gì bây giờ? Thì chắc cũng lại một nồi mắm, một nồi giả cầy, gói tôm thịt hay cá nướng như mọi năm thôi chứ còn làm gì khác... Đâu được, nếu sinh nhật 50 của bạn mà chỉ làm như thế, chúng tôi e rằng bạn hơi có vẻ tự ... bạc đãi lấy mình đấy. Thế tôi phải làm cái gì bây giờ, chả lẽ xuống Bolsa đứng giữa đường mà la lên rằng, này bà con ơi, hôm nay sinh nhật tôi đấy nhé, hôm nay tôi 50 đấy nhé ... Em nhà quê quá, trong suốt 35 năm dài tận tụy với nghiệp dĩ, chẳng lẽ không còn gì trong em để nói lên cùng những người đã

thương yêu mình trong bấy nhiêu năm và có thể là cả về sau nữa sao ? Nhất là ở cái thời điểm 50 cùng với ý định tạm biệt của em, sao không thử một lần cuối làm sống lại từ đầu những điều em đã có và đã cùng một số khán thính giả chia sẻ với nhau từ cái thời sân cỏ cho đến bây giờ ...

Các bạn muốn thì tôi sẽ làm, Đoan đã chọn địa điểm ở ngay Cerritos là thành phố mình đang ở ... Nhưng sân khấu này có vẻ ... sì tin quá đối với em, với một ngày sinh nhật. Sân khấu này chỉ dành cho những người lắm bạc nhiều tiền, cổ cồn, ca vát. Nó không thích hợp với loại người bình dân như em. Nó có vẻ xa cách, lạnh lẽo quá . Nó không cho em cái cảm giác ấm áp khi đứng trên sân khấu mênh mông nhìn xuống. Nếu muốn, hãy tìm cho em một chỗ nào nho nhỏ vừa phải nhưng ấm cúng và dễ gần gũi với người nghe. Đó mới thích hợp với bản chất của một người như em từ bao nhiêu năm nay . Hát dưới mưa, hát trên thảm cỏ, đứng trên xe G.M.C. vùng biên giới Việt Miên. Đặt em vào những nơi sang trọng quá em sẽ đánh rơi mất con người thật của em bởi ở những nơi đó, người ta phải ... Biểu Diễn nhiều hơn cái người ta có . Điều đó em không làm được.

Địa điểm được thay đổi. Chương trình phải sắp xếp lại. Đừng hình thức quá dễ trở thành nặng nề. Rườm rà màu mè quá dễ làm người nghe mệt mà người hát thì bị ... phân tâm... học. Càng giản dị bao nhiêu tốt bấy nhiêu, nếu em phải bắt đầu lại cái thuở chân đất hát Diễm Xưa, Tuổi Đá Buồn, Còn Tuổi Nào Cho Em... bắt đầu lại từ những tiền đồn heo hút giữa rừng núi bạt ngàn với Đại Bác Ru Đêm, với Xin Cho Tôi, với Cho Một Người Vừa Năm Xuống, với Huế Sài Gòn Hà Nội, Người Di Tản Buồn, Đêm Nhớ Về Sài Gòn... thì rõ ràng là những chia sẻ với nhau những nhỏ nhoi nhưng sâu kín nhất trong trái tim mình... Lại gần, ngồi lại với nhau . Đừng bỏ tôi đi, 20 mười năm rồi còn gì đâu anh, còn gì đâu em. Thôi đừng buồn. Thôi đừng hờn, tủi lòng núi sông...

Tôi không muốn đứng từ xa, từ trên cao trong ánh đèn rực rỡ muôn màu, hát với xuống. Tôi muốn được cất tiếng hát từ giữa những người yêu thương, đến với tôi . Để sống còn, tôi biết lúc nào mình cần phải “chết”. Nhưng trong đêm 5 tháng 3 sắp tới đây, khi đồng hồ điểm 12 giờ, đó là lúc tôi chính thức bước chân vào tuổi 50, thì tôi lại rất muốn “Sống”. Sống rất thật với những gì mình có, những bài hát, những điều cần được cùng nhau chia sẻ . Tôi yêu thích sự đơn giản nên tôi đã chọn sân khấu Majestic. Nơi đó, đêm đó, tôi có thể đi chân không mà hát, có thể ngồi xuống bục gỗ mà tâm sự, có thể đến với từng người để nhìn nhau cho rõ hơn, để chứng thực thêm một lần nữa là tôi không phải là một người cô đơn. Để nắm giữ thêm một chút hạnh phúc trước khi Tạm Biệt.

Định dừng lại thật sao . Thật chứ . Từ từ . Xa từ từ ánh đèn. Xa từ từ sân khấu . Có một lúc nào trở lại không. Có thể . Thỉnh thoảng vui chơi với bạn bè, gặp lại mọi người . Tu hay sao . Tu lâu rồi đó chứ, tại mọi người không chú ý đấy thôi . Tu và Tù cùng một nghĩa như nhau . Đúng . Chính vì mình muốn như vậy . Bí mật, xin được dấu kín, xin được dấu một mình, cũng thú vị lắm lắm.

Những đòi hỏi quyết định của tôi làm mọi người nhức đầu. Tôi quay bạn tôi như chong chóng. Làm lại . Làm lại tất cả theo ý tôi bởi đây là sinh nhật tôi, bởi vì đây là ...lần đầu tiên ..50 tuổi . Và tôi tự cho tôi cái quyền đòi hỏi.

Đòi hỏi sự giản dị, gói ghém tôi đa cho thoải mái cái đầu và đôi chân. Thế nhưng sự thoải mái đó lại làm tôi lo âu suốt mấy tháng nay . 35 năm trên sân khấu, sự âu lo trước khi cất tiếng hát vẫn là một thói quen, một cố tật . Tôi không thể thần nhiên, đứng dưng trước khi bước ra sân khấu . Một đêm hát như muôn ngàn đêm đã hát vẫn làm tôi xao xuyến, xúc động đến không ngủ được. Tôi giữ nỗi lo âu cho riêng mình đến hôm nay mới dám tâm sự .

Tôi thường hay làm dấu cầu nguyện trước khi bước ra sân khấu nhưng trong

đêm sinh nhật 50 sắp tới đây, tôi sẽ cầu nguyện lâu hơn, xin Chúa Mẹ giúp sức cho tôi để cho dù sau đêm nay, tôi sẽ không bao giờ đứng dưới ánh đèn nữa, mọi người cũng sẽ không nữa quên tôi. Nếu biết chắc đi có nghĩa là ở lại, tôi sẽ sẵn sàng. Các bạn quý của tôi, kể cả những người tri kỷ tuy chưa hề bao giờ có một lần gặp gỡ, chắc cũng không nỡ từ chối góp lời cầu nguyện cho tôi làm được công việc tốt đẹp bằng hết sức mình . Tôi cũng hy vọng là ngọn nến trước khi tắt thường bùng sáng hơn. Hy vọng bao giờ cũng hơn tuyệt vọng .

Có vẻ buồn đấy nhỉ. Không, tôi không có gì buồn cả, chỉ lo lắng thôi ... Em không lo mới lạ. Hát bao nhiêu năm rồi mà cái tật không bỏ ...Ồ há, tôi lo đến nỗi không dám nhận show, tôi lo đến nỗi ...bệnh luôn, thế thì càng lo, tôi càng tự hại tôi . Phải bình tĩnh lại . Bây giờ tôi trở lại bình thường chỉ vì trong cơn lo âu chợt tôi nghĩ đến cái lúc có thể tháo chiếc giày ra, có thể ngồi xuống bất cứ chỗ nào trên cái bục gỗ Majestic mà hát ... Trong những tiếng kêu gào ai oán đó, người ta có chỗ nào để yêu nhau ... N. Đ.T. đã viết như thế. Thời lửa đạn đã qua, dù dấu vết của tàn phá vẫn còn đó, nhưng trong đêm 5 tháng 3 tới đây, trong những bản tình ca kỷ niệm, những người ngày xưa ... đã không còn có chỗ nào để yêu nhau, sẽ tìm lại được chính mình và từ sự tìm lại được đó, chúng ta sẽ biết rằng trên cõi đời này, dù ở bất cứ hoàn cảnh nào chúng ta vẫn còn những nơi chốn để yêu thương nhau. Trong suốt quãng đường dài tôi vừa đi qua, tôi đi bên cạnh những cuộc vui . Nhưng tôi được ở trong lòng mọi người . Tôi may mắn hơn rất nhiều người . Nhưng tôi cũng rất một mình như số mệnh đã định sẵn cho mình, và chính vì lúc nào cũng đơn lẻ một mình, tôi không có gì để mất . Tôi không đánh rơi mất chính tôi. Ngày xưa tôi vào đời như thế nào, bây giờ tôi vẫn thế bởi cái quan trọng nhất của một con người, tôi vẫn còn giữ được, và trong đó, có trái tim của tôi, một trái tim dù đã quá nhiều bầm dập, tang thương vẫn thêm

khát khao một nơi chốn bình yên riêng cho mình, dù nhỏ nhoi giữa cuộc sống . Nhưng khát vọng hồn nhiên từ một trái tim không còn nguyên vẹn ở lứa tuổi 50, thật lắm ngậm ngùi, có phải thế không ?

KHÁNH LY 95 .

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 21

Tôi có nhiều, rất nhiều chuyện vui để kể lại trong mục Bên Đời Hiu Quạnh trên Thời Báo kỳ này. Điều thứ nhất là tôi đã thành công sau hai tuần kiêng khem cực khổ để... được mất đi hơn 10 pounds vừa thịt, vừa mỡ mà cái mặt không bị ảnh hưởng gì. Chẳng là tôi nhờ được cái mặt nhỏ, cái mặt mà ngày xưa mẹ tôi thường chì chiết... Mặt như hai ngón tay tréo. Ngộ hơn nữa là dù béo, gầy, buồn, vui, đau ốm, mệt mỏi... cái mặt tôi vẫn thế. Bây giờ thì tôi nhất định không bao giờ để cho mình lên cân nữa. Bằng mọi giá tôi chỉ được quyền giữ 110 pounds, xuống thêm chút nữa lại càng tốt hơn.

Chúng tôi gần 20 chục mạng gặp nhau ở phi trường trực chỉ Montréal bắt đầu cái vui thứ hai của tôi. Trên 5 tiếng đồng hồ bay, chúng tôi cười nói, chạy tới chạy lui như chỗ không người, coi tất cả Tây, Mỹ như người ngoại quốc. Phi hành đoàn và đám hành khách cứ trố mắt nhìn, lắng tai nghe... không biết cái tụi da vàng mũi tẹt này ở đâu lạc loài tới đây, mà chúng nó nói gì mà nói lắm thế. Nói cười không ngừng nghỉ, trầm bổng như chim ấy.

Rồi cơm tàu bay chúng nó cũng chê. Đứa bánh mì chả lựa. Đứa xôi vò. Đứa bì cuốn. Đứa cơm tấm. Đứa mì ly, mời mọc trao đổi đồ ăn ồn ào như một bầy ong vỡ tổ và cứ như thế cho đến khi tàu đáp xuống phi trường Dorval. Tới hotel, buổi chợ lại tiếp tục họp. Đại, cơn ác mộng của chúng tôi, tay cầm cuốn sổ đứng cạnh một đồng chìa khóa để trên front desk... Chị... ở chung với chị... Anh... ở chung với anh... Chàng phân chia chìa khóa, mặt nghiêm và buồn mặc dù không ai có lời phản đối hay thay đổi vào phút chót. Asia làm việc có tổ chức đàng hoàng. Người nào việc nấy, chia ra mà làm. Công việc nặng nề nhất dù chỉ ngồi một chỗ có lẽ là Trúc Hồ. Tôi cho là nặng nề bởi làm việc bằng cái đầu và chắc vì thế, nụ cười trên môi Trúc Hồ thật hiếm hoi. Chỉ có thể thấy anh cười sau khi chương trình đã hoàn thành nghĩa là lo trước mọi người và cười sau mọi người. Tôi gọi cái cười này là coup de grace, cười ân huệ.

Anh chàng Đại, cơn ác mộng của chúng tôi lãnh công việc phức tạp nhất. Nhắc tuồng. Tuồng đây không phải là tuồng cổ nhạc hay kịch. Nhắc tuồng của Đại là luôn luôn theo sát ca nhạc sĩ nhắc nhở về giờ giấc, thứ tự của từng người theo đúng chương trình. Đại luôn miệng nói... Xin các anh chị đúng giờ có mặt tại lobby... Giờ đến phiên chị... làm mặt... làm tóc... Xin anh, chị vui lòng đến phòng chờ, hai bài nữa là tới bài của anh, chị. Đại kiêm luôn cả việc... giám sát mọi người. Không ai đi đâu cả. Không có việc riêng tư nào trong thời gian làm việc. Tất cả có mặt một lúc. Ăn một lúc. Xong, tất cả cùng về... Lúc đó, ai muốn đi đâu thì đi và tới giờ rời hotel để ra phi trường, công việc của Đại lại tiếp tục nhắc từng group phải có mặt tại lobby để cùng đi. Tôi nghĩ sau khi... tổng khứ hết cái đám giặc Cờ Đen này, Đại sẽ thở ra một hơi thật dài để chờ... chuyển đi tới.

Trúc Quyên, tôi gọi như thế vì Quyên là nội tướng của Trúc Hồ cũng cầm trên tay một cuốn sổ... Xin các anh chị chú ý. Đây là nữ vũ sư... cô này sẽ

hướng dẫn các anh chị trong bài hát chung cuối cùng. Các anh chị... sẽ đứng hàng đầu. Các anh chị... hàng thứ hai. Các anh chị... hàng thứ ba. Anh Trịnh Nam Sơn, chị Khánh Ly, chị Sơn Tuyền và Mạnh Đình sẽ đứng trên cao cùng chỗ với ban nhạc. Các anh chị chú ý và ráng nhớ khúc nào của mình cùng những động tác mà vũ sư... sẽ hướng dẫn. Bây giờ phần em mở nhạc, nhóm nào đứng vào nhóm đó, chúng ta làm như thật nhé... Bài hát được mở lên và chúng tôi bắt đầu hát. Nhờ sự sắp xếp theo thứ tự ngay từ khi thu băng và sự hướng dẫn của người nữ vũ công trẻ và nhất là nhờ bài hát, một sáng tác mới của Trúc Hồ và nhạc sĩ Trầm Tử Thiêng. Một bài hát quá hay, quá cảm động, chúng tôi dù chỉ đang tập dượt cũng hát một cách hào hứng như đang đứng trước khán giả.

Người nhàn nhã nhất, có vẻ là như thế, trong đoàn, là anh chàng bảnh trai Đặng Trần Hiếu. Đặng công tử là người ít nói, ít xuất hiện vì Đặng ngồi trong phòng máy cùng Vân và Trúc Hồ. Tôi gọi Đặng công tử là... thợ vịn. Bởi tôi có thấy người làm cái gì đâu ngoài cái việc thỉnh thoảng vào phòng ăn lấy café.

Ai cũng trầm trồ khen rằng tôi... khéo nhịn, giữ eo. Đặng công tử thì không... “Việc gì mà chị phải khó thế, cứ việc ăn đi chứ, ăn như tôi đây này, có sao đâu”. Cái anh chàng thợ vịn nói chuyện huề vốn. Anh liền ông, anh lại không phải leo lên sân khấu để mọi người đánh giá từ chân lên tới sợi tóc, anh có nuốt nguyên cả một con voi cũng chẳng sao, chẳng ai phản nản gì. Anh có đưa nguyên một cái trống châu, một cái ba lô ngược trước bụng cũng không ai chê bai phiền hà gì. Elvis Phương đấy, ăn như thầy tu, tập thể dục liên tục mất cả 20 pounds vậy mà Phương vẫn chưa hài lòng vẫn giữ régime như thường. Như Quỳnh cũng bắt đầu... thắt lưng buộc bụng vì nàng cũng thuộc loại mát da mát thịt. Nàng nào nàng nấy đều mình hạc xương mai, chỉ có mình Lê Uyên là ăn uống một cách thoải mái, nói cười một cách

sảng khoái. Bé Tuyền theo tôi tu tiên, hai chị em dòm chừng nhau, nhắc chừng nhau... đừng ăn.

Tôi cảm thấy thật thoải mái trong mấy ngày sống chung, làm việc chung ở thành phố Montréal. Già trẻ, lớn bé, mới cũ đều như nhau, bằng nhau. Cùng ở một nơi, cùng ăn một mâm, một giờ, cùng uống một thứ nước. Làm tóc, làm mặt cũng theo thứ tự được ghi trên giấy dán ở tất cả mọi nơi cho mọi người cùng thấy. Vậy mà Đại công tử vẫn không tha, vẫn bám sát nhắc nhở, nhắc nhở rất nhẹ nhàng mà rất công hiệu. Quanh tôi ai cũng vui tươi hơn hờ. Tha thiết, yêu mến công việc mình đang làm bởi lòng yêu thích hơn là yêu tiền. Những người sản xuất và các ca sĩ rõ ràng có sự tương kính. Giữa các ca sĩ lại có sự thân ái như một gia đình có anh, có chị, có em. Hai ngày làm việc liên tục dĩ nhiên là phải mệt nhưng mọi người chỉ cảm thấy cái mệt rõ ràng nhất sau khi công việc hoàn tất về đến phòng nằm xuống.

Lê Uyên qua phòng tôi nói chuyện tới lúc Trịnh Nam Sơn kêu lên. 5 giờ sáng rồi. Đêm qua rất nhanh. Nhưng kỷ niệm của một thời Đà Lạt khói sương. Lục Huyền Cầm với những đóa hồng Tường Vi bên con dốc nhỏ. Thời đó, tôi còn trẻ, Lê Uyên còn trẻ hơn, chưa có gì để chia sẻ. Bây giờ, đêm nay, hơn 20 năm sau trên xứ người, có lẽ đây là lần đầu tiên chúng tôi nói với nhau những điều nên nói ra. Đúng, nên nói ra một lần rồi thôi. Lê Uyên nghĩ gì về tôi? Điều đó Lê Uyên biết. Ngày xưa tôi đã đến với Lục Huyền Cầm và đêm nay tôi nghĩ là Lê Uyên sẽ không bao giờ còn những thắc mắc về tôi nữa.

Tôi trở về với một tâm trạng rất thoải mái. Nội dung của bài hát kết thúc chương trình Asia 9 làm tất cả mọi người có mặt trong đêm đó rung rung ngậm ngùi. Khán giả đứng lên vỗ tay. Ca sĩ hát với tất cả sự xúc động thật thà nhất. Bài hát dứt. Chương trình kết thúc, khán giả và ca sĩ ôm nhau, nắm tay nhau thăm hỏi. Bài được cho chạy thêm lần nữa. “Khắp nơi trên địa cầu.

Giờ in dấu bước chân Việt Nam”. Những vòng tay siết chặt không muốn rời. Ôi, chưa bao giờ kể từ cái mùa Xuân đau thương đó, chúng tôi được khán thính giả bày tỏ lòng yêu thương chân thành như vậy. Thành phố Montréal là nơi cho tôi cùng một lúc cả cay đắng lẫn yêu thương nhưng dù có thể nào đi chăng nữa, tôi cũng xin ghi nhớ mãi như tôi vẫn thường thương nhớ những nơi tôi đã đi qua. Bởi có những nơi, tôi sẽ không bao giờ trở lại nữa.

Khánh Ly

(Trích Thời Báo số 210 ngày 21-7-95)

Bên Đời Hiu Quạnh

Chương 22

"Bay Đi Thầm Lặng"

Mấy hôm rồi, một mình tôi ở nhà, một mình tôi hưởng cái lạnh lạnh buồn buồn, ôm cây đàn tôi tập lại bài hát mới

" Có chút lệ nhòa trong phút hôn nhau, có những vực bờ chôn theo tình đầu. Có tiếng thở dài dưới gió thu đông. Có nỗi buồn bay đi thầm lặng."

(1) Trời buồn, một mình buồn, bài hát buồn, tôi chợt thấy lênh dênh lãng đãng, tôi trôi dãn về kỷ niệm.

Cuộc đời tôi, mỗi bước đi qua, mỗi kỷ niệm. Vui buồn hay thương đau cũng như nhau, cũng là kỷ niệm cũng làm lòng mình ảm lại trong những ngày chớm thu. Tôi đang bước về khoảng trời yêu thương nhất của một thời, tình

yêu còn mới như trang giấy, mới viết một chữ yêu. Đà Lạt của năm 1962. Bắt đầu cho tôi những ngày sống thần tiên. Tôi yêu cái thành phố - đi thăm phút lại gặp nhau, trên những con dốc, những mái nhà ngói nhỏ thấp thoáng cao thấp trên những sườn đồi. Con gái Đà Lạt má đỏ, môi hồng, da trắng tóc dài giản dị mà duyên dáng nhẹ nhàng như con gái Huế. Những chiều nắng vàng, tôi trốn bạn bè lên đồi Cù, nằm một mình dưới gốc thông, lắng nghe gió thổi mơn man trên tóc trên da, có lúc đi bộ vòng vòng trước vườn ươm cây cạnh Hồ Xuân Hương, có lúc một mình ngồi uống ly cà phê sữa nóng tại nhà thủy tạ đợi chiều xuống. Rồi lại một mình đón xe đò về nhà. Đi xe đò, xe lam ở Đà Lạt cũng là một cái thú. Dù đi một mình hay với bạn bè. Tôi yêu Đà Lạt như yêu Huế, yêu bờ sông Thạch Hãn. Rồi Sài Gòn lên Đà Lạt, lúc đó tôi 17 tuổi. Quyết định một mình và ra đi một mình. Tôi bắt đầu hát ở Night Club ở Đà Lạt ngày 15-11-1962. Cái nhà hàng nằm ngay bên cạnh đường đi trại Hàm. Cũng từ ngày đó tôi tự coi tôi như người Đà Lạt, người của Đà Lạt. Không có một nơi nào của Đà Lạt mà tôi không đặt chân đến. Không có tiệm ăn nào, món ăn nào ở Đà Lạt mà tôi không nếm qua. Từ Mekong, Shanghai, đến tiệm Mì Quảng Ngọc Diệp, bà bún riêu chợ Hoà Bình, bao nhiêu năm sau dù đã rời xa Đà Lạt tôi vẫn ghé thăm mỗi khi trở lại. Phở Ngọc Lan, cơm thịt đông, dưa chua Bắc Hương, cà phê Tùng... Gần như ngày nào tôi cũng có mặt. Cái thành phố lên cao xuống thấp, nhỏ như bàn tay, mọi người đều quen biết nhau. Bây giờ người đã chết, người còn sống với bao nhiêu trách nhiệm bổn phận của gia đình. Nhắc nhớ là một chuyện không nên. Dù lòng tôi, tận trong thâm tâm tôi, tôi không hề quên. Có điều tự nhủ. Số phận. Mỗi người một phần số. Dòng đời trôi quanh co có khi xui người lỗi hẹn hò. Tất cả chỉ còn là kỷ niệm một thời, còn mãi những mộng mơ....

Giờ tuổi đã lớn, con cái đã lớn, có những buổi chiều mưa buồn một mình

như chiều hôm nay, tôi chợt thấy lại sống trong những kỷ niệm tôi đã đào sâu chôn cất bao nhiêu năm... Tôi đã tự nhủ với lòng rằng tất cả chỉ là định mệnh, trời đã cho ta thế, ta nhận thế. Tôi đã hài lòng, an phận với hạnh phúc gia đình đơn sơ như hôm nay.

Lẽ ra tôi không nên viết những điều này lên báo. Nhưng khổ nỗi, tôi chỉ có thể viết được những điều tôi nghĩ, không thể khác hơn.... Có những lúc con nhớ nhà nổi lên bất tử. Đang ngồi tự nhiên la lớn.... Trời ơi nhớ nhà quá, nhớ Đà Lạt quá, nhớ Huế quá....

Tôi ở Đà Lạt 5 năm, ai kêu ai rủ về Sài Gòn cũng lác. Đà Lạt với tôi là nhất. Đà Lạt như chỗ ẩn náu thần tiên, thân thiết yêu thương tôi. Nhưng sau cùng tôi phải cắn răng bỏ Đà Lạt ra đi, để bước vào một định mệnh khác. Một hạnh phúc. Một bất hạnh khác. Sau đó nhiều lần tôi trở về thăm Đà Lạt như đưa con xa về nhà. Không phải xa lạ như một người khách bất chợt trên đường ghé qua. Lần sau cùng tôi và một người của Đà Lạt về thăm nhà nhưng cây cầu La Ngà đã gãy, chúng tôi phải trở về. Từ đó tôi không bao giờ thấy lại người đó của Đà Lạt và cũng không bao giờ hy vọng về nhà nữa. Những đêm ngồi một mình đến 4 giờ sáng, nhiều lúc quạnh quẽ cô đơn, tôi nhớ Đà Lạt biết đến chừng nào. Nhất là café Tùng, bến xe đò Minh Trung, và con đường hun hút thông reo qua hồ Than Thở đến trường Võ Bị. Từ ở đó, cuộc đời tôi qua nhiều khúc quanh, từ ở đó nơi đêm đêm tôi hát Đời ca hát ngày tháng cho người mua vui. Nơi tôi khóc ngày mới đến, tôi đã khóc ngày ra đi, tôi đã tiếc nuối không được trở lại để sống cho niềm mơ ước của mình một lần.

Có còn bao giờ không em

Có nỗi buồn ngủi bay đi thâm lặng, có ai nghe thấy tiếng thỏn thức đó chẳng?

Hay chỉ mình tôi, tôi nghe tiếng tôi thở dài trong đêm với Đà Lạt, với niềm mơ ước của tôi./

(1) Bài hát Bay Đi Thầm Lặng của nhạc sĩ TCS

Bên Đồi Hiu Quạnh

Chương 23

ĐÃ KHÔNG CÒN TRẺ DẠI

Ngày xưa khi còn bé, tôi có đi học và môn giỏi nhất của tôi là...học thuộc lòng. Điều này tưởng như không ích lợi gì nhưng thật sự nó đã giúp tôi rất nhiều khi trở thành một người được gọi là ca sĩ. Tôi học bài nhanh và nhớ lâu. Nó cũng còn có nghĩa là những điều gì đã đi vào tim óc tôi - dấu rất nhỏ - cũng là một dấu ấn đậm nét, chẳng bao giờ phai nhòa.

Ngày xưa khi còn bé, tôi cũng thích những bài luận văn. Cô thầy thường ra đầu bài...Em hãy tả về căn nhà của em hoặc nói về cha mẹ, ông bà nội ngoại...Tôi thích là bởi vì có cơ hội đưa vào bài làm những điều hay, ý đẹp từ văn thơ tôi thường nghiền ngẫm, tuy nhiên chính vì thế, tôi thường viết theo ý tôi và ra ngoài đề tài. Lúc đó, tôi mới ngoài 10 tuổi.

50 năm đã trôi qua, khối óc và trái tim tôi...vẫn vậy. Cứ mơ mộng những điều không bao giờ có thể xảy ra trong đời sống này. Dẫu cuộc sống có thế nào cũng không làm thay đổi cái tâm hồn của một đứa con gái 10 tuổi dưới mái tóc đã điểm bạc. Tôi không còn bé nữa. Ngày hôm nay khi ngồi đây viết về căn nhà của tôi và những gì trong căn nhà nhỏ này.

Chúng tôi đã ở căn nhà này hơn 20 năm. Căn nhà đầu tiên cả có lẽ cũng là căn nhà cuối cùng, căn nhà độc nhất của chúng tôi. Nó, căn nhà-nằm ở một thành phố nhỏ cách quận Cam 25 phút lái xe. Nó mới 30 tuổi. Nhỏ và ấm cúng. Đúng là nó nhỏ thật so với nhà của các bạn tôi nhưng nó đã cùng tôi chứng kiến, chia sẻ bao nhiêu ngọt bùi, cay đắng. Nó là cái nơi tôi luôn luôn nghĩ đến và vui mừng trở về sau những chuyến đi ngắn dài. Nó là nơi, chúng tôi cố gắng giữ gìn bảo vệ. Quan trọng hơn cả, Nó là nơi các con tôi lớn lên, trưởng thành và...rời xa Nó.

Dẫu đã chuẩn bị cho mình rất kỹ, chúng tôi vẫn không tránh khỏi những giây phút chạnh lòng, cảm nhận được sự cô quạnh của mình. Đời sống của chúng tôi quanh quẽ thêm nữa, khi tôi tự đóng cửa, một lần nữa giam mình trong cái "ốc đảo" đã sẵn có. Ba năm rồi, chúng tôi, Đoan và tôi hai người bạn già nương tựa vào nhau và...chờ đợi. Chúng tôi chờ đợi nhiều thứ, quan trọng nhất là điện thoại của các con. Chỉ có thằng Út dẫu đã ra riêng nhưng gần nhà, thường hay ghé sau khi đi học, sau giờ dạy học. Ông Nhựt Thanh bảo...Anh chị nợ thằng này, nó sẽ ở với anh chị cả đời...Nó luôn luôn cười và lắc đầu mỗi khi tôi hỏi chừng nào lấy vợ.

Chúng tôi cộng lại, khá đông con nhưng con cái như mây trời, như hương hoa. Chúng tản mát mỗi đứa một nơi. Công việc riêng, nhà cửa riêng, gia đình riêng song tất cả đều ghi lòng cái điều chung là chúng còn, luôn luôn còn một nơi chốn nữa rất bình an cho chúng và vòng tay mở rộng của chúng tôi. Bảo tụi nó chuyển công việc về đây cho gia đình được nhiều dịp gần gũi hơn, chẳng đứa nào chịu nghe. Trong nước Mỹ mà như xa vạn dặm. Cũng vẫn những cú phone thăm hỏi của các con còn nhớ đến mẹ. Vẫn là những bình hoa được tiệm đem đến đã được order từ xa.

Ngày xưa khi còn bé, tôi đã một mình. Tuổi thơ sao buồn thế. Bây giờ, tôi không còn bé dại nữa, vẫn lủi thủi ra vào một mình. Ngày xưa chờ Mẹ. Bây

giờ chờ con. Tôi vẫn nuôi mơ ước một lần nào đó, được nghe mẹ tôi nói lời yêu thương như tôi thường mong mỏi...Chị không có duyên nợ với Mẹ...ông Nhựt Thanh nói thế...Dẫu chị có yêu mẹ đến mấy, bà cũng không bao giờ gần chị. Tôi có quá nhiều yêu thương dành cho các con thì chúng lại ở quá xa. Tuy vậy xa hay gần, tôi cũng là mẹ của các con tôi, trong bất cứ cảnh huống nào.

Trời hôm nay không nắng, cũng không mưa nhưng buồn quá. Nỗi buồn vô cớ làm căn nhà nhỏ của chúng tôi bỗng như quá to lớn trống trải. Cũng vẫn là căn nhà mọi khi. Căn nhà đã cùng chúng tôi cười khóc. Sao bỗng dưng lặng lẽ một nỗi ngậm ngùi. Mẹ tôi từ ngày qua chỉ một đôi lần ghé ngang vội vàng. Chưa bao giờ bà lưu lại. Chỉ có tiếng cười nói của các con tôi và đây cũng chính là căn nhà ông Nhựt Thanh quả quyết là tôi sẽ mua vào lúc trong túi cả hai chúng tôi chỉ có 5000 đô. Nhưng mà rồi chúng tôi mua nhà thật. Bao nhiêu năm đã trôi qua trên con phố nhỏ này, tôi cũng chẳng để ý, chỉ vì tôi rất bằng lòng với cuộc sống này. Nhìn các con khôn lớn, ngoan ngoãn. 30 năm không phải là quá dài. 30 năm không phải là cái giá quá đắt để trả. Không thể tính nợ với chồng con. Cũng không thể tính nợ với những người thương mến mình, mà đầu óc là nợ đi chẳng nữa thì cũng là món nợ đi chẳng nữa thì cũng là món nợ ngọt ngào êm dịu. Tôi hân hoan gánh trên những điều đó, với tôi, tất cả đều là không.

Buổi chiều, đi dưới hàng thông, tôi thường nhắm lại những ca khúc ngày xưa. Có đôi lúc tôi để hồn tôi bay về một dòng sông, một cây cầu, những ngọn đồi, những thảm cỏ, những con đường của một thời thơ ấu. Nỗi nhớ thương chỉ mang đến cho tôi những thoáng ngậm ngùi. Muốn sống, tôi phải quên dù điều này khiến tôi đau lòng. Tuy nhiên, không thể khác được.

Nỗi nhớ thương của người đã quá tuổi xuân là những hoài niệm dịu dàng được dấu kín, giữ riêng cho mình kỷ vật một thời đã qua. Có nói ra, cũng

không ai có thể chia sẻ với ai. Mà cũng không nên nhắc lại nữa. Ngày thơ đại đã qua lâu lắm rồi. Bây giờ, tôi đã lớn. Tất cả mọi bồn phận, gần như đã vuông tròn. Tôi xuôi dòng đời, theo phận số và cảm thấy lòng yên ả trong đời sống khép kín nơi này.

Đừng cay đắng nữa hỡi cuộc đời. Hãy thức dậy với tiếng chim hót đầu ngày và mỉm cười...một mình. Bao nhiêu ngàn năm nay, mây vẫn bay như thế, gió vẫn thổi như thế. Mây trôi về đâu. Gió thổi về đâu. Tôi không biết. Anh chị có biết không. Ai biết.

Nguồn: Khánh Ly
Được bạn: Ct.Ly đưa lên
vào ngày: 26 tháng 1 năm 2005